

چگونه ماشین ضد جاذبه بسازیم

ترجمه و تالیف :

مهندس مازیار رمادان

این کتاب به منظور بالا بردن سطح علمی و دانش فرزندان قیور سرزمین عزیزم ایران به طور رایگان برای استفاده همگان در این وبلاگ قرار داده می شود امید است که با این عمل خداوند از من خشنود شده و گامی مؤثر در جهت رشد و شکوفایی در این عرصه را ایجاد نمایم.

بسم الله الرحمن الرحيم

چگونه ماشین ضد جاذبه بسازیم

ترجمه و تالیف :

مهندس مازیار رمادان

پیشگفتار

از گذشته مساله استفاده از انرژیهای نو و نیروی محرکه یونی با توجه به اتمام نه چندان دور منابع انرژی فسیلی ذهن بشر را به خود مشغول داشته است و از این میان استفاده از انرژی های نو با توجه به ارزانی و سهولت دسترسی به آن از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است. Airboard ها و Electrical Aircraft ها نیز با توجه به این ویژگی و مزیاتی دیگر همچون مداومت پروازی و ارتفاع بالا ، سرعت کم و هزینه پروازی بسیار پایین در سالهای اخیر به شدت توجه محققان علوم هوانوردی را به عنوان جایگزین برتر دیده بازهای مخابراتی و تجسسی در کاربردهای تجسسی ، مخابراتی (موبایل و اینترنت) ، مدیریت کشاورزی ، کنترل مرزها و مقابله با بلایای طبیعی به خود جلب نموده است . آنچه در این کتاب می خوانید روش ساده و کارای ساخت ، مطالعه و بررسی از بعد های متعدد این ماشینهای ضدجاذبه (لیفترا) است که می توانند مأموریتهای مختلف نظامی و غیر نظامی را اقتصادیتر انجام دهند. همچنین آنها توان بازگشت سریع را دارند که آنها را برای محافظت در برابر حوادث پیش بینی نشده و همچنین سرویس دهی خوب مناسب می سازد.

فهرست کلی کتاب

صفحه ۶

فصل اول: پیشینه ماشینهای ضد جاذبه

مقدمه	۱
پدیده ضد گرانشی طبیعی ساختار شبکه گرینیکف (CSE)	۳
تجارب آزمایشگاهی ضد گرانشی	۴
ظهور لیفتراهای ضد جاذبه	۵

صفحه ۲۰

فصل دوم: تئوری ماشینهای ضد جاذبه

بررسی پارامترهای موثر در لیفتراها • اثر بیغلد براون	۹
روشیای پیشنهادی برای توضیح اثر B.B • نیروی اعمال شده روی خازن نامتقارن(لیفترا) • پدیده "یونهای شناور"	۱۰
رابطه بین ولتاژ و رانش در لیفتراها	۱۱
رابطه بین ولتاژ و جریان در لیفتراها	۱۲
جنبه های دیگر نظریه بیغلد براون	۱۲

صفحه ۵۵

فصل سوم: ترسیم مراحل اساسی طراحی و ساخت

محاسبات مربوط به ساخت یک لیفترا تک سلوی	۱۳
نحوه چیدمانی خازنهای نامتقارن (لیفتراها) بر اساس اصول خازنهای متقارن	۱۴
طراحی موازی و تک مرحله ای یا همان تک طبقه ای	۱۵
طراحی موازی و چند مرحله ای یا بصورت چند طبقه	
مشخصات مناسب برای سلول ها و نحوه ساخت نمونه آزمایشگاهی یک	۱۸

لیفترا ضد جاذبه	
نکات ایمنی اساسی در ساخت نمونه آزمایشگاهی لیفترا ضد جاذبه	۱۹
اصلاح جریان هوا در لیفتراها	
• تست "دود"	
• پدیده "شار هوا" ناشی از باد یونی	۱۶
• اثر بیفلد برآون در مقابل اثر باد یونی	
• منتقال بارهای اتمسفری	
• افزایش اثر باد یونی	
اصلاح لیفتراها بر اساس اثر برنولی	۱۷

صفحه ۹۳

فصل چهارم: زیر سیستمهای تغذیه، کنترل

منابع تغذیه ولتاژ بالا (HV-PS) قابل استفاده در ماشینهای ضد جاذبه و ویژگیهای ساختاری آنها	۲۱
استفاده از ترانسفورمر فلای بک (FB)	۲۲
طراحی های ولتاژ در ماشینهای ضد جاذبه	
• تولید ولتاژ AC با فرکانس بالا	۲۳
• تولید ولتاژ DC	
تست منبع تغذیه ولتاژ بالا و تعیین میزان گپ و فاصله آستانه تخلیه	
بررسی عملکرد منبع تغذیه ولتاژ بالا	۲۵

صفحه ۱۵۵

فصل پنجم: اشکال لیفتراهای ساخته شده

انواع لیفتراهای ساخته شده، تولید کنندگان و کاربردهای آنها	۳۰
---	----

صفحه ۱۷۶

مراجع

فصل اول: پیشینه ماشینهای ضدجادب

مقدمه:

یکی از مسائلی که فکر انسان را از دیرباز به خود معطوف کرده است گریز از نیروی جاذبه و پرواز در آسمانهاست. دانشمندان زیادی در این خصوص فعالیتهای متنوعی را از گذشته تا به حال انجام دادند که نتایج بسیاری از آنها قابل بررسی است. جهت روشن شدن مطلب ابتدا تعریف کاملی از نیروی جاذبه و سپس روش‌های مقابله با آن از دید دانشمندان امروز مطرح می‌گردد. جرم یک جسم ، مقدار ماده موجود در آن جسم است و وزن یک جسم، نیرویی است که از طرف زمین به آن وارد می‌شود، از دیر باز دست کم از زمان یونانیان، همواره دو مسئله مورد توجه بوده است، تمایل اجسام به سقوط به طرف زمین هنگام رها شدن و حرکات سیارات از جمله خورشید و ماه . در گذشته این دو موضوع را جدا از هم میدانستند. یکی از دستاوردهای بزرگ نیوتن این بود که نتیجه گرفت: این دو موضوع در واقع امر واحدی هستند و از قوانین مشابهی پیروی می‌کنند. او در تحقیقاتش عنوان کرد این فکر به نظرم آمد که نیروی لازم برای نگه داشتن ماه در مدارش و نیروی گرانش در سطح زمین با تقریب خوبی با هم مشابهند. البته ما امروزه می‌دانیم که برای مثال شعاع هسته یک اتم آهن حدود 10^{15}m و حاوی 4×10^8 پروتون است. بزرگی نیروی الکترواستاتیکی رانشی

بین دو پروتونی که در فاصله 15m از هم قرار دارند و بزرگی نیروی

گرانشی بین همان دو پروتون بصورت زیر محاسبه می‌گردد:

$$F = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \times \frac{e^2}{r^i} = \frac{\left(8.99 \times 10^9 N \cdot \frac{m^2}{C^2}\right) (1.60 \times 10^{-19} C)^2}{(4.0 \times 10^{-15} m)^2} = 14 \text{ N}$$

$$F = G \frac{m_p^2}{r^2} = \frac{\left(6.67 \times 10^{-11} N \cdot \frac{m^2}{kg^2}\right) (1.67 \times 10^{-27} Kg)^2}{(4.0 \times 10^{-15} m)^2} = 1.2 \times 10^{-35} \text{ N}$$

این نتیجه حاکی از آن است که نیروی گرانشی (ربایشی) بسیار ضعیفتر از نیروی الکترواستاتیکی رباشی بین پروتونهای هسته یک اتم آهن است. در عوض نیروی عظیمی به نام نیروی هسته‌ای قوی بین پروتونها پیوند برقرار می‌کند. هر چند نیروی گرانشی چندین بار ضعیفتر از نیروی الکترواستاتیکی است، چون همواره رباشی است، در وضعیتهای بزرگ مقیاس مهمتر است. یعنی این نیرو می‌تواند اجسام کوچک بسیار زیادی را در قالب اجسام غول آسا با جرم‌های عظیم، مانند سیارات و ستارگان، گرد آورد که در اینصورت نیروی گرانشی عظیمی وارد می‌آورند. و چون نیروی الکترواستاتیکی در مورد بارهای هم نام رانشی است. از این رو جهان هستی ما (کهکشان‌ها و ستارگان و سیارات بنحوی می‌باشند) با بارهای خنثی یا متعادل باری محدود شود حتی اگر بسیار بزرگتر از آنچه بنظر می‌رسد باشد.

وبلیام استوکلی، یکی از دوستان جوان نیوتون می‌نویسد، وقتی با نیوتون زیر درختان سیب یک باغ مشغول صرف چای بوده است نیوتون به او گفته که ایده گرانش در یک چنین جایی به ذهنش خطور کرده است.

استوکس می‌نویسد:

[(او در حالی که نشسته و در فکر فرو رفته بود سقوط یک سیب توجهش را جلب میکند و به مفهوم گرانش پی می‌برد . پس از آن به تدریج خاصیت گرانش را در مورد حرکت زمین و اجرام سماوی به کار می‌برد.)]

نیوتون تا سال ۱۶۷۸، یعنی تقریباً تا ۲۲ سال پس از درک مفهوم اساسی گرانش نتایج محاسبات خود را به طور کامل منتشر نکرد. در این سال دستاوردهایش را در کتاب مشهور اصول که از آثار بزرگ اوست منتشر کرد. از دلایلی که باعث می‌شد او نتایج خود را انتشار ندهد، میتوان به این دلیل اشاره کرد که شعاع زمین برای انجام محاسبات لازم بود ولی نیوتون آن را نمی‌دانست . نیوتون در کتاب اصول از حد مسائل سیب-زمین فراتر می‌رود و قانون گرانش خود را به تمام اجرام تعمیم میدهد و می‌گوید، گرانش را میتوان در سه قلمرو مطالعه کرد:

۱- جاذبه بین دو جسم مانند دو سنگ و یا هر دو شیء دیگر. اگر جه نیروی بین اجرام به روش‌های دقیق قابل اندازه گیری است ولی بسیار ضعیف تر از آن است که ما با حواس معمولی خود آن را درک کنیم.

۲- در مقیاس کیهانی یعنی در قلمرو منظومه شمسی و بر هم کنش سیاره ها و ستاره ها، گرانش نیروی غالب است.

۳- جاذبه زمین بر ما و اجسام اطراف ما که یک عامل تعیین کننده در زندگی ماست و فقط با تکنیکها و روش‌های خاصی میتوانیم از آن رهایی پیدا کنیم.

که ما در این کتاب بیشتر سعی داریم این مرحله را طی آزمایشات خاصی با هم تجربه کنیم یعنی می خواهیم با ساخت یک سازه خاص و استفاده از تکنیک خاصی بر نیروی جاذبه وارد شده بر این جسم از طرف زمین غلبه کرده و آن را بالا ببریم. نیوتن توانست حرکت سیارات در منظومه شمسی و حرکت در حال سقوط در نزدیکی سطح زمین را با یک مفهوم بیان کند. به این ترتیب مکانیک زمینی و مکانیک سماوی را که قبل از هم جدا بودند در یک نظریه واحد با هم بیان کند. پیدایش این مفهوم راه را برای ثابت جهانی گرانش باز کرد اما با توجه به علم امروز شدت میدان گرانش در هر نقطه را میتوان به صورت نیروی گرانشی وارد بر یکای جرم در آن نقطه تعریف کرد . لذا با توجه به توضیحات ارائه شده می توان شدت میدان گرانش در هر نقطه را با توجه به قانون عمل و عکس العمل نیوتن در ذره باردار (تعمیم در جسم) با استفاده از تکنیکهای خاصی اعمال کرد. و به نیروی ضد جاذبه دست یافت. برای روشن شدن مطلب تحقیقات دانشمند روسی به نام گرین

نیکف در خصوص رسیدن به نیروهای ضد جاذبه با استفاده از قوانین طبیعی اشاره

می شود (برداشت از کتاب دنیای اثر من)

پدیده ضد گرانشی طبیعی ساختار شبکه گرینیکف (CSE)

پدیده های طبیعی ضد گرانش و نامرئی بودن در حشرات به دلیل اثر ساختار

شبکه گرینیکف (CSE)

ویکتور استپانویچ گرینیکف یک طبیعت شناس و یک حشره شناس حرفه ای است .

او بعنوان کاشف اثر ساختارهای غار مانند (CSE) شناخته می شود. اما تعداد اندکی

از مردم با کشف وی آشنا هستند ، کسی که از طبیعت و رازهای درونی آن اقتباس

می کند. او در سال ۱۹۸۸ اثرات ضد گرانشی پوسته استخوانی برخی حشرات را

کشف کرد. اما جالبترین پدیده کشف شده در همان زمان ، نامرئی شدن و ساخت

یک سکوی ضد گرانشی برای پروازهای قابل هدایت با سرعت ۲۵ کیلومتر بر دقیقه

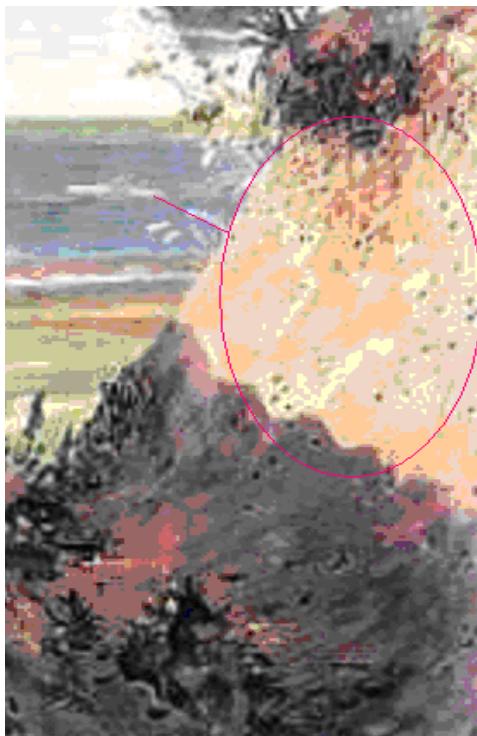
استفاده کرد. از سال ۱۹۹۱-۱۹۹۲ وی از این وسیله برای حمل و نقل سریع استفاده می کند. اثرات زیست گرانشی طیف وسیعی از پدیده های طبیعی هستند که ظاهرا به تعداد محدودی از حشرات محدود نمی شود. داده های تجربی زیادی برای حمایت از امکان کاهش وزن یا شناوری کامل اجسام به عنوان نتیجه رفتار های فیزیکی وجود دارد. گرینیکف یک روز در حین استراحت بعد از خستگی فراوان در میان شکاف دو کوهپایه در کنار دریا در منطقه ای در سیبری ناگهان متوجه شد :

که کمی سرگیجه همراه با مزه اسیدی (مانند تماس باطری با سر زبان) و نوعی سبکی در بدن وی ایجاد شده است وی به ناگاه از جای خود برخاست و به کنار

ساحل رفت و در آنجا دراز کشید و متوجه شد که در آنجا همه چیز عادی است.

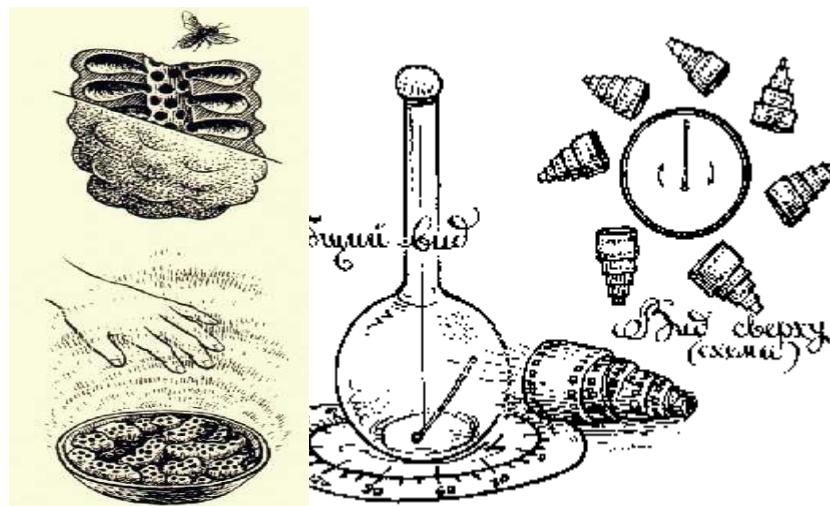
بدلیل کنگکاوی دوباره به همان محل قبلی بازگشت و دوباره همان حالات در وی رخ داد. او برای این مسئله از جندین نفر فیزیک دان و زیست شناس کمک گرفت و بعد از تحقیقات بسیار متوجه لانه های بسیار عجیبی از سوی بعضی از حشرات در آن محل شد.

که در آن لانه ها حفره هایی وجود داشت که نوعی بازتابش خاصی همراه با گرمای لطیفی از آنها مرتعش می شد.

وی با استفاده از قطب نمای ساخت خود و ابزارهای اندازه گیری دیگر آن کندوهای خاکی را مورد مطالعه قرارداد و دید نوعی میدان مغناطیسی را از خود مرتعش می کنند و عقربه قطب نما منحرف می شود و وقتی که خیلی نزدیک می برد عقربه و ماشین حساب و سایر ابزارها از کار می افتد که نوعی نیروی مغناطیسی قوی را از سوی این حفره ها نمود می کرد.

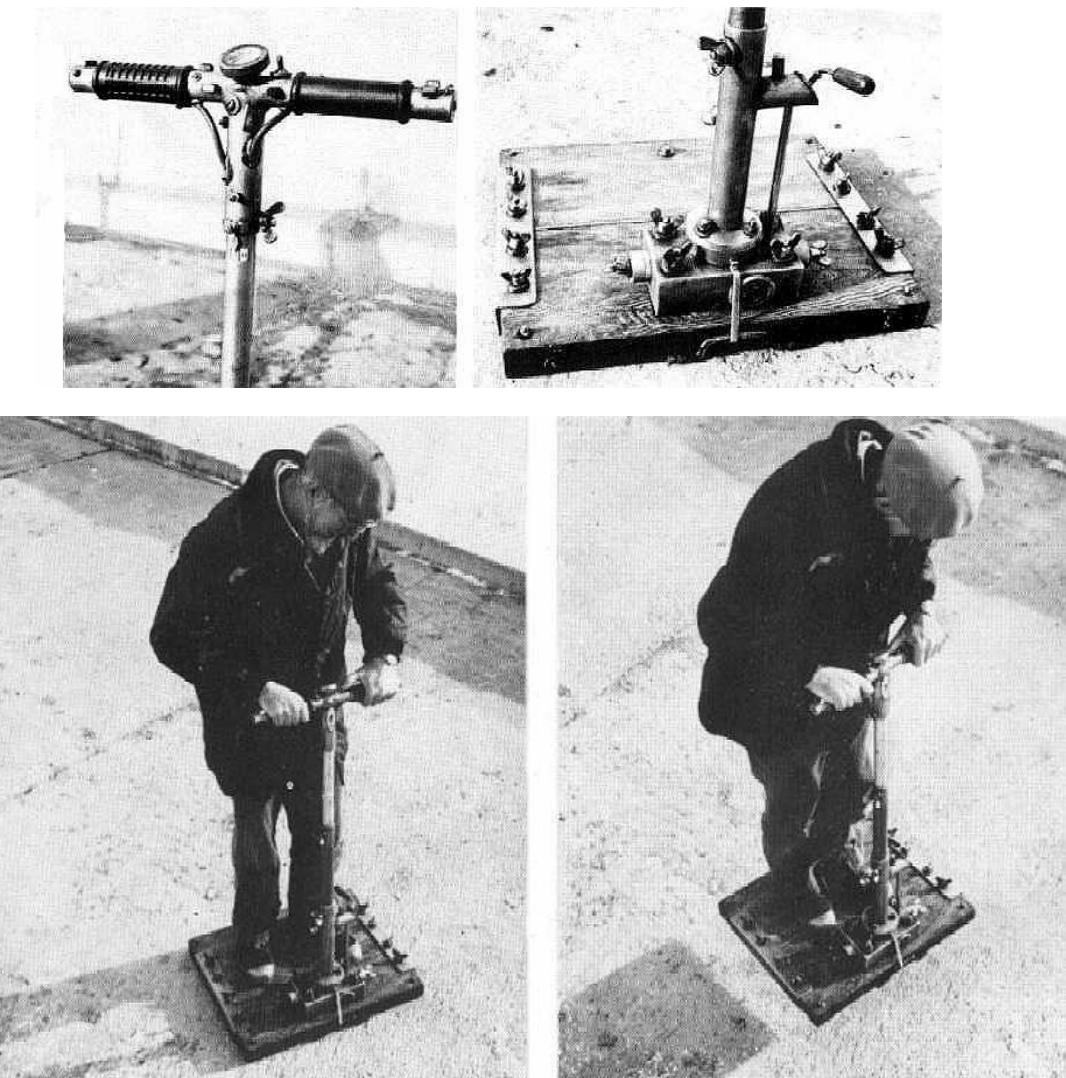

او متوجه نوعی نیرو شد که بعدها آن را CSE یا Cavity Structure Effect نامید. و به این باور رسید که میتواند از خاصیت Anti Gravity که این حفره ها ایجاد می کنند دستگاهی را بسازد که بتواند اجسام را در هوا شناور سازد از این رو در سالهای ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۲ این عقیده خود را عملی ساخت که هم اکنون دستگاه وی بعنوان یک ماشین پروازی

Flying an Anti-gravitational Platform

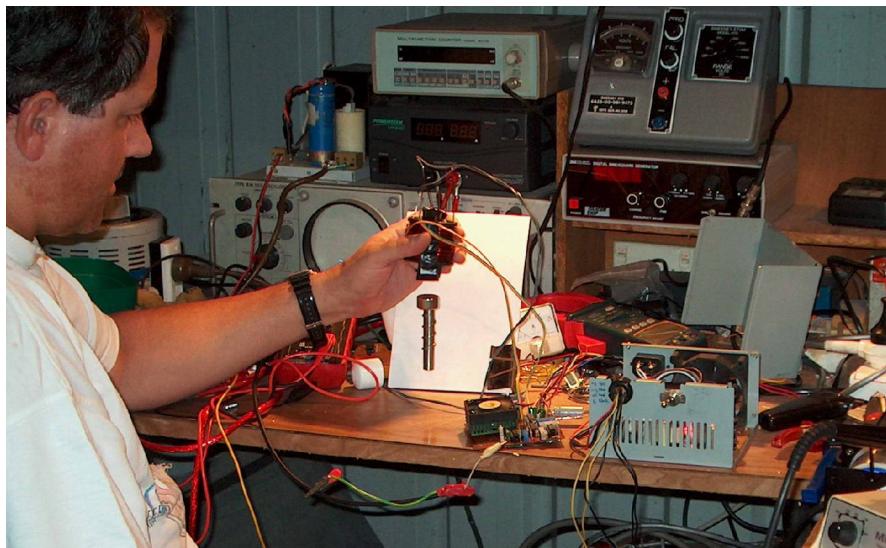
و با تکمیل شدن دستگاه پرواز گرینیکف و تست و آزمایش آن ، فیزیکدانان نوعی ارتعاش یونیک را از حفره های کارگذاشته شده در سکوی شناور گرینیکف را اذعان داشتند.

گرینیکف بعد از ساخت سکوی پرواز با استفاده از عناصر طبیعی که لانه های ایجاد شده بوسیله نوعی زنبور خاص بودند تحقیقات وسیع و همه جانبه ای را در زمینه شبکه های حفره ای ایجاد شده بصورت مصنوعی و .. شروع کرد و به نتایج شگرف و دوراز انتظار بسیاری دست یافت. که بعضی از آن نتایج بگفته ای فیزیکدانان معاصر

حاصل فرآیندهای یونی بسیار پیچیده طبیعی است که ساختار لانه های بعضی از حشرات در نوع خلقت خود دارای چنین نیرویی هستند.

متد های آزمایشگاهی ضد گرانشی

هرگاه تعادل بین بارهای مثبت و منفی در یک جسم خنثی بهم بخورد ماده بار دار شده است . بهمین منظور کلیه روش‌های تولید الکتریسیته کاری نمی کنند جز برهم زدن تعادل بین بارهای الکتریکی مثبت و منفی . ما می دانیم که الکترون نسبت به پروتون قابلیت جابجایی و حرکت بیشتری دارد . بنابراین می توان با دادن یا گرفتن الکترون ماده را باردار نمود . اگر تعداد الکترونها بیشتر از تعداد پروتونها شود جسم بار منفی و در صورتی که عکس این حالت روی دهد جسم بار مثبت پیدا می کند . با استفاده از کوپل نیروی مغناطیسی گردشی و ترکیب خاصی از نیروهای الکتریکی و

مغناطیسی ، ذرات باردار متحرک در این میدان ها تحت تاثیر نیروئی قرار می گیرند که عمود بر سرعت و مقدارش متناسب با بار الکتریکی ذره ، سرعت و چگالی فلوي مغناطیسی گردشی است. ضمنا همه مواد از نظر هدایت باری جز یک از سه دسته زیر می باشند :

الف - ابر رساناها : موادی که براحتی شار مغناطیسی را از خود عبور می دهند .

ب - عایقها : موادی که شار مغناطیسی را از خود عبور نمی دهند .

ج - نیمه رساناها : این مواد در شرایط خاصی مانند هادی ها یا نیمه هادی ها عمل می کنند. اما در حالت عادی شار مغناطیسی را به مقدار ناچیزی از خود عبور می دهند .

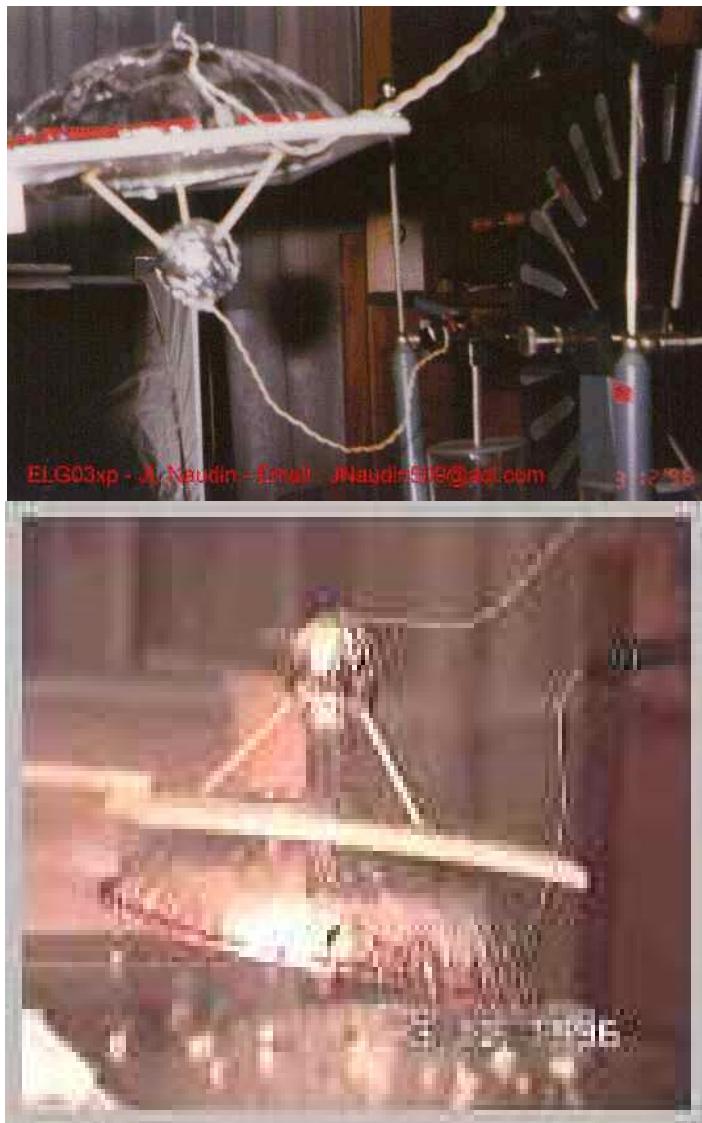
با توجه به تجربیات بدست آمده در دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی نیرو و لنگر چرخشی میدانهای مغناطیسی در فرکانس و شدت میدان خاصی بر روی بعضی از مواد تاثیر خاصی در جهت حذف نیروی جاذبه و فرآیند کنشی ضد جاذبه را دارا می باشد. و می توان این نیروی وارد بر ذرات را روی اجسام با مواد و متریال که توضیح داده خواهد شد که دور از دسترس نیز نیست تعمیم داد. هنگامیکه دو نیرو بصورت همزمان در این میدانهای شناور وجود داشته باشند مسیر ذره و در نهایت جسم را تعیین می نمایند. صرفنظر از عوامل محیطی و برآیند نیروهای وارد شده بر

یک جسم حتی می توان با استفاده از یک محیط ایزوله تاثیر این میدانها را در شرایط یکسان بررسی کرد.

ظهور لیفتراهای ضد جاذبه

اخیرا کارهای جالب زیادی در ارتباط با اثر Bifeld-brown انجام شده است ، بعنوان مثال وقتی که ولتاژ بالا ($\sim 30 \text{ kv}$) به الکترودهای یک خازن نامتقارن (دارای الکترودهای متفاوت) اعمال شود ، یک نیروی خاصی روی خازن مشاهده می شود. (net force) منظور مان از نامتقارن این است که ابعاد فیزیکی دو الکترود خازن از هم متفاوت باشند(بعنوان مثال یکی از الکترودها کوچک و دیگری بزرگ باشد). مطابق با نظریه کلاسیکی B.B (Bifeld-brown)، بزرگترین نیرو روی خازن در جهت الکترود منفی (بزرگ) به سمت الکترود مثبت (کوچکتر) است. امروزه توصیفهای زیادی از این اثر در تجهیزاتی به نام لیفترا وجود دارد (lifter) ، در واقع این آزمایشات مشخص کرده اند که صرف نظر از قطبیدگی ولتاژ بکار افتد ، نیرو روی خازن اعمال خواهد شد. منظور از قطبیدگی ولتاژ این است که بعنوان مثال الکترود کوچک به ولتاژ منفی وصل شود و الکترود بزرگ به ولتاژ مثبت با بر عکس . در این حالت جهت رانش به قطبیت بستگی ندارد ولی میزان این رانش به قطبیت بستگی خواهد داشت. اثر B.B امکان دارد که کاربردهایی در نیروی پیشرانه هواپیما و پرنده های حامل داشته باشد. در حال حاضر ، هیچ تئوری که بطور مشخص و جزء

جزء این اثر را توضیح دهد ، مورد قبول واقع نشده است و برای همین ظرفیت و پتانسیل های این اثر برای کاربردهای متعدد هنوز ناشناخته باقی مانده است.

فصل دوم: تئوری ماشینهای ضدجاذبه

تعیین پارامترهای موثر در ماشینها

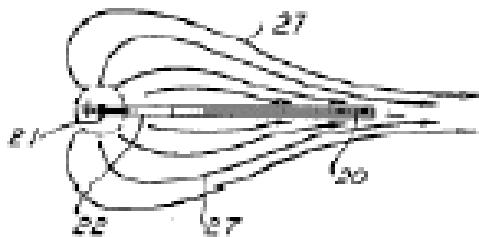
اثر: **B.B**

در یادداشت های brown آمده

“من کشف کردم که وقتی اسبابی با خصوصیات ویژه در یک محیط دی الکتریک غوطه ور باشد بعنوان مثال در هوا معمولی (اتمسفر) در اینصورت نیرویی تولید می شود که تمایل دارد تا کل دستگاه را از میان محیط حرکت دهد و جهت این نیرو طوری است که تمایل دارد تا قسمت پایین را در جهت الکترود بالا حرکت دهد. این نیرو یک حرکت نسبی را بین اسباب (Apparatus) و محیط اطراف بوجود می آورد . اگر این اسباب در یک محل ثابت نگه داشته شود ، در این حالت محیط دی الکتریک به سمت عقب اسباب حرکت خواهد کرد و در این حالت این اسباب با پنکه یا پمپ قابل مقایسه است . در حالت بر عکس که اسباب آزاد است در این حالت حرکت نسبی بین محیط و اسباب نتیجه اش در حرکت رو به جلوی اسباب است و در این حالت می توان این اسباب را بعنوان یک وسیله خود پیشران معرفی کرد . ”

با وجود اینکه این پدیده که در بالا شرح داده شد توسط آزمایش مشاهده شده ولی اصول و تئوری که بطور کامل این اثر را پوشش دهد فهمیده نشده است. مشخص شده است که نیروی بزرگ (greate force) وقتی وجود دارد که الکترود بالایی

مثبت است. و در یک همسایگی خیلی نزدیک به الکتروود مثبت ، جایی که گرadiان پتانسیل خیلی بالاست ، در اثر این پتانسیل بالا الکتروونها از اتمهای محیط اطراف جدا می شوند ، این الکتروونها به سمت الکتروود مثبت مهاجرت می کنند و در آنجا جمع می شوند . این نقل مکان الکتروونها ، یونهای اتمی و مولکولی را باقی می گذارد ، که این یونهای مثبت در اثر رانش الکتروود مثبت و جذب الکتروود منفی به سمت الکتروود منفی حرکت کنند . ماهیت مسیر حرکت در شکل زیر بصورت شماتیک نشان داده شده است :

تا اینجا brown حالتی را بررسی کرده بود که عملیات در محیط دی الکتریک صورت گرفته است. اما در سال ۱۹۵۸، مقاله ای دیگر را ارائه کرد مبنی بر اینکه این نیروی خالص حتی وقتی خازن نامتقارن در خلاء قرار دارد نیز وجود دارد. Brown توضیح داد که نیروی پیشران حتی وقتی که تمام محیط در برگیرنده خازن خالی شده باشد به صفر کاهش پیدا نمی کند. اگر پایه های اثر B.B به خوبی

و بصورت محكم و استوار فهمیده شود ، در اینصورت حتما علل رخ دادن این اثر در خلاء نیز مشخص خواهد بود.

بنابراین سوالی که مطرح است این است که چه اساس فیزیکی می تواند علل نیروی خالص را روی خازن غیر متقارن توصیف کند ؟

پاسخ به این سوال ممکن است بستگی به این داشته باشد که آیا خازن غیر متقارن در یک محیط قطبیده (هوا) باشد یا در خلاء.

روش‌های پیشنهادی برای توضیح اثر $B \cdot B$:

دو روش پیشنهادی برای توضیح این حالت وجود دارد ، اولین پیشنهاد این است که یک بار یونی (ionic wind) در ناحیه ولتاژ بالا بین الکترودهای خازن بوجود می آید و در نهایت بار یونی سبب می شود که الکترودها در اثر پس زنی تکانه حرکت کنند. این اثر در بخش ۳-۱-۱ توضیح داده خواهد شد. و در این قسمت نشان خواهیم داد که نیرو محاسبه شده توسط این تئوری سه مرتبه بزرگی 10^3 بار کوچکتر از نیروی است که واقعا مشاهده می شود. در بخش ۳-۱-۲ دومین روش را ارائه خواهیم کرد که در این حالت فرض می شود که یک جریان شناور (drift current) توسط یونها یا الکترونها در بین صفحات خازن بوجود می آید. در این شماء ، مرتبه بزرگی بیرون روی خازن نامتقارن مطابق با مشاهدات است.

نیروی اعمال شده روی خازن نامتقارن (لیفترا) و پدیده یونهای شناور:

برای توضیح عمومی نیروی اعمال شده روی خازن نامتقارن از استنتاج کانال یونی استفاده می کنند.

در این اثر سه مرحله زیر رخ می دهد :

۱- هوا بصورت کاتیون هایی یونیزه خواهد شد (O_2^+ و N_2^+).

۲- ذرات مثبت در جهت الکترود منفی (جمع کننده) شتاب می گیرند.

۳- اندازه حرکت از ذرات مثبت شتاب گرفته در جهت جمع کننده منتقل می شوند.

در واقع تحت ولتاژ DC بالا ، یونها در اثر اختلاف پتانسیل بالا بین الکتروودها شتابدار می شوند و نیرویی که روی خازن نامتقارن مشاهده می شود را منعکس می کند. یک حد بالا برای نیروی ناشی از بار یونی نشان می دهد که اثر بار یونی حداقل سه مرتبه بزرگی کوچکتر از نیروی مشاهده شده است.

یک خازن را در تظر می گیریم که در ولتاژ V کار می کند : ذرات باردار با جرم m ، دارای بار q هستند و با سرعت V شتابدار می شوند این ذرات دارای انرژی جنبشی بدین صورت هستند :

$$\frac{1}{2}mV^2 = qV \quad (1)$$

با استفاده از این رابطه نیروی اعمال شده روی خازن نامتقارن توسط نرخ تغییر تکانه داده می شود :

$$F = \frac{mVI}{q} \quad (2)$$

که I جریان شارژی از میان خازن است و فرض می کنیم که تمام تکانه یونی ، mV وقتی ذرات باردار الکترود را ترک می کنند به خازن منتقل می شود. و هیچیک از این تکانه ها در الکترود دیگری گیر نمی افتد. بنابراین با این فرض معادله بالا به عنوان حد بالای نیروی ناشی از بار یونی است :

اگر معادله (1) را برای بدست آوردن سرعت حل کنیم و در معادله (2) جاگذاری کنیم ، نیروی ناشی از بار یونی (ionic wind) را بدست خواهیم آورد :

$$F = \left(\frac{2mV}{q} \right)^{\frac{1}{2}} I$$

که F معادل با نیروی وزن است (mg) .

بنابراین این نیروی F جرمی به اندازه زیر را لیفت (LIFT) خواهد کرد :

source: paper ARL (Army Research Laboratory : Force on an Asymmetric Capacitor : by Thomas B.Bahder and Chris Fazi)

$$M = \left(\frac{2mV}{q} \right)^{\frac{1}{2}} \frac{I}{g}$$

که m جرم الکترون یا یون است و V پتانسیل بین الکترودهاست.

حالت اول : اگر الکترونها عامل بوجود آوردن بار یونی (ionic wind) باشد در رابطه بالا جرم m جرم الکترون خواهد بود ($m_e = 9.1 \times 10^{-31} \text{ kg}$) اگر مقادیر نوعی یک آزمایش را در رابطه بالا قرار دهیم در اینصورت جرم لیفت شده برای این حالت بصورت زیر بدست می آید :

$$m = \left(\frac{2 \times 9.1 \times 10^{-31} \times 40 \times 10^3 \text{ VOLT}}{1.6 \times 10^{-19} C} \right) \frac{1.0 \times 10^{-3} A}{10^{\frac{m}{s^2}}} = 6.8 \times 10^{-5} gr$$

اگر وزن یک خازن نا متقارن نوعی ۵ گرم باشد میزان لیفت شده بالا حدود ۵ مرتبه بزرگی (10^5) بار کوچکتر از وزن واقعی خازن است .

حالت دوم : در این حالت فرض می کنیم که یونها عامل بار یونی باشند (یونها ناشی از مولکولهای هوا یا از سیم مس آزاد شده اند). اگر یونها رها شده از سیم مسی را در نظر بگیریم. با توجه به اینکه جرم اتم مس 63.55 g است بنابراین جرم یونها بصورت $m\rho = 63.55 \text{ g}$ خواهد بود که $m\rho$ جرم پروتون است. پس در این حالت که یونها حامل بار یونی هستند میزان جرم لیفت شده بصورت زیر در می آید :

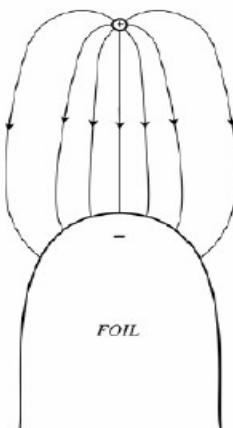
$$m = \left(\frac{2 \times 63.55 \times 1.07 \times 10^{-27} \times 40 \times 10^3 \text{ VOLT}}{1.6 \times 10^{-19} C} \right) \frac{1.0 \times 10^{-3} A}{10^{\frac{m}{s^2}}} = 0.002 gr$$

این حالت نسبت به حالتی که الکترونها حامل بار یونی بوند بهتر است ولی در کل این حالت نیز سه مرتبه بزرگی 10^3 بار کوچکتر از میزان جرم واقعی خود خازن است. پس در کل این روش میزان واقعی نیرویی که روی خازن اعمال می شود را به

دست نمی دهد. پس روش استفاده از فرضیه بار یونی به لحاظ تئوری جواب نمی دهد.

اما نوعی انتقال کلاسیکی وجود دارد که بارهای حامل شناور در میدان الکتریکی است (drift). در واقع این فرضیه از اینجا ناشی می شود که ذرات باردار در اثر میدان مغناطیسی یک حرکت شناور بدست می آورند. در این حالت که سوق (شناوری) داریم ، دیگر حامل های بار میرهای پرتابی ندارند. (در واقع این مسیر از یک جسم که در هوا پرتاب می شود و در یک نقطه فرود می آید گرفته شده است) و در عوض حاملهای بار در این روش برخوردهای را در مسیر خود بین الکترودها تجربه می کنند. به هر حال ، ناشی از حضور میدان الکتریکی حاملهای بار یک حرکت خالص را به سمت الکترودهای مخالف به دست می آورند. این نوع از تصویر دقیق تر به نظر می رسد (نسبت به بار یونی پرتابی) برای حالتی که بین صفحات خازن هوا وجود داشته باشد. این نوع از تصویر دقیقتر به نظر می رسد (نسبت به بار یونی پرتابی) برای حالتی که بین صفحات خازن هوا وجود داشته باشد. این نوع از تصویر یعنی انتقال شناور توسط (evgeni barsaukov) برای توضیح نیروی اعمال شده روی خازن نا متقارن بکار برده شده است. تصویر عمومی فیزیک مسئله در این حالت بدین صورت است که الکترودهای مثبت و منفی باردار شده و این بارها

نیروی متفاوتی را تجربه می کنند برای اینکه میدان الکتریکی در اطراف خازن غیر یکنواخت است.

قبل از اینکه به ادامه فرمولبندی مربوط به این حالت بپردازیم نکاتی را در مورد الکترودهای خازن ارائه می دهیم :

۱ - ساعت کننده یا همان الکترود کوچک تا حد ممکن باید نازک باشد تا بتواند

بالاترین شدت میدان را در اطرافش ایجاد کند تا حاملها بار بیشتری را

تولید کند.

۲ - جمع کننده باید به شکلی باشد که کمترین شدت میدان را در اطراف سطح

ایجاد کند تا از هرگونه یونیزه شدن در اطراف آن ، که عامل جریان معکوس

و در نتیجه کاهش رانش است ، جلوگیری کند. لبه های جمع کننده نباید

تیز باشد و بهترین شکل برای آن کروی کردن یا مارپیچ کردن آن است.

بهینه سازی را می توان در شبیه سازهای میدان الکتریکی انجام داد.

۳- بین خط مستقیم مراکز ساطع کننده و جمع کننده نباید سطح زیادی باشد.

به این دلیل که خطوط جریان منحرف شده از این خط مستقیم ، تاثیر کمتری بر رانش خالص داشته باشد.

میدان الکتریکی که بین صفحات حازن را احاطه می کند توسط پتانسیلی که به الکترودها اعمال می شود ایجاد شده است. این حاملهای بار در میدان الکتریکی

دچار پخش و شناوری (Drift and Diffusion) می شوند. و باطری ها تامین کننده انرژی هستند که توسط بارها در انتقال میدانی مصرف می شوند.

اگر حازن توسط یک محیط خلاء احاطه شده باشد. (نیروی خالص روی حازن نامتقارن می تواند بوسیله مجموع دو انتگرال سطحی به دست آید(توسط قانون

گوس). یکی از این انتگرال روی سطح الکترود مثبت و دیگری روی سطح الکترود منفی گرفته می شود :

source: paper ARL (Army Research Laboratory : Force on an Asymmetric Capacitor : by Thomas B.Bahder and Chris Fazi)

$$F = \frac{1}{2} \epsilon_0 \left(\int_{S+} E^2 n ds + \int_{S-} E^2 n ds \right)$$

که ϵ_0 گذردهی خلاء می باشد. ϵ میدان الکتریکی در جهت عمود بر سطح

الکترود رسانا ، S+ و S- سطح الکترود های مثبت و منفی حازن و N برداریکه در

جهت عمود بر S+ و S- است. انتگرال در معادله فوق روی سطح بسته S+ و S-

انجام می شود. در واقع کار سختی که اینجا داریم محاسبه میدان الکتریکی است.

زیرا این میدان پیچیده است. دلیل پیچیدگی این میدان این است که میدان در دو حالت نقش عمدۀ دارد. و دو چیز مرتبط به این میدان است : اول اینکه باعث یونیزه شدن هوا احاطه شده در خازن می شود و ثانیا بارهای (شناور یا پخش حاملهای مثبت و منفی) در میدان ایجاد شده انتقال پیدا میکند.

میدان الکتریکی حول الکترود سیمی کوچک بسیار قوی تر از میدان حول ورقه است در واقع یک اختلاف خیلی بزرگ در شعاع انحنای الکترود دو خازن وجود دارد. اگر شعاع الکتروسیمی r_1 باشد و در شعاع انحنای لبه های ورقه r_2 باشد و $r_1 < r_2$ باشد ، این اختلاف در انحنا ما را به یک اختلاف میدان (گرادیان میدان) الکتریکی بزرگ هدایت می کند.

نسبت میدانهای الکتریکی در الکترود سیمی به لبه های انحنا داده شده ورقه بطور معکوس با محدود شعاع انحنا معادل است.

$$\frac{E_1}{E_2} = \left(\frac{r_1}{r_2} \right)^2$$

توجه داشته باشیم که این حالت برای خازنی است که بصورت تخت است یعنی یک سیم با انحنای r_1 و یک فویل که لبه های آن دارای انحنای r_2 است. وقتی که یک ولتاژ بالا اعمال می شود در اطراف الکترود کوچک یونیدگی اتمهای هوا صورت میگیرد ، مثل نیتروژن یا اکسیژن ، یونیزه شدن نیتروژن باعث می شود تا الکترونها و یونها در اطراف الکترود سیمی جمع شوند. قابلیت تحرک الکترونها بصورت جدی

برای الکترونها نیتروژن خیلی بیشتر از یونهای نیتروژن است. علت این امر بصورت

زیر بیان می شود :

چگالی جریان توسط رابطه زیر داده می شود :

$$J = \sigma \times E = n \times e \times v$$

که n چگالی بار

σ رسانای الکتریکی که برابر

$$\sigma = \frac{ne\tau}{m}$$

که در آن τ زمان پراکندگی

و سرعت شناوری متوسط (سرعت سوق)

$$v = \mu \times E$$

بنابراین قابلیت تحرک با رابطه زیر داده می شود :

$$\mu = \frac{e\tau}{m}$$

که بستگی به m دارد و چون جرم الکترون خیلی کوچکتر از جرم یون است پس قابلیت تحرک الکترون خیلی بیشتر از یون است (جرم الکترونها 10^{-3} بار کوچکتر از یونها است).

آزمایشات نشان داده است که قابلیت تحرک الکترون در هوا در فشار اتمسفر و تحت میدان

$$E = 10^4 \frac{v}{em}$$

تقریباً برابر است با :

$$\mu = 620 \quad cm^2 / vol.sec$$

در حالتی که قابلیت تحرک N_e :

$$\mu_{ne} = 2.5 \quad cm^2 / volt.sec$$

بنابراین تصور فیزیکی در این حالت بدین صورت است که در ناحیه میدان قوى الکترونها ، با قابلیت تحرک بالا ، بوسیله میدان الکتریکی به سمت الکترو سیمی نازک انتقال مییابند ، اما یونهای حجمی دارای تحرک کمتری هستند پشت پلاسمایی که حول الکترود سیمی نازک تشکیل شده باقی می ماند. ورقه رسانای پایینی نیروی بزرگ زیر را تجربه می کند :

$$F = \frac{QV}{l}$$

بار الکترود ورقه Q

ولتاژ بین الکترودهای خازن V

فاصله بین دو الکترود L

دما بار منفی روی ورقه می تواند بر حسب جریان اندازه گرفته شده I ، تقریب زده

شود. با گفتن اینکه تمام حاملها در زمان t منتقل می شوند :

$$I = \frac{Q}{T} = Q \frac{V}{L}$$

اگر سرعت شناوری (سوق) توسط حامل های بار V باشد در اینصورت t زمان

انتقال از یک الکترود به الکترود دیگر خواهد بود به فاصله L حذف بار Q بین دو

معادله فوق به یک نیروی خالص روی خازن هدایت می کند.

$$F = \frac{IV}{\mu E} = \frac{IL}{\mu}$$

که دو باره از $E = V / L$ استفاده کرده ایم :

$$F = \frac{IL}{\mu} = \frac{10^{-3} \text{ mA} \times 0.04}{620 \times 10^{-2}} = 6.4 \times 10^{-4} \text{ N}$$

که این نیرو می تواند جرمی به اندازه زیر را لیفت کند :

$$m = \frac{F}{g} = \frac{6.4 \times 10^{-4}}{10} = 0.004 \text{ gram}$$

خازن نامتقارن نوعی که به کار برده ایم دارای جرمی معادل با دو مرتبه بزرگی ، بزرگتر از این مقدار است در نتیجه شناوری یا سوق الکترونها نمی تواند نیروی روی خازن را توجیه کند. یک راه چاره دیگر این است که به جای شناوری و سوق الکترون سوق یونی را در نظر بگیریم این حالت ما را به نیروی بزرگتری هدایت می کند :

زیرا قابلیت حرکت یون کوچک است (μm) و نیرو بصورت معکوس با قابلیت حرکت نسبت دارد :

$$F = \frac{IL}{\mu} = \frac{10^{-3} A \times 0.04 m}{25 cm^2 / volt.sec \times 10^{-2} m/cm} = 0.16 N$$

این نیرو جرمی به اندازه زیر را لیفت می کند :

$$m = \frac{F}{g} = \frac{0.6 N}{10 m/s^2} = 16 \text{ gram}$$

نیرو روی خازن که در معادله بالا داده شده است ، سه برابر بزرگتر از میزان نیروی وارد بر خازن ۵ گرمی است. پس این روش استفاده از سوق یا شناوری یونها جواب صحیحی را می دهد.

برای تأیید روش بالا از یک روش دیگر این نیرو را بدست می آوریم :

می توان خازن نامتقارن را بصورت یک دو قطبی الکتریکی در نظر گرفت :

$$|p| = p = QL$$

که Q بار روی یک صفحه ، L جدایی توسط این صفحات است. وقتی که ولتاژ بالا اعمال می شود ، همانند حالت قبل میدان بالا در اطراف سیم نازک هوا را یونیزه می کند. و یک یونیدگی کم نیز در اطراف ورقه به دلیل کوچک بودن میدان الکتریکی بوجود می آید. اتمهای یونیزه حول ورقه تشکیل پلاسمایی می دهند که از الکترونهای باردار شده و یونهای مثبت تشکیل شده است.

نیروی خازن بصورت زیر داده می شود :

$$F = \nabla(P.E)$$

میدان الکتریکی است. E

اگر گرادیان را روی میدان اثر دهیم داریم :

$$\frac{dE}{dX} = \frac{E}{L}$$

اگر از معادله بالا و این معادله استفاده کنیم نیرو بصورت زیر بدست می آید :

$$F = Q \frac{V}{L} = \frac{IL}{v} \bullet \frac{V}{L} = \frac{IV}{v}$$

که V اختلاف پتانسیل و v سرعت است. که همان معادله ای است که قبل بدست

آوردیم.

از این رابطه مشخص است که جریان سوق الکترون ما را به یک نیروی خیلی کوچک هدایت میکند و به کاربردن یونهای شناور یا سوق یونی مثل نیتروژن ما را به سمت نیرو هدایت می کند که با آزمایش در توافق است. توجه داشته باشیم که نیرو در این حالت مناسب با عکس قابلیت حرکت (μ). اگر یونها دلیل به وجود آوردن شناوری یا سوق باشند قابلیت حرکت کوچک است، پس تصور اینگونه است که یونها با قابلیت تحرک کم یک بار فضایی (SPACE CHARGE) بزرگ بوجود می آورند که ورقه را که بصورت منفی باردار شده جذب می کند. به محض اینکه الکترود ورقه ای به سمت ابر یونی مشبت حرکت می کند، یک ابر یونی دیگر در اطراف الکترود نازک تشکیل می شود، با استفاده از انرژی که ولتاژ تامین می شود و این چرخه ادامه پیدا می کند.

بعد از بدست آوردن معادله نیروی وارد بر لیفترا نیاز داریم که برخی از جملات تصحیحی که ناشی از وجود برخی عوامل است را به آن اضافه کنیم:

اکنون برای بالابردن افت باید اندازه حرکتی را که یونها در هنگام برخورد به جمع کننده نگه می دارند کم کنیم. این عبارت را با F_{-LOST} نشان می دهیم.

$$F_{-LOST} = \dot{m} \cdot v$$

که v سرعت سوق یا شناوری یونها است که قبلاً تعریف کردیم و $\dot{m} = \frac{dm}{dt}$ را می توان به راحتی بدست آورد.

$$\dot{m} = \frac{M \cdot I}{e N_\alpha}$$

که در این فرمول : عدد آورگادر و

$$N_\alpha = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}$$

$$M = 19 \text{ gr/mol}$$

$$E = 1.6 \times 10^{-19} \text{ eV}$$

$$v = \frac{Id}{q} = \frac{\mu E}{l}$$

پس :

$$F_{lost} = \frac{M \cdot I \cdot \mu \cdot E}{LeN_\alpha} = \frac{mI\mu E}{LeN_\alpha}$$

که تمام پارامترها معین و تعریف شده هستند.

پس :

$$F_{total} = F - F_{lost} = \frac{iL}{\mu} - \frac{mI\mu E}{LeN_\alpha}$$

در حالی که حریان وابسته به ولتاژ است، چنین نتیجه می‌گیریم که در یک جریان خاص، رانش به ولتاژ بستگی ندارد و با طول بین الکتروودها افزایش می‌یابد.

اما بعداً هماهنگونه که نشان خواهیم داد F-lost خیلی کوچک است و در واقع قابل

صرف نظر کردن است و معادله مفید برای محاسبه نیرو همان $\frac{iL}{\mu}$ است.

تست نهایی : حال می خواهیم نتایج بدست آمده توسط این رابطه و نتایجی که از

طریق آزمایش بدست آمده را با هم مقایسه کنیم :

برای چهار نوع لیفترا این کار را انجام می دهیم :

لیفترا ۱ :

$$F_1 = 0.064(N)$$

در تمام محاسبات طرف نظر خواهد شد $N = 10^{-7} \text{ N}$

$$F_{\text{تجربی}} = 0.032 W$$

$$L = 30(\text{mm})$$

$$\mu = \mu + 1 = 2.1 \frac{cm^2}{v.c}$$

$$I = 450 \mu A$$

نتیجه : پیش بینی فرمول دو برابر تعداد تجربی است.

نکته : توجه داشته باشیم که مسیر پرواز یونها را مستقیما در نظر گرفته ایم اما در

حقیقت بصورت منحنی است. بنابراین در واقعیت نیروی کمتری اعمال می شود.

چون تمام نیروها به موازات خطی که سیم (الکترود کوچک) را به جمع کننده (

الکترود بزرگ) وصل می کند نیستند.

لیفترا ۲ :

$$F_2 = 0.077(N) \quad l = 30mm$$

$$F_2 = 0.094(N) \quad I = 570 \mu A$$

لیفترا ۳ :

$$F_3 = 0.351(N)$$

$$F_3 = 0.196(N)$$

$$l = 30mm$$

$$I = 2.46mA$$

لیفترا ۴ :

$$F_4 = 0.383(N)$$

$$F_{4\text{exp}} = 0.353(N)$$

$$L = 40mm$$

$$I = 2.01mA$$

برای بالابر ۴ دو مقدار تجربی و مقداری که از طریق فرمول تئوری بدست آمده بسیار

به هم نزدیک هستند.

نکته خیلی مهم : در بالابر ۴ نوک جمع کننده (الکترود بزرگ) برای اینکه حداقل جریان معکوس را داشته باشیم اندکی گرد شده بود که در حالتهای قبلی نیز به این نکته اشاره کرده بودیم. بالابر ۴ از نظر تئوریک بالاترین راندمان را برای بالابردن در مقایسه با سه بالابر دیگر دارد.

پس یکی از فاکتورهای خیلی مهم این است که چگونه بیتوانیم این جریان معکوس را به حداقل برسانیم. که اگر این جریان به حداقل برسد می توان گفت که برای تمام

اندازه های بالابر محاسبات تئوریک با تجربی سازگار خواهد بود. (که یکی از روشهای کم کردن این جریان همان لوله کردن انتهای لبه الکترود پایینی است.

نکته مهم ۲ : نکته اصلی در بهبود نسبت نیرو اتوان برای بالابر این است که چگونه جریان و فاصله بین سیم و جمع کننده را افزایش دهیم بدون اینکه ولتاژ را بالا ببریم.

رابطه بین ولتاژ و رانش در لیفتراها :

یک حالت که در این مورد در نظر می گیریم این است که جریان معکوس ناشی از یونها را که در بالا اشاره شد در نظر نمی گیریم در غیر اینصورت جریان معکوس رانش را کاهش می دهد.

ولتاژ آستانه برای شروع از رابطه زیر بدست می آید :

$$V_0 = g_0 r L_n \left(\frac{l}{r} \right)$$

$$g_0 = \frac{30KV}{CM} \times \partial \left(1 + \frac{0.301}{\sqrt{\partial r}} \right)$$

که :

که در رابطه r شعاع سیم بر حسب CM ، L فاصله بین الکترونها و ∂ ضریبی است که وابسته به دما و فشار هوا می باشد :

$$\partial = \frac{3.92b}{(273+T)}$$

که b فشار بر حسب سانتیمتر فشار هوا و T بر حسب درجه سانتیگراد است.

برای فاصله $L=30\text{ mm}$ و شعاع سیم $r=0.5\text{ mm}$ میزان ولتاژ آستانه برای عمل لیفت V .
 بصورت زیر به دست می آید :

$$V = 14.4 \text{ KV}$$

پس برای شروع عمل لیفت با این شرایط اولیه این مقدار ولتاژ اولیه را نیاز داریم.

اما رابطه ولتاژ و جریان در لیفترها :

و اما رابطه بین این دو پارامتر برای حالتی که یکی از الکترودها سیم و دیگری یک الکترود مسطح است عبارت است از :

$$I = \frac{\mu GV}{V - V_0}$$

که در آن μ قابلیت حرکت یون
ولتاژ V

G پارامتری است که وابسته به شکل الکترود است و

$$G = \frac{2\pi\epsilon_0 L}{l^2 L_n (F_{geo} / r)}$$

با استفاده از رابطه

که در آن :

توجه کنیم که در این حالت G برای خازنی با یک سیم و صفحه تخت موازی بدین صورت تعریف شده است.

ϵ_0 ضریب گذردهی خلاء و L فاصله بین صفحه و سیم و w عرض صفحه و l طول صفحه و F_{geo} طول مشخصه هندسه الکترود است.
از دو طریق و تحت دو شرایط F_{geo} تعریف می شود :

$$F_{geo} = \frac{4l}{\pi} \quad \leftarrow \quad \frac{2L}{w} \leq 0.6 \quad 1 - \text{اگر}$$

$$F_{geo} = \frac{w}{2} \pi \exp\left(\frac{\pi L}{w}\right) \quad \leftarrow \quad \frac{2L}{w} \geq 2 \quad 2 - \text{اگر}$$

مورد ۱ به بالابر نزدیکتر است اما تحت شرایطی که بتوان یک W موثر پیدا کرد مورد ۲ را نیز می توان در مورد بالابر استفاده کرد.

با این توصیفات تقریبی که فرض کرده ایم که خازن مشکل از سیم و صفحه موازی باشد خیلی خوب نیست به عنوان مثال برای حالتی که :

بالابر ۱ :

$$L = 30 \text{ mm}$$

$$V = 40 \text{ kv}$$

$$F_{geo} = \frac{4L}{w}$$

$$r = 0.1275 \text{ mm}$$

$$I = 1.8 \text{ mA}$$

در حالتی که از طریق تجربه این مقدار $I = 450 \mu\text{A}$ بدست می آید. بنابراین تنها کاری که می توان انجام داد این است که از روش دوم برای محاسبه

I_{geo} استفاده کنیم. اما همانگونه که اشاره کردیم مشکلی که وجود دارد این است که

$$W = \frac{h}{\partial} F_{geo}$$

باشد در اینصورت میزان جریانی که با شرایط بالا و با F_{geo} که از روش دوم می آید،

برابر $480 \mu\text{A}$ است که به مقدار تجربی آن یعنی $I = 450 \mu\text{A}$ نزدیکتر است. پس

تحت این شرایط که برای W قرار دادیم می توان از طریق تئوری I را نیز صحیح

بدست آورد.

پس با مشخص بودن جریان و روش تعیین آن و با توجه به اینکه نیروی رانش را نیز

$$(F = \frac{IL}{\mu})$$

قبل از بدست آورده ایم

پس :

$$I = \frac{\mu GV}{V - V_0}$$

$$G = \frac{2\pi\varepsilon_0 L}{e^2 Ln(Fgeo / r)}$$

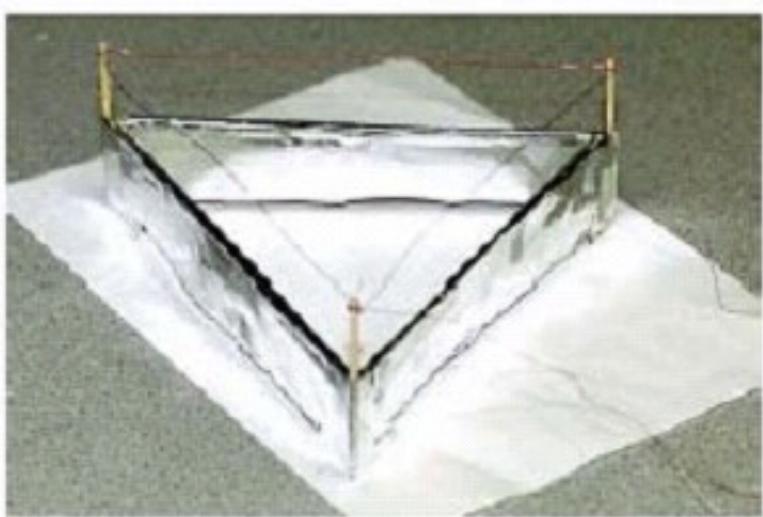
$$F = \frac{2\pi e_0 LV(V - V_0)}{lLn(Fgeo / r)}$$

$$F = \frac{IL}{\mu}$$

(فرمول استاندارد و نهایی نیروی وارد بر خازن یا لیفترا)

نکته : μ در این رابطه حذف شده است و ۱ به مخرج منتقل شده است. این به مخرج رفتن ۱ نشان دهنده این است که ۱ می بایست کوچک باشد زیرا از یک طرف ب توان ۲ جریان را کاهش می دهد و از طرف دیگر با توان ۱ رانش را افزایش می دهد. پس انتخاب ۱ خیلی مهم است زیرا از یک طرف با افزایش آن بصورت توان ۲ جریان کاهش می یابد و از طرف دیگر رانش کاهش می یابد ولی با کوچک بودن آن با توان ۲ جریان افزایش و با توان ۱ رانش افزایش می یابد.

حال با این شرایط جدید برای بالابری با مشخصاتی که قبلاً ارائه شد و مشخصات تکمیلی که اکنون ارائه می دهیم میزان رانش را به دست می آوریم :

$$V = 40KV$$

$$L = 200 \times 3 = 600mm$$

طول صفحه کل

$$r = 0.1275mm \quad \Rightarrow \quad F = 0.069N$$

شعاع سیم

$$W = \frac{h}{\partial}$$

ارتفاع

لیفتر

$$F_{geo} = \frac{W}{2} \cdot \pi \exp\left(\frac{\pi d}{W}\right)$$

مقدار تجربی بدست آمده $N = 32$ است که علت اختلاف این است که در این حالت

جريان معکوس را از ابتدا در نظر نگرفته ايم . و قبلا هم اشاره کردیم که این جريان

معکوس رانش را کم می کند. این مقدار را برای بالابری با چهار سلول و با مشخصات

ذیل بدست می آوریم :

$$V = 40KV$$

$$L = 200 \times 4 = 800mm$$

طول صفحه کل

$$r = 0.1275mm \quad \Rightarrow \quad F = 0.089N$$

شعاع سیم

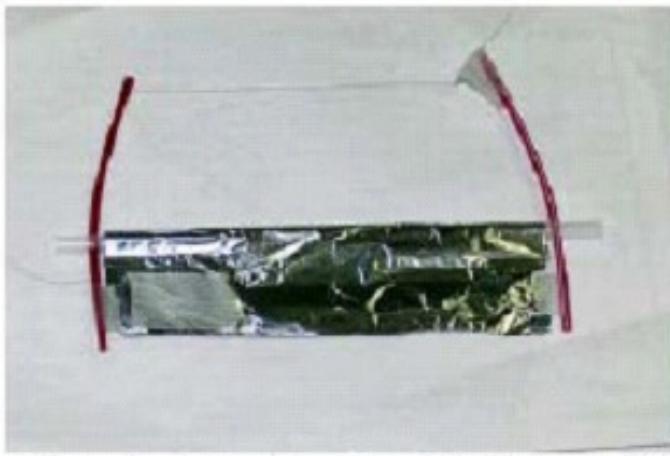
$$W = \frac{h}{\partial}$$

ارتفاع

لیفترا

$$F_{geo} = \frac{W}{2} \cdot \pi \exp\left(\frac{\pi d}{W}\right)$$

مقدار تجربی بدست آمده $44N$ است که علت اختلاف این است که در این حالت جریان معکوس را از ابتدا در نظر نگرفته ایم . و قبل ا هم اشاره کردیم که این جریان معکوس رانش را کم می کند.
و این مقدار برای تک سلول برابر خواهد بود با :

$$V = 40KV$$

$$L = 200 \times 1 = 200mm$$

طول صفحه کل

$$r = 0.1275mm \quad \Rightarrow \quad F = 0.017N$$

شعاع سیم

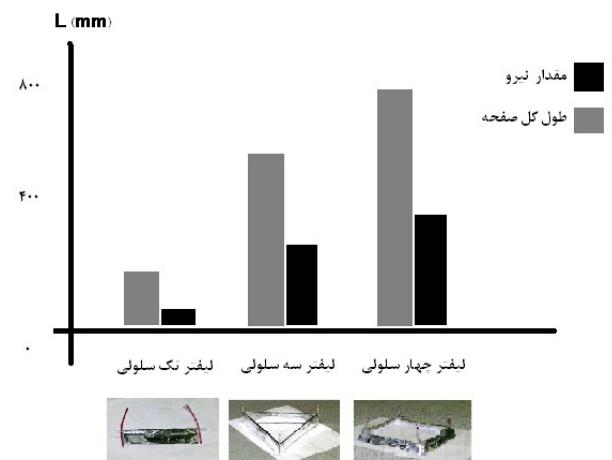
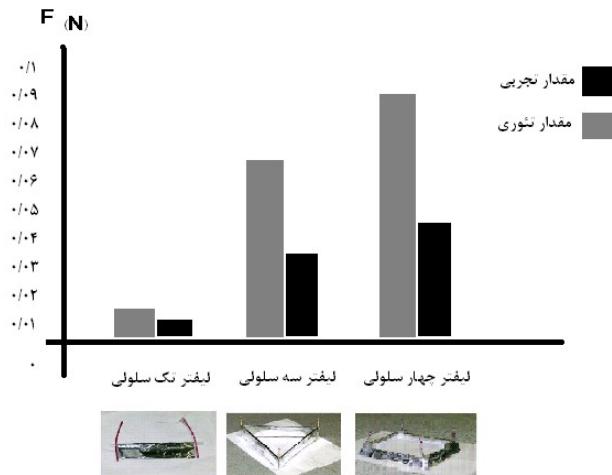
$$W = \frac{h}{\partial}$$

ارتفاع

لیفترا

$$F_{geo} = \frac{W}{2} \cdot \pi \exp\left(\frac{\pi d}{W}\right)$$

مقدار تجربی بدست آمده $N = 11$ است که علت اختلاف این است که در این حالت جریان معکوس را از ابتدا در نظر نگرفته ایم . و قبل ا هم اشاره کردیم که این جریان معکوس رانش را کم می کند.

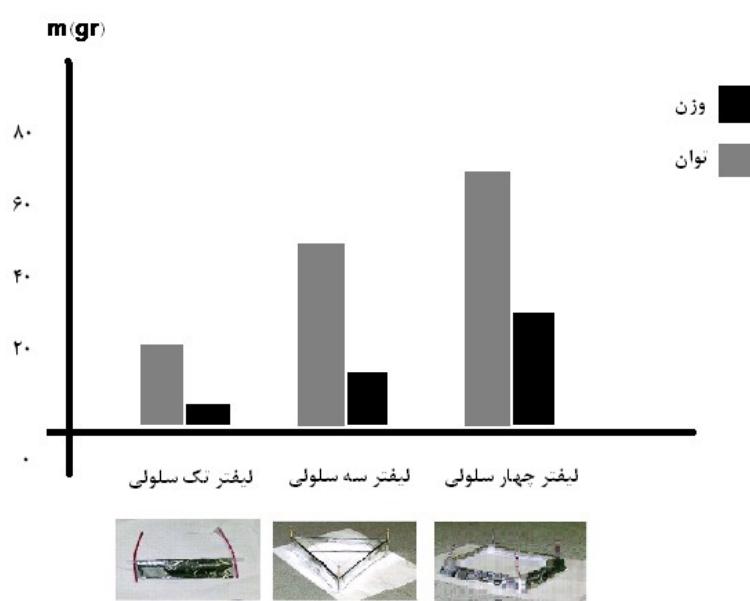
رابطه افزایش جریان با ضخامت سیم :

$$R=1275 \text{ mm}$$

$$F=72 \text{ N} \quad \Rightarrow \quad I=51 \mu A$$

اگر دقت کنیم ضخامت سیم نسبت به حالت قبل کمتر است و حدود ۴.۳٪ افزایش در نیروی رانش دیده می شود.

در اینصورت :

با توجه به رابطه $E = \frac{2K\lambda}{R}$ که نشان می دهد میدان الکتریکی حول یک سیم حامل بار است .

(K ثابت و λ چگالی بار خطی سیم) هرچه R شعاع سیم کمتر باشد میدان

الکتریکی بیشتری در اطراف سیم حامل جریان ایجاد می شود پس یک گرادیان

میدان بزرگی ، حول سیم مسی بوجود می آید . این میدان الکتریکی بالا مولکولهای

هوا را یونیزه می کند . اگر هر یون مثبت به سمت فویل جمع کننده جذب شود ، در

برگشت جمع کننده را به سمت خود جذب می کند ، لیفتر را به سمت بالا هل می

دهد در همین زمان دفع یونها توسط سیم نیز یک نیروی روبه بالا به لیفتر می دهد .

با استفاده از قانون نیوتون ، تکانه ای که لیفتر در جهت رو به بالا بدست می آورد

درست برابر کل تکانه روبه پایین تمام یونها می باشد (پایستگی تکانه) این در واقع

کل فرایندی است که اتفاق می افتد . البته وقتی که نیروی برهمکنش با اتمهای

خنثی را در نظر نگیریم . اگر تمام فرایندی که برای بالا بردن لیفتر اتفاق می افتد

همین باشد . این یونها در انتهای مسیر خود به سمت پایین با الکترونها برخورد می

کنند . (که تقریباً تمام یونها این برخورد را با این صفحه انجام می دهند) . در این

حالتی که یونها به صفحه لیفتر برخورد می کنند تکانه به صفر می رسد و لیفتر

حرکتی انجام نخواهد داد پس در واقع با این فرض که یونها هیچ برخوردی با ذرات

خنثی انجام نمی دهند تنها یک لحظه کوتاه که یونها به فویل آلومینیومی بررسند

حرکت رو به بالا برای فیلتر خواهیم داشت و بعد از این زمان کوتاه این حرکت قطع

خواهد شد پس باید دنبال عامل یا فیزیک دیگری بگردیم که باعث ادامه حرکت رو

به بالای لیفترا می شود اینجاست که مولکولهای خنثی هوا که در فضای بین دو صفحه واقع هستند و در مسیر حرکت یونها به سمت پایین قرار دارند نقش مهمی بازی می کنند . همانطور که یونها به سمت پایین حرکت می کنند با مولکولهای خنثی هوا برخورد می کنند که تعدادی از تکانه روبه پایین خود را به آن منتقل می کنند و آنها را به سمت پایین هدایت می کنند . با استفاده از پایستگی تکانه ، تکانه کل سیستم یون و مولکولهای خنثی هوا قبل و بعد از برخورد برابرند ولی با این تفاوت که در بعد از برخورد مولکولهای خنثی هوا تکانه بیشتری دارند و یونها به دلیل از دست دادن تکانه خود به مولکولهای خنثی ، تعداد کمتری تکانه دارند بعد از تعداد زیادی برخورد مشابه از این نوع ، یونها در نهایت به جمع کننده برخورد می کنند و هر میزان تکانه ای که داشته باشند به جمع کننده منتقل میکنند . اما تعداد تکانه ای که از یون باقیمانده ، در این مرحله خیلی کمتر از تکانه کل اولیه اش است و در واقع بیشتر تکانه خود را یونها به ذرات خنثی منتقل می کنند و این ذرات خنثی به صورت باد وقتی به سمت پایین حرکت می کنند در اثر نیروی عکس العمل لیفترا را به سمت بالا هدایت می کنند . نکته ای که وجود دارد این است که ذرات خنثی دیگر جذب جمع کننده نمی شوند (به لحاظ نیروی الکترواستاتیک) و از کنار آن رد می شوند و به صورت باد خنثی در پایین لیفترا می توان مشاهده کرد . و بیشتر مولکولهای هوا به جمع کننده برخورد نمی کنند و پیشانه خالص آنها جذب

نمی شود . اگر تمام تکانه رو به پایین که شامل تکانه ذرات خنثی هوا و تکانه یونهای در حال پرواز هستند را در جهت عمودی و رو به پایین فرض کنیم این تکانه معادل با تکانه رو به بالای لیفتراخواهد بود .

۱ - اگر اندازه الکترونهای پایینی را افزایش دهیم یا به صورت خیلی عمومی تر سطح مقطع لیفتراخواهد بود که این افزایش دهیم قاعدهاً تعداد زیادی مولکول خنثی هوا طی فرایند اشاره شده به جمع کننده برخورد میکنند و اگر تعداد کافی از این مولکولهای هوا تکانه خود را به جمع کننده منتقل کنند در این صورت لیفتراخواهد بود که پرواز انجام دهد . پس نکته ای که می باشد دقت کنیم این است که یک سطح مقطع مناسب برای جمع کننده در نظر بگیریم که بهینه باشد .

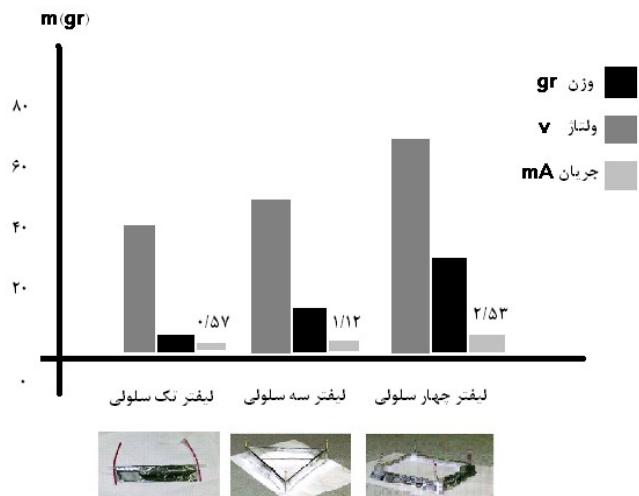
۲ - اگر شروع به کم کردن فشار هوا کنیم (مولکولهای هوا را کم کنیم) در این صورت به دلیل کمبود مولکولهای هوا یونها میزان کمتر از تکانه را به مولکولهای هوا منتقل می کنند و تعداد کمی مولکول هوا برای برخورد وجود خواهد داشت و با این حساب یونها تکانه کمتری از دست داده و با تکانه بیشتری به جمع کننده برخورد میکنند و این تکانه زیاد را به جمع کننده منتقل می شود در یک مقدار کافی از فشار کم (نه نزدیک به خلا) مقدار کافی تکانه به مولکولهای هوا منتقل نمی شود و در نهایت لیفتراخواهد بود و یونها به جمع کننده برخورد کرده و به میزان کافی تکانه به

آن منتقل می کنند تا هر تکانه رو به بالایی را حذف کنند و در این حالت جاذبه باعث افتادن لیفترا می شود .

۳ - همانگونه که اشاره شد مکانیزم اصلی انتقال تکانه به مولکولهای خنثی است ، اگر تعداد مناسبی از ذرات خنثی نداشته باشیم لیفترا پرواز نخواهد کرد . میزان نیرویی که واقعاً در این فرایند تولید می شود باعث حرکت رو به بالای لیفترا می شود بستگی به گرادیان ولتاژ شتابدهنده دارد که باعث شتابدار شدن یونهای مثبت در هر برخورد می شود و در مرحله بعدی حجمی که مولکولهای خنثی اشغال کرده اند بستگی دارد که در نهایت تکانه یونها را در سمت پایین دریافت می کنند .

اما حجم مولکولهای خنثی که بوسیله یونها متاثر می شوند بستگی به اندازه و شکل جلو برنده دارد و همچنین بستگی به پروفایل واقعی شارش مولکولهای خنثی دارد .

پس یک شرایط خاص برای فضای بین الکترونها و فضای صفحات و ... وجود دارد با توجه به اینکه هوا یک نوع دی الکتریک است پس در یک میزان خاصی از ولتاژ ذرات آن یونیزه می شود با توجه به اینکه کاهش فشار هم تا حدودی ممکن خواهد بود ، در فشارهای نزدیک اتصال کوتاه بین سیم و فویل آلومینیومی بوجود خواهد آمد که این حالت نشان دهنده آن است که در واقع چرا لیفترا ها در فشار سطح دریافت بهتر کار می کند تا نسبت به ارتفاعهای بالاتر پس در ارتفاع بالا نمی توان از لیفتراها استفاده کرد زیرا یونیزاسیون و جرقه باعث صفر شدن پیشرانه می شوند .

جنبه های دیگر نظریه $B-B$:

فرضها :

- ذرات باردار تحت میدان الکترویکی قوی یک میدان گرانشی جدید ϕ_A حول خودشان بوجود می آورند.
- جرم معادل ناشی از میدان الکترویکی بوسیله جرم منفی ایجاد شده بوسیله میدان گرانشی جدید حذف می شود.

میدان گرانشی جدید ایجاد شده در مرکز ذرات باردار بصورت زیر توصیف می شود :

$$\frac{\partial}{\partial x} \phi_A = -\frac{q}{m} E$$

که E شدت میدان الکترویکی است.

اگر $q=e$ ، me بار الکترون و me جرم الکترون باشد) و ∂ طول ناحیه ای است که میدان گرانشی جدید تولید می کند. شتابی که توسط میدان الکتریکی القاء می شود و بوسیله رابطه زیر داده می شود.

$$\alpha = -\partial^2 \frac{e}{m_e} \left[\frac{1}{(a_0 + \lambda)^2} + \frac{1}{(a_0 - \lambda)^2} \right] E$$

λ تغییر مکان بار با میدان الکتریکی بکار برده شده و a_0 شعاع اربیتالی الکترون حول هسته است که می تواند با "شعاع بوهر" جایگزین شود. از فرض ۲ می توان $\partial = 8.12 \times 10^{-21}$ را بدست آورد که بسیار کمتر از شعاع هسته است.

$$\alpha = -1.2 \times 10^{-29} \left[\frac{1}{(a_0 + \lambda)^2} + \frac{1}{(a_0 - \lambda)^2} \right] E$$

$$\lambda = \frac{(k-1)\epsilon_0 E}{\rho}$$

که k ظرفیت القایی ویژه بار الکتریک ، ϵ_0 قابلیت گذردهی فضا و ρ چگالی بار ماده دی الکتریک است. شتاب القاء شده بوسیله میدان الکتریکی پتانسیل بالا یک خاصیت غیر خطی را وقتی که میدان الکتریکی تا $V/M = 10^{11}$ افزایش می یابد ، $a_0 \geq \lambda$ باشد در اینصورت شتاب مواد دی الکتریک بوسیله نشان می دهد. اگر پتانسیل بالا بوسیله تقریب زیر داده می شود :

$$\alpha \approx \frac{-\partial^2 e}{m_e a_0^2} E = -0.42 \times 10^{-8} E / \frac{m}{s^2}$$

که نشان می دهد کاهش وزن خازن متناسب با میدان الکتریکی القائی است.

برای روشنتر شدن موضوع آزمایشی را انجام داده ایم :

یک لیفترا با صفحات مسی و یک عایق پلاستیکی

$\tau = 0.2 \text{ mm}$ ضخامت پلاستیک

قطر صفحه مسی = ۶۵ mm

وزن = ۴.۲ kg

K=۲.۳

Voltage = ۰ ~ ۱۲۰۰ v

کاهش وزن با این شرایط در جدول زیر نشان داده شده است.

ولتاژ	300V	600V	900V	1200V
کاهش وزن خازن	-1.0	-3.7	-7.8	-10.3
بر حسب میلی گرم	-0.9	-3.2	-7.4	-10.0
	-0.6	-4.0	-8.3	-11.1
	-0.8	-3.1	-7.7	-12.0
		-3.5	-8.8	-11.1
			-8.2	
			-7.9	

فصل سوم: ترسیم مراحل اساسی طراحی و ساخت

محاسبات مربوط به لیفتراک سلولی:

فرض کنید که قطر سیم مسی r_1 و قطر فویل آلومینیومی که به صورت گرد شده در آید r_2 باشد با توجه به اینکه جریانی از یونها و الکترونها داریم پس با توجه به جرم کم الکترونها قابلیت حرک الکترونها بیشتر است.

$$\mu = \frac{e\tau}{m}$$

e بار الکترون

τ زمان بین برخوردها

$$\mu_e = \frac{e\tau}{m_e} \quad \text{for electron}$$

$$\mu_i = \frac{e\tau}{m_i} \quad \text{for ion}$$

$$\mu_e >> \mu_i \quad m_e \ll m_i \quad \text{پس}$$

قابلیت حرک یونها خیلی کمتر از الکترونها است و در ناحیه میدان قوی الکترونها با قابلیت حرک بالا به سمت الکترود مسی پرتاپ میشنوند و باعث حفاظ دینامیکی حول سیم مسی می شوند.

اما فویل آلومینیومی نیرویی بصورت زیر تجربه می کند:

$$F = \frac{QV}{l}$$

Q بار روی خازن و V اختلاف پتانسیل و l فاصله دو الکترود می باشد.

توجه داشته باشیم که بار منفی Q که روی فویل جمع میشود می تواند بر حسب جریان I که اعمال می شود از طریق منبع تغذیه بیان شود . اگر خازن را به عنوان یک مدار تلقی کنیم و شارش بار بین دو صفحه را به عنوان جریان تلقی کنیم پس زمان T در رابطه بالا مدت زمانی است که بار از صفحه بالایی به صفحه پایینی می آید اگر مسافت بین دو الکترود L باشد و سرعت حاملهای بار V باشد پس در این

صورت

$$I = \frac{Qv}{l}$$

پس عواملی که بیشتر در نیروی F که در نهایت بر لیفترا اثر دارند با توجه به فرمهای مختلف به صورت زیر است

نیروی F که به واسطه الکترونها بر سیستم وارد می شود

$$F = \frac{Il}{\mu}$$

میزان جرمی که با این نیرو می توان جابجا کرد:

$$F = mg \rightarrow m = \frac{F}{g} = 0.064gr$$

اما اگر در آزمایش‌های انجام شده دقت کنیم می‌بینیم که لیفتراهای نوعی که با این مشخصات جابجا شده‌اند دارای جرمی از مرتبه دو مرتبه بزرگی، بزرگتر از این جرم هستند. پس نیرویی که الکترونها وارد می‌کنند خیلی کوچک است حال نیروی ناشی از یونها را بدست می‌آوریم:

$$F = \frac{Il}{\mu} = 0.16gr$$

جرمی که می‌توان با این نیرو بالا بردن:

$$F = mg \rightarrow m = \frac{F}{g} = 16gr$$

که این نیرو معقول و جرم به دست آمده جرمی منطبق با آزمایش است.

فاکتورها مهم در بدست آوردن نیروی به سمت بالای بهتر:

- با توجه به نیروی f و رابطه ای که برای این نیرو وجود دارد می‌بایست به نکات زیر توجه داشته باشیم

نیروی f با I رابطه مستقیم دارد ولی دلیل افزایش I بر این مسئله دلالت ندارد که هرچه I بیشتر باشد f هم بیشتر می‌شود چون هرچه فاصله از یک حد مجاز بیشتر باشد بنابراین عمل بالا رفتن کاهش پیدا می‌کند و همچنین هرچه فاصله از یک حد مجاز کمتر باشد به دلیل اتصال کوتاه و عمل تخلیه الکتریکی رخ خواهد داد

نیروی f با جریان رابطه مستقیم دارد

نیروی f با قابلیت تحرکت رابطه معکوس دارد . با توجه به رابطه ای که برای μ وجود دارد μ متناسب با سرعت v و رابطه معکوس با E دارد

$$v = \mu^* E \rightarrow \mu = \frac{v}{E}$$

برای اینکه μ تعداد کمتری داشته باشد می بایست V مقدار کمتری داشته باشد و برای اینکه V مقدار کمتری داشته باشد می بایست ولتاژ اعمال شده مقدار کمتری داشته باشد می دانیم که در صورت کاهش ولتاژ از یک حد پایین تر یونیزاسیون اتفاق می افتد و کل فرایند متوقف می شود پس یک مقدار بهینه هم برای سرعت حامل ها وجود دارد که از این مقدار نه می توان کمتر رفت و نه بیشتر . پس به طور کلی می بینیم که رابطه مربوط به f یک رابطه غیر خطی وابسته است یعنی تمام پارامترها که در f دخیل هستند به نوعی به هم بستگی دارند و تغییر هر کدام از این پارامترها روی دیگری اثر می گذارد .

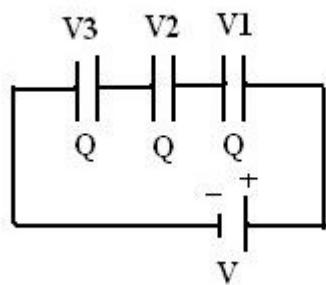
با این اوصاف می بایست با یک سری آزمایش به یک مقدار بهینه برای نیرو رسید .

نحوه چیدمانی خازن های متقارن بر اساس اصول خازن های متقارن :

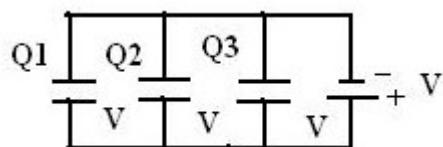
تا این مرحله نیروی وارد بر تک سلول را تحلیل کردیم ، اما برای رسیدن به میزان لیفت بالا می بایست از تعداد زیادی سلول استفاده کنیم برای این کار می بایست نحوه اتصال این سلول را بدانیم کار را در دو مرحله انجام می دهیم مرحله اول چیدمانی یک طبقه و مرحله دوم چیدمانی چند طبقه است .

برای شروع و برای ساده سازی با توجه به اینکه خازن های نامتقارن به نوعی در اتصال از قوانین خازن های متقارن تبعیت می کنند ابتدا خازن های متقارن را بررسی می کنیم

در اتصال خازن های متقارن توجه به این نکته ضروری است که در اتصال سری خازن ها ولتاژهای دو سر خازنها با هم جمع می شوند و بارهایی که در خازن ها ذخیره می شود با هم یکسان هستند ولی در اتصال موازی خازن ها ولتاژهای دو سر خازن ها برابر و بار خازن با هم جمع می شوند. در دو شکل زیر اتصال خازنها نشان داده شده است.

شکل ۱- اتصال سری خازن ها بارها در هر کدام از خازن ها با هم برابرند.

شکل ۲- بستن موازی خازن ها. ولتاژ دو سر خازن ها با هم برابر است.

به لحاظ فنی دو نکته اساسی که وجود دارد جریان و ولتاژ دو سر خازن ها می باشد.

با توجه به ولتاژی که می خواهیم اعمال کنیم ، اگر تعداد زیادی سلول وجود داشته باشد و بخواهیم دو سر هر کدام ولتاژ V که منبع تغذیه تامین می کند، متصل باشد در این صورت اگر خازن ها را به صورت سری ببنديم در اين صورت ولتاژ ها را جمع می کنیم مثلاً اگر محاسبات هر کدام از سلولها ولتاژ 30 kV را پيش بینی کرده باشد در اين حالت در صورت بستن سری برای چهار سلول میزان 120 kV را لازم داریم تا در هر سر خازنها 30 kV ولتاژ وجود داشته باشد. اما اگر خازنها را به صورت موازی ببنديم در این صورت ولتاژی که منبع تغذیه اعمال می کند در دو سر هر کدام از خازنها برقرار می باشد. اما نکته ای که وجود دارد در میزان توزیع بار در هر کدام از سلول ها می باشد. چون همانگونه که اشاره شد در بستن موازی خازن ها میزان بار منبع تغذیه در بین خازنها تقسیم می شود بنابراین هرچه تعداد خازن ها در بستن موازی بیشتر باشد می بایست میزان جریان را نیز به همان تناسب بالا ببریم تا میزان بار هر کدام از خازن ها متناسب باشد.

نتیجه ؛ اولاً در طراحی لیفترا به این نکته توجه می کنیم که سلول ها را به صورت موازی ببنديم.

ثانیاً در جریانی که انتخاب می کنیم، می بایست به این نکته توجه داشته باشیم که جریان کل $HV+$ بین خازن ها تقسیم می شود.

طراحی موازی و تک مرحله‌ای یا همان تک طبقه‌ای :

در این نوع از طراحی همان گونه که اشاره شد حاضر های نامتقارن را به صورت موازی به هم می بندیم. اگر در ترکیب موازی حاضر ها دقیق کنیم متوجه می شویم که تمام صفحات بالایی به هم متصل شده و تمام صفحات پایینی هم به همدیگر متصل شده اند به گونه‌ای که ارتباطی بین صفحات بالایی و پایینی وجود ندارد. اما بعد از اینکه صفحات حاضر را به هم وصل کردیم (در با لا و پایین) انتهای اتصال را به HV+ وصل می کنیم. پس طراحی را بدین صورت انجام می دهیم که ابتدا تعداد سلول‌هایی که می خواهیم داشته باشیم را مشخص نموده و سپس چارچوب مورد نظر را با چوب بالسا می سازیم و سپس به صورت پیوسته فویل آلمینیومی را در یک قسمت پایینی چارچوب و سیم مسی را به صورت پیوسته در قسمت بالایی چارچوب قرار می دهیم. توجه داشته باشیم که تمام سلولها در پایین می باشد به هم وصل شده باشند. و در قیمت بالایی نیز تمام سلولها توسط سیم مسی به هم وصل شده باشند. با وصل کردن قسمت بالایی به ولتاژ مثبت و قسمت پایینی به ولتاژ منفی کار طراحی سلول‌ها تمام می شود. نکته ای که می باشد در طراحی هر کدام از سلول‌ها می باشد به آن دقیق کرد این است که قسمت بالایی فویل آلو مینیومی می باشد به صورت گرد شده باشد بدین معنی که هیچ نقطه تیزی در آن وجود نداشته باشد.

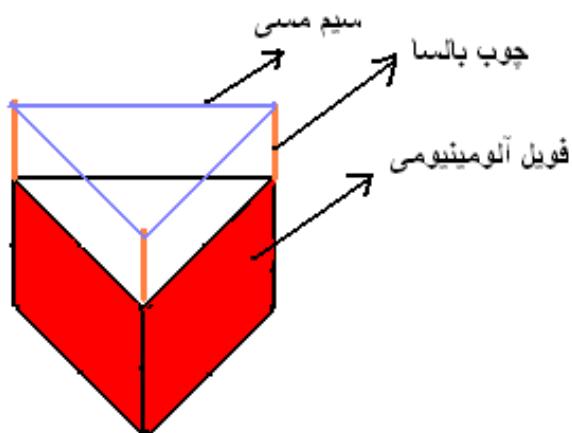
نکاتی که در سازه سلولها می بایست به آن توجه داشته باشیم تا بهترین

راندمان را داشته باشیم:

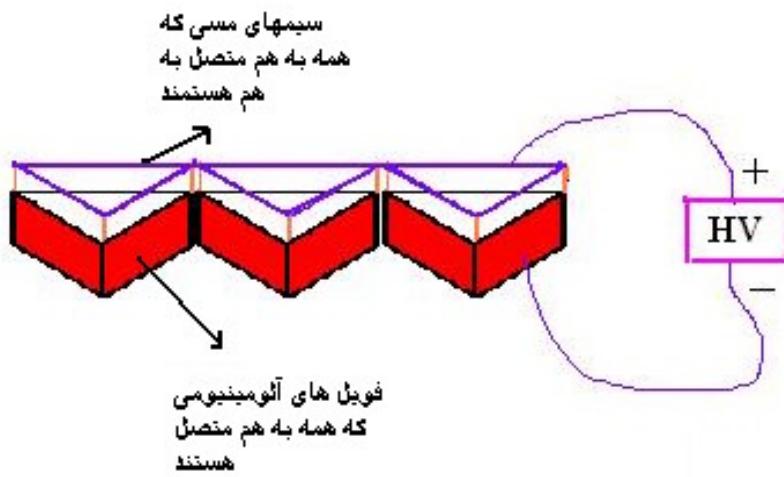
۱- به هیچ عنوان در لبه های فویل آلومینیومی نمی بایست نقاط تیز وجود داشته باشد و به همین خاطر است که نقاطی از فویل که به سمت سیم مسی است می بایست به نحو مطلوبی به صورت گرد شده در آید.

۲- صفحات فویل نه باید خیلی زیاد باشد که عمل انتقال یون متوقف شود و نه خیلی کوتاه باشد تا تخلیه الکتریکی صورت پذیرد.

۳- پهناهی فویل نیز می بایست به نحو مناسبی انتخاب شود. اگر این پهنا خیلی زیاد باشد باعث متوقف شدن به سمت بالای لیفترا می شود.

شکل ۳ : شمای کلی یک سلول نامتقارن

شکل ۴: شمای کلی اتصال موازی خازن های نامتقارن(سلول های لیفت)

همان گونه که در شکل ۴ نیز مشاهده می شود سیم مسی به عنوان یکی از صفحات خازن و فویل آلومینیومی به عنوان یک صفحه دیگر خازن می باشد، با نگاهی به شکل ۲ و مقایسه آن با شکل ۴ مشاهده می کنیم دو شکل کاملاً با هم متشابه هستند و تنها جای خازن های تخت را خازن های نامتقارن گرفته است.

طراحی موازی به صورت چند طبقه :

همانطور که می دانیم برای رسیدن به میزان لیفت بالا و همچنین بالا بردن میزان بیشتری از محموله علاوه بر وزن خود لیفت نیاز داریم تا علاوه بر تنظیم ولتاژ و جریان تعداد سلولها را نیز افزایش دهیم. اما نکته ای که وجود دارد این است که اگر بخواهیم تعداد سلول ها را در یک طبقه افزایش دهیم عملاً لیفت مورد نظر سطح

بزرگتری را شامل خواهد شد. برای رهایی از این موضوع طرح لیفترا های چند طبقه مطرح شد که علاوه بر میزان لیفت بالاتر نسبت به حالت قبل دارای ابعاد کوچکتری می باشد. طراحی این نوع از لیفترا ها بسیار ساده می باشد. تنها باید به نکات زیر توجه داشته باشیم.

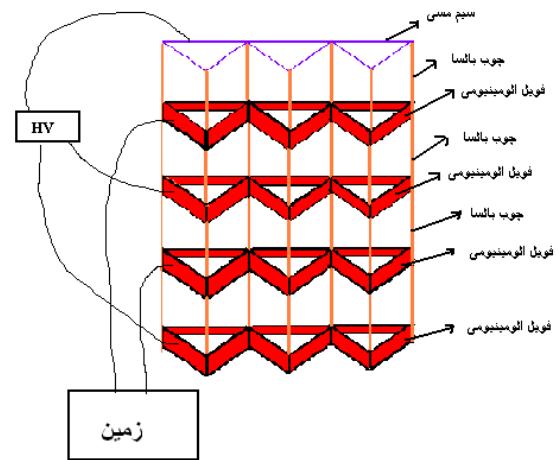
الف) همانند مورد ۱ در این حالت نیز تنها یک الکترود سیمی وجود دارد.

ب) طبقه اول شامل سیم مسی و طبقات دیگر شامل فویل های آلو مینیومی می باشند.

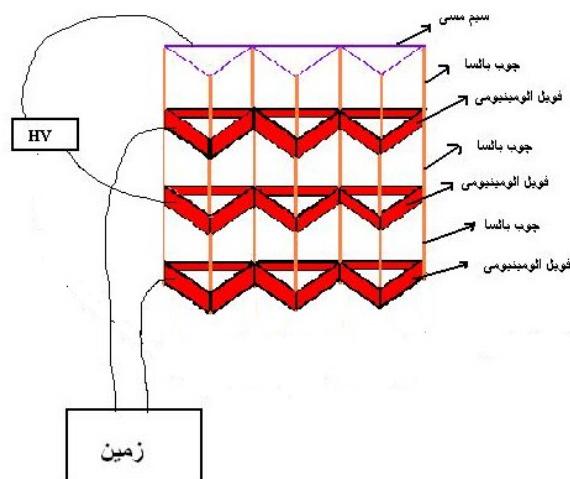
ج) اگر تعداد طبقات سه باشد، برای وصل کردن فویل ها به این صورت عمل می کنیم که ابتدا سیم مسی را به HV^+ وصل می کنیم و فویل اول آلومینیومی را به زمین وصل می کنیم (این کار برای به صفر رساندن ولتاژ فویل اول است) و فویل طبقه دوم را به HV^+ وصل می کنیم و در نهایت فویل سوم را به زمین وصل می کنیم.

د) اگر تعداد طبقات ۴ مرحله باشد برای اتصال طبقات به این صورت عمل می کنیم که همانند قسمت اول ابتدا سیم مسی را به HV^+ و فویل اول آلومینیومی را به زمین و فویل دوم را به HV^+ و فویل سوم را به زمین و در نهایت فویل چهارم را به HV^+ وصل می کنیم. نکته ای که می بایست به آن توجه داشته باشیم این است که

در نهایت به این صورت می توان اشاره کرد که به صورت یک در میان می بایست فویل ها به زمین و به HV+ وصل کرد.

شکل ۵: شمایی از یک لیفتر ۴ مرحله ای

شکل ۶: شمایی از یک لیفتر ۳ مرحله ای

نحوه اتصال لیفتر های سه و چهار مرحله ای نمایش داده شده است. توجه داشته باشیم که در هر یک از این لیفتر ها در هر طبقه تنها ۳ سلول گنجانده شده است در حالی که می توان این تعداد را افزایش داد.

نکته مهم ؛ در طراحی لیفتر ها به غیر از فاکتور سازه خود لیفتر ها که چند نکته مهم اشاره کردیم می بایست به نکته فنی دیگری در مورد ولتاژ و جریان لیفتر ها توجه داشته باشیم. می دانیم که هر چه تعداد سلول ها بیشتر باشد می بایست جریان را افزایش دهیم. در این حالت اگر ولتاژ را بالا ببریم توان یا همان حاصل ضرب ولتاژ در جریان بالا می رود اما برای هر لیفترا یکی دیگر از فاکتورهای مهم توان می باشد هر لیفترا یک میزان معینی از توان را برای بازدهی بهتر نیاز دارد پس وقتی جریان را بالا می بریم می توان ولتاژ را پایین اورد پس می توان گفت فاکتور توان مهمترین پارامتر در طراحی لیفتر است .

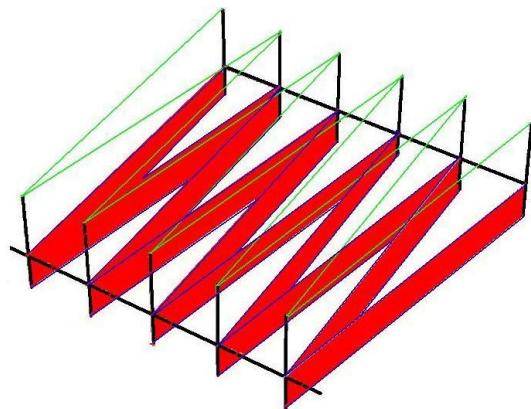
حال بعد از اینکه نحوه اتصال لیفتر ها را به صورت مفصل توضیح دادیم به صورت خلاصه یک جمع بندی در مورد نحوه اتصال آنها انجام می دهیم:

نحوه اتصال سلول ها به صورت موازی می باشد. وقتی به صورت چند طبقه چیدمانی را انجام می دهیم، فویل ها را به صورت یک در میان به زمین و HV وصل می کنیم، با این فرض که اولین فویل به زمین وصل می شود. اندازه و ابعاد تمام سلول ها با هم برابر می باشد.

پروتوتاپ های مختلف لیفتر برای ساخت با مشخصات کامل:

پروتوتاپ شماره ۱ (تیزرو)

ساده ترین نوع لیفتر که می توان از ترکیب موازی خازن ها ساخت این پروتوتاپ می باشد. شماتیک کلی این لیفتر به شکل زیر می باشد:

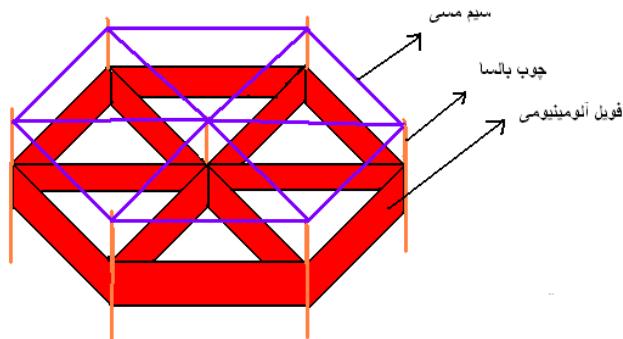
شکل ۷: شمای کلی از پروتوتاپ شماره ۱

مشخصات مربوط به این پروتوتاپ در این جدول آمده است.

تعداد سلول ها	تعداد طبقات	(kv) ولتاژ	(mA) جریان	(w) توان
۹	۱	۲۱	۰.۵۵	۱۱.۵
پهنهای (mm) فویل	فاصله بین سیم مسی و فویل (mm)	ابعاد کلی (mm)	وزن بدون محموله (gr)	محموله قابل حمل (gr)
۲۰	۳۵	۲۰۰×۲۰۰	۵	۴

پروتوتاپ شماره دو(تیزرو۲):

تجربه های گذشته نشان داده که طرح شکل کلی لیفتر که به شکل چند ضلعی درست می شود دارای بیشتری می باشد برای همین پروتوتاپ شماره دو به شکل شش ضلعی منتظم ساخته شده است. شما این پروتوتاپ در شکل ۸ نشان داده شده است.

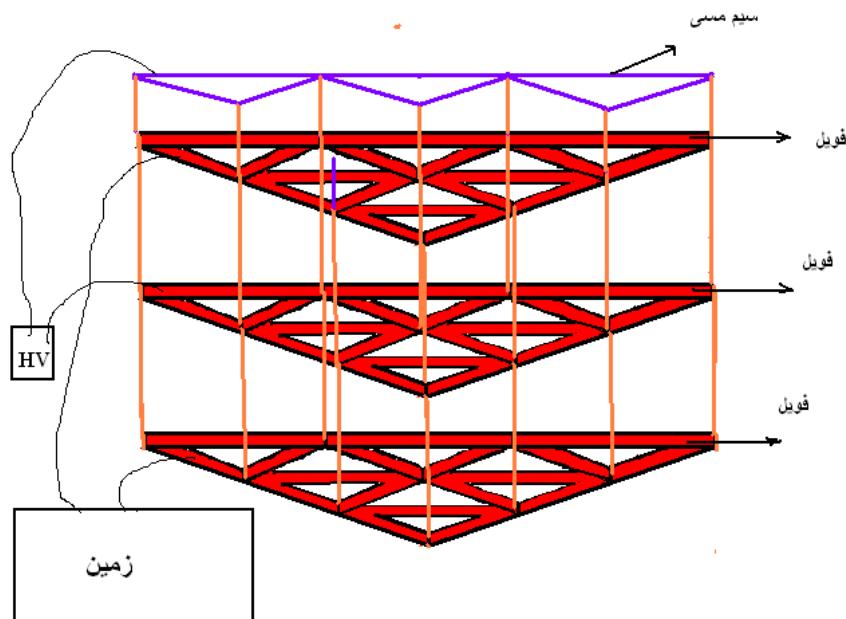

مشخصات فنی این لیفتر:

تعداد سلول ها	تعداد طبقات	(kv) ولتاژ	(mA) جریان	(w) توان
۶	۱	۲۵	۰.۶	۱۵
ابعاد فویل (mm)	فاصله بین سیم مسی و فویل (mm)	ابعاد کلی (mm)	وزن بدون محموله (gr)	محموله قابل حمل (gr)
۱۹۲۰ x ۳۲	۳۲	۲۷۷x۳۲۰	۴.۵	۴.۵

پروتوتاپ شماره ۳ (تندر ۱):

شماتیک این نوع از لیفترا در شکل ۸ آمده است و اتصالات و چیدمانی سلول ها مشخص می باشد.

جدول مشخصات لیفترا ۳:

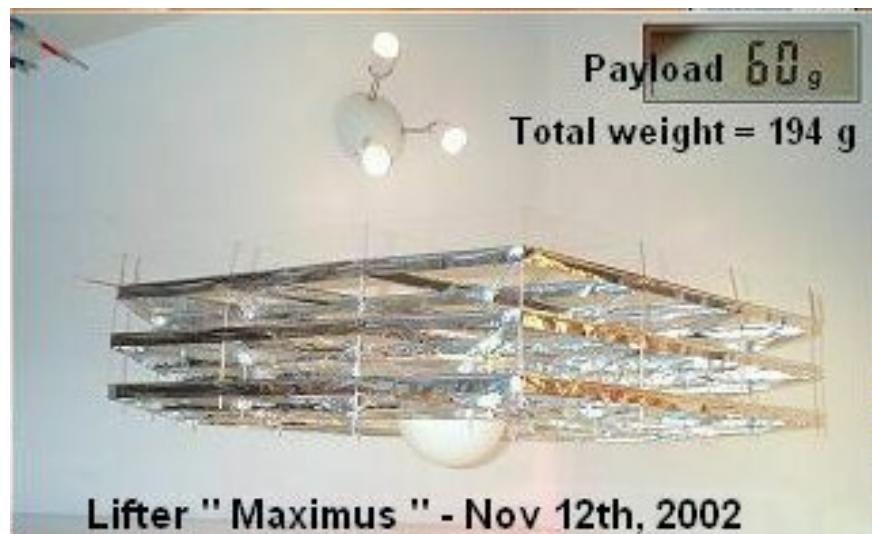
تعداد سلول ها	تعداد طبقات	ولتاژ(kV)	جریان(mA)	توان(w)
۵۴	۳	۳۰	۲.۵۳	۷۵.۹
ابعاد فوبیل(mm)	فاصله بین سیم و مسی و فوبیل(mm)	ابعاد کلی(mm)	وزن بدون محموله (gr)	محموله قابل حمل(gr)
۶۰۰ x ۲۰	۵۳	۲۷۷x۳۲۰	۲۴	۲۰

پروتوتاپ شماره ۴:

این نوع از لیفترا دارای شماتیک کلی شش ضلعی منتظم می باشد منتهی دارای چهار طبقه و در هر طبقه از تعداد زیادی سلول تشکیل شده است. نحوه اتصالات آن به HV همانند توضیحاتی است که در قسمت قبل به آن اشاره شد.

جدول مشخصات:

تعداد سلول ها	تعداد طبقات	(kv) ولتاژ	(mA) جریان	(w) توان
۲۵۲	۳	۱۸	۱۶.۵	۲۹۷
پهنای فويل(mm) ۲۰	فاصله بین سیم مسی و فويل(mm)	ابعاد کلی(mm)	وزن بدون محموله (gr)	محموله قابل حمل (gr)
۶۰۰ x ۲۰	۵۰	۱۰۰۰x۱۰۰۰	۱۹۴	۶۰

مشخصات مناسب برای سلول‌ها و نحوه ساخت نمونه آزمایشگاهی یک

لیفتراضد جاذبه :

تا کنون کلیه مسائل فیزیکی مربوط به تولید و انتقال انرژی الکتریکی از جمله شناسایی فیزیکی دی الکتریکها و الکترودها و تعیین ضریب هدایت الکتریکی آنها و تعیین آستانه انتقال، بررسی و تحلیل شکست الکتریکی در آنها و چگونگی ارزیابی کمی و کیفی الکترودها و شکل آنها و تعیین میزان راندمان آنها و اصول و قوانین مرتبط با ایجاد میدان و پتانسیل الکتریکی روی سطوح هم پتانسیل در شکلهای مختلف و نحوه انتقال انرژی و تجزیه و تحلیل پارامترهای مطرح و چگونگی توزیع انرژی بر اساس روش‌های تحلیلی و تجربی ارائه گردید. اما پس از مراحل طراحی اطمینان از صحت عملکرد آنها بویژه وقتی که تحت پتانسیل الکتریکی قرار می‌گیرند لازم است کلیه تجهیزات قبل از مونتاژ نهایی مورد ارزیابی و کنترل کیفی قرار گیرند لذا در این فاز مرحله به مرحله زیر سیستمهای یک سلول ضد جاذبه تست گردیده تا شرایط واقعی بهره برداری را قبل از مونتاژ مشابه سازی کرده و اصلاح نماییم.

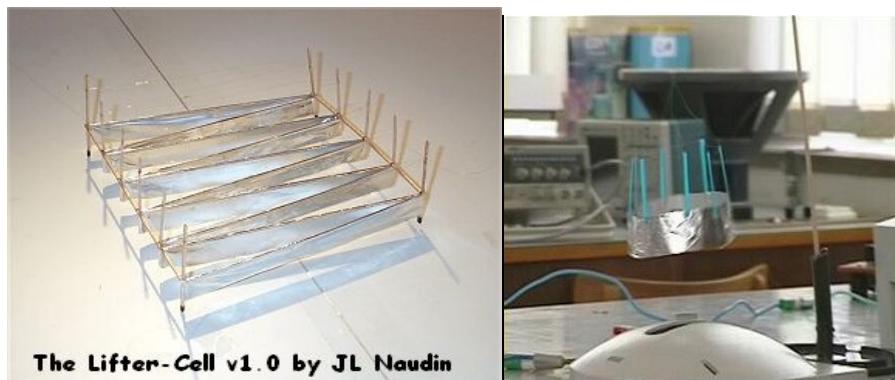
انتخاب بهینه ترین سلول جهت گستردگی سازی :

تمام تستهای که Jean-Louis Naudin در مورد سلولهای لیفتراها انجام داده است که لیفترا به راحتی می‌تواند با ترکیب سلولهای کوچکتر در ابعاد مختلف ساخته شود. اما بر حسب راندمان سلولها استفاده از هر سلولی را به جهت کاربرد

خاص توصیه نموده است برای مثال سلولهای ساخته شده توسط ایشان در ذیل

نمایش داده شده است :

سلول مشبک یا چند پره

سلول دایره‌ای یا گرد

سلول مثلثی یا قاعده هرمی

سلولهای مربعی یا چهار شاخ

فرآیند ساخت یک لیفترا بایک سلول مثلثی :

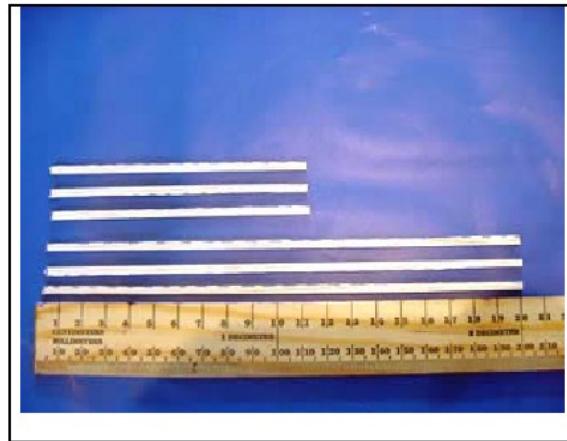
در این قسمت توصیف مرحله به مرحله از روش و فرآیند ساخت یک سلول مثلثی لیفترا را ارائه می دهد. اگر به درستی ساخته شود توانایی آن را دارد که نیرویی را تولید کند که خودش را از روی زمین بلند کند.

مرحله ۱: به دست آوردن مواد لازم :

- ۱- ترکه چوب بالسا(balsa) که قطر آنها ۲ تا ۶ میلیمتر است.
- ۲- سیم مسی لعاب داده شده نمره ۱۷/۰ مناسبتر است. Thin Copper wire
- ۳- فویل آلومینیوم نازک ترجیحاً خالص
- ۴- یک منبع ولتاژ مستقیم ۳۰ کیلو ولت به بالا ترجیحاً متغیر

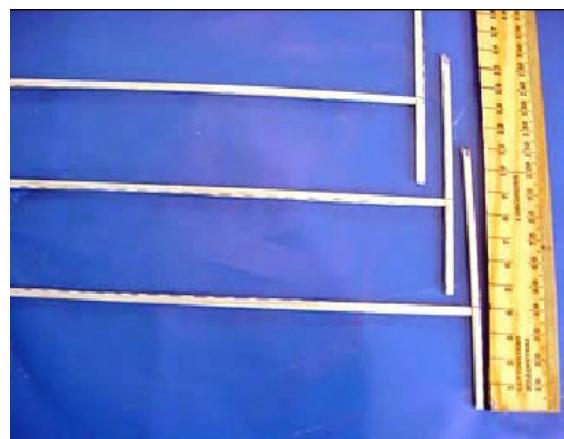
مرحله ۲: مراحل تراشیدن چوب بالسا:

ترکه های بالسا را از سمت قطر نصف کرده تا ترکه هایی با قطر ۲ تا ۳ میلیمتر را داشته باشید. یک دسته سه تایی از ترکه ها بالسا با قطر ۳ میلیمتر و طول ۲۰ سانتیمتر و یک دسته دیگر نیز با قطر ۲ میلیمتر و طول ۱۱ سانتیمتر را تهیه می کنیم که در شکل نیز نشان داده شده است. ترکه ۲۰ سانتیمتری را به صورت مورب ببرید تا در مرحله بعد به ترکه ۱۱ سانتیمتری چسبانده شود. شیب این برش می باشد در حدود ۳۰ درجه باشد و دقیقاً داشته باشیم که دو انتهای بالسا در یک سمت ببریده شود.

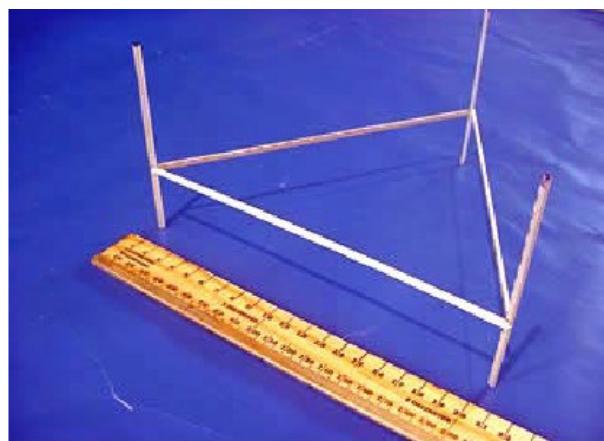
مرحله ۳: سوار کردن ترکه های چوب بالسا

هر یک از تکه های ۱۱ سانتیمتری را در ۴ سانتیمتر از پایین علامت بزنید. با استفاده از مقداری کمی چسب مخصوص ترکه های ۱۱ سانتی را به ترکه های ۱۵ یا ۲۰ سانتی همانگونه که در شکل نشان داده شده است، استفاده کنید. در تصویر قسمتی از چوب بالسا که به صورت اریب بریده شده است، در یک زاویه قائمه در ۴ سانتیمتری به ترکه ۱۱ سانتیمتری چسبانده شده است.

مرحله ۴: کامل کردن مجموعه شاسی

مشابه مرحله ۳ سه تکه از چهارچوب لیفترا به همدیگر بچسبانید. شکل را ببینید.

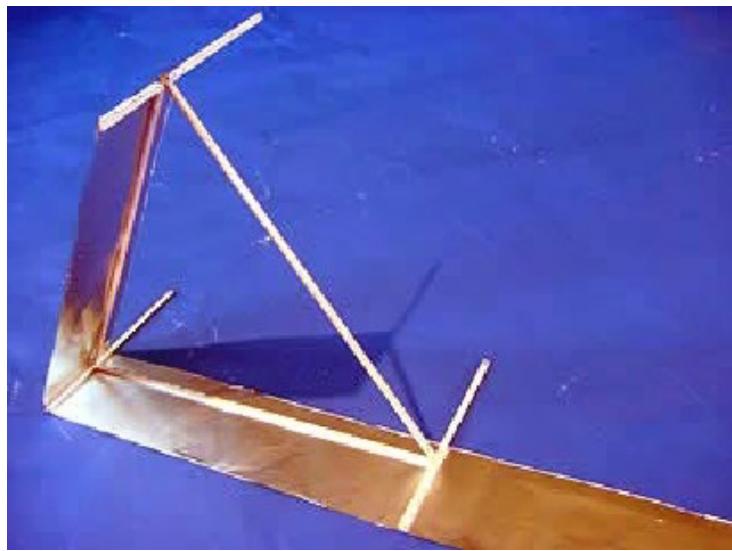
مرحله ۵: بریدن فویل آلومینیوم

یک نوار آلومینیومی را به پهنهای ۲ یا ۵ سانتیمتر و طول تقریباً ۱۵ یا ۲۰ سانتیمتر را می‌بریم. این فویل به دور قسمت انتهایی لیفترا پیچیده می‌شود.

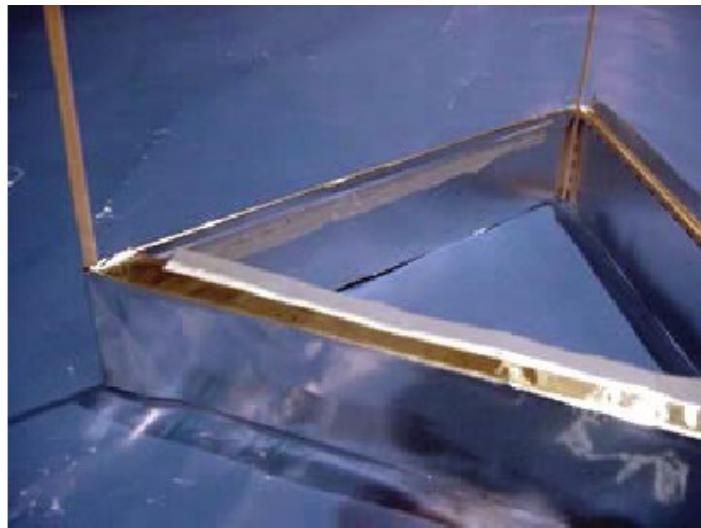
مرحله ۶: فویل حول شاسی

چسب را به ترکه ۲۰ سانتی چسبانده و فویل را نگه دارید تا کاملاً چسبیده شود. در تصویر توجه کنید که چگونه فویل با انتهای ترکه عمودی برابر است. اگر مراحل را درست انجام داده باشید، به اندازه ۱ سانتیمتر بالای قسمتی که ترکه ۲۰ سانتی چسبانده شده، فویل آلومینیوم قرار می گیرد.

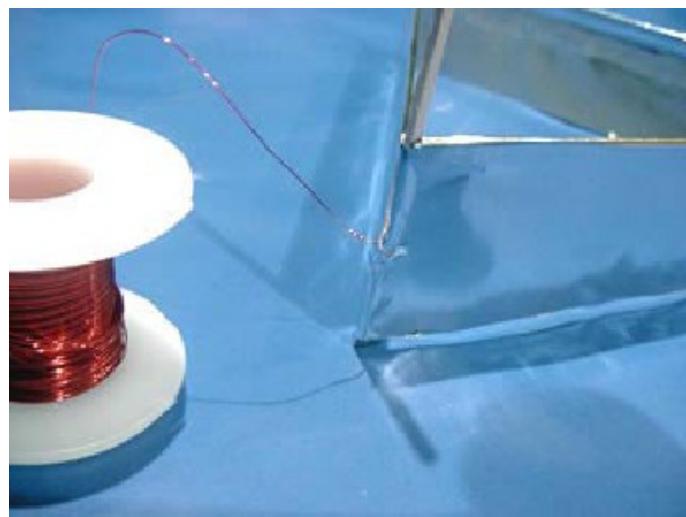
مرحله ۷: به سمت پایین تا کردن لبه های فویل

لبه های یک سانتی متری را بریده و آنها خم می کنیم. شکل را ببینید. مراقب باشید فویل بدرستی روی چوب بالسا خم شود و نقاط تیز و برجسته نداشته باشد زیرا با وصل جریان الکتریکی تخلیه از نقاط تیز انجام شده و راندمان رانش کاهش می یابد.

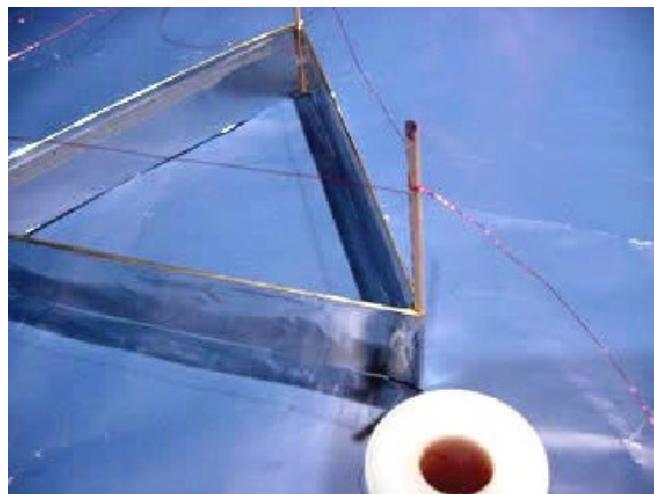
مرحله ۸: اتصال سیم به فویل

یک سوراخ کوچک در فویل در محلی که به دور ترکه چوب است ایجاد کرده و سیم را به دور این قسمت بپیچانید و از اتصال سیم مسی با فویل اطمینان حاصل کنید. شکل را ببینید.

مرحله ۹: اتصال سیم‌های تاج (Corona)

در حدود ۴ سانتیمتر بالاتر از قسمت بالایی فویل یا دو سانتیمتر پایینتر از قسمت فوقانی ترکه چوبی عمودی، سیم مسی را حول تمام سه ترکه عمودی بگردانید. توجه داشته باشیم که در هر ترکه چوب یک دور سیم را بچرخانیم.

مرحله ۱۰: لیفترا کامل شده

اگر مراحلی که در بالا اشاره شد درست انجام شده باشد، یک لیفترا اولیه دارید که شما آن همانند زیر است. بعد از این مراحل ساخت می‌باشد لیفترا را آزمایش کنیم. برای این منظور مراحلی که طبق اصول ارائه شده سیم مسی را به قطب مثبت منبع تغذیه ولتاژ بالا وصل و بدنه فویل را به قطب منفی منبع وصل کرده و آزمایشات را انجام می‌دهیم. البته لازم بذکر است در صورت نداشتن منبع ولتاژ بالا نحوه ساخت منبع تامین توان این سلولها در ادامه ارائه گردیده است.

مسائل ایمنی که در یک سیستم لیفترا باید رعایت شود:

- ۱- در مرتبه اول می بایست از ولتاژی که در این آزمایش استفاده می شود آگاهی داشته باشیم. یک منبع تغذیه ولتاژ بالا دارای ولتاژ بین ۲۵ تا ۳۰ کیلو ولت می باشد ، که این به تنها برای کشتن یا به صورت جدی زخمی کردن یک فرد کافی می باشد. پس اگر در این زمینه و با ولتاژ بالا کار نکرده اید بهتر است از یک متخصص در این زمینه قبل از ادامه کار کمک بگیرید. حتما در این زمینه از دستکش‌های که متخصصان در امر ولتاژ بالا از آن استفاده می کنند استفاده کنید. سایر دستکشها مناسب نیستند زیرا این نوع از دستکشها در مقابل تخلیه الکتریکی بار مقاوم نبوده و احتمال آسیب دیدگی شدید وجود دارد.
- ۲- مطابق با قاعده ای که متخصصان ولتاژ بالا دارند، تنها از یک دست استفاده کنید تا خطر مرگ کمتر شود.
- ۳- همیشه از وضعیت وسیله تامین کننده ولتاژ بالای خود مطلع باشید به اینکه آیا

روشن است یا خاموش. روش صحیح این است که منبع تامین ولتاژ را کاملا خاموش کرده و منتظر بمانید تا کاملا خالی شود. یا اینکه با دو سر یک سیم مناسب (سیم های ولتاژ) دو قطب مثبت و منفی سلول لیفترا به هم اتصال داده تا تخلیه انجام پذیرد. که معمولا با یک جرقه نسبتا کوچکی همراه است.

۴- خطر آتش گرفتگی: آگاه باشید که در اثر ولتاژ بالا و منبع های الکتریکی در این آزمایش احتمال بروز آتش گرفتگی وجود دارد. برای این منظور کپسول آتشنیشانی دستی همیشه در محل آزمایش استفاده می کند. از کپسول های آبی برای این منظور به هیچ وجه استفاده نکنید زیرا به سبب رسانایی که دارد احتمال مرگ در اثر برق گرفتگی وجود دارد.

۵- هیچ وقت منبع ولتاژ بالا را بدون مراقبت رها نکنید، حتی برای مدتی کوتاه، زیرا همیشه احتمال آتش سوزی در قوس الکتریکی و اتصال کوتاه وجود دارد.

۶- تمام وسایل احتراق پذیر را از محل دور نگه دارید، قبل از اینکه با هر ولتاژ بالایی کار کنید. وسایل احتراق همانند سوخت ها، رنگ ها، چراغ نفتی و کائوچو غیره می باشد.

۷- معمولا با روشن کردن منبع اگر فواصل تخلیه دو الکترود لیفترا را در آستانه قرار داده باشید به جهت حذف جرقه صدای وزوز می شنوید که به دلیل تشکیل شدن محیط پلاسمای اطراف سازه لیفترا است که عادی است.

اصلاح جریان هوا در لیفتراها

به منظور توصیف اثر حضور شار هوا که از باد یونی ناشی می شود، آزمایش دود برای این منظور طراحی شده است (smoke-tests). در واقع با این روش می توانیم به وضوح این اثر را مشاهده کنیم. در شکل زیر مراحل این روش به تدریج نشان داده شده است.

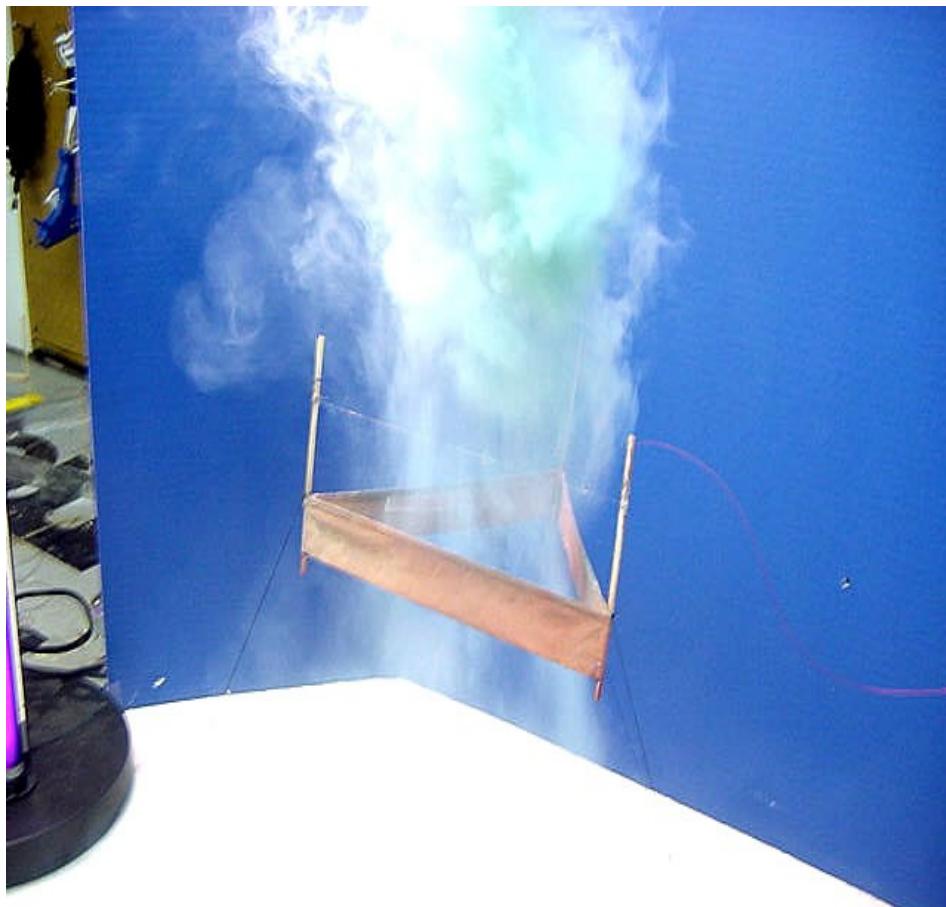

۱۵ ثانیه بعد:

توجه کنید که چگونه میدان الکترو مغناطیسی ناشی از لیفترا بری از دود را محدود کرده است و آن را از میانه های لیفترا شتابدار می کند.

Christenson, E. A. and P. S. Moller. "Ion-Neutral Propulsion in Atmospheric Media," AIAA Journal vol. 4, no. 10, p. 1768-1773 (1966).

*See the Web site of Evgenij Barsoukov,
http://sudy_zhenja.tripod.com/lifter_theory/.*

چرا آزمایش دود را انجام می دهیم؟

آزمایش دود تکنولوژی لیفتر را برای اثرباری که قبلاً در کنار مولکولهای هوا با حضور میدان الکتریکی به وجود آمده بود اثبات می کند. این میدان و شار ولتاژهای بالا به واسطه هوا تولید یک شار هوا می کند که جهت آن به سمت پایین و عمود است. حضور ذرات دود اجزه حرکت هوا را می دهد که این حالت قابل مشاهده و قابل استناد می باشد و به فهم بهتر تکنولوژی لیفتر کمک می کند.

اثر Biefeld-Brown در مقابل اثر باد یونی:

در حالی که حرکت هوا در اثر ولتاژ زیاد اثرهای اتمسفری را برای تولید برخی اندازه های پیشرانه توصیف می کند، اثر Biefeld-Brown ممکن است که هنوز مقدار قابل توجهی از پیشرانه را در لیفتر تولید کند. تنها روش صحیح که به صورت دقیق این نوع از پیشرانه را اندازه گیری میکند آزمایش در خلا کامل است.

انتقال بارهای اتمسفری:

انتقال بارهای اتمسفری بین ولتاژ بالای انتشار کننده (Emitter) و ولتاژ پتانسیل زمینه جمع کننده (Collector) در لیفتر رخ می دهد. در این روش از عملکرد، انتشار کننده الکترونهای مولکولهای هوای مجاور را جمع کرده و بعد از این مولکولهای

یونیزه به سمت پتانسیل زمین حرکت کرده و بار خنثی خود را دوباره به دست می‌آورند. در این حالت مولکولهای یونیزه هوا به سمت جمع کننده جذب شده و در واقع یک شار از میان هوا از منتشر کننده به جمع کننده جریان می‌یابد. این انتقال یونها از میان هوا تولید حرکت هوا را بین جمع کننده و انتشار کننده می‌کند.

افزایش اثر باد یونی:

با استفاده از افزایش ضریب تعداد یونهای منتقل شده از انتشار کننده به جمع کننده، این امکان وجود دارد که تراز های بالایی از بهره را از لیفترا با استفاده از مقدار یکسان توان الکتریکی به دست آوریم. روش‌های متفاوتی برای این منظور ارائه شده است که یکی شامل امکان بالا بردن اتمسفر محاصره کننده است (به عنوان مثال دوباره یونیزه کردن الکتریکی است) یا میتواند متناوباً شامل یک روش باشد که انتشار کننده اصلاح شود تا الکترونها را در ولتاژ پایین منتشر کند. در این روش دوم تولید انتشار یون در ولتاژ پایین می‌تواند توسط روش‌های متفاوتی صورت گیرد، که یکی از آنها استفاده از انتشار کننده بسیاز نازک از جنس فیبر کربن (carbon-fiber) است.

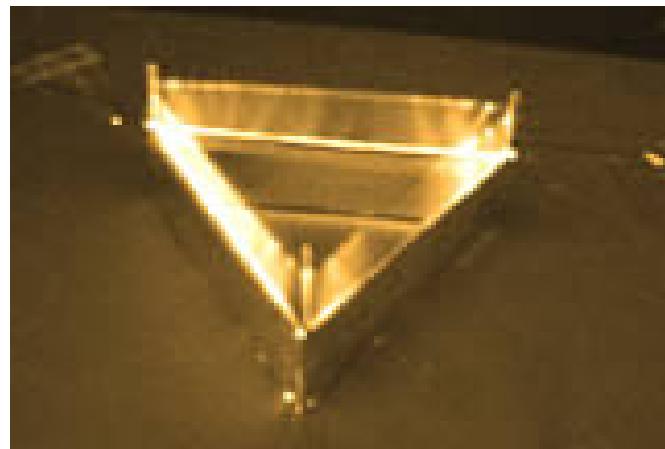
شار هوای لیفترا:

همانگونه که در قسمت قبل در مورد آزمایش دود شرح دادیم در این نوع از لیفترا نیز این اثر به خوبی مشاهده می‌شود و نشان می‌دهد که باد یونی باعث مقداری پیشرانش می‌شود.

میدان نیرو (Force field)

اگر در این عکس که اندکی تحت تابش نور است، دقیق کنیم می‌توانیم لیفتر را مشاهده کنیم. نیروی میدانی ولتاژ بالا همان چیزی است که باعث پیشرانه می‌شود.

شناور بودن پایدار:

یکی از خواص مشخصه این نوع از لیفترا پایدار بودن آن در زمانی است که لیفترا در هوا معلق است. که در تصویر نیز نشان داده است. در این تصویر لیفترا به میزان ۵ فوت از سطح زمین بالا رفته است. و منبع ولتاژ بالای GRA-۵۰ نیز در شکل مشخص می باشد.

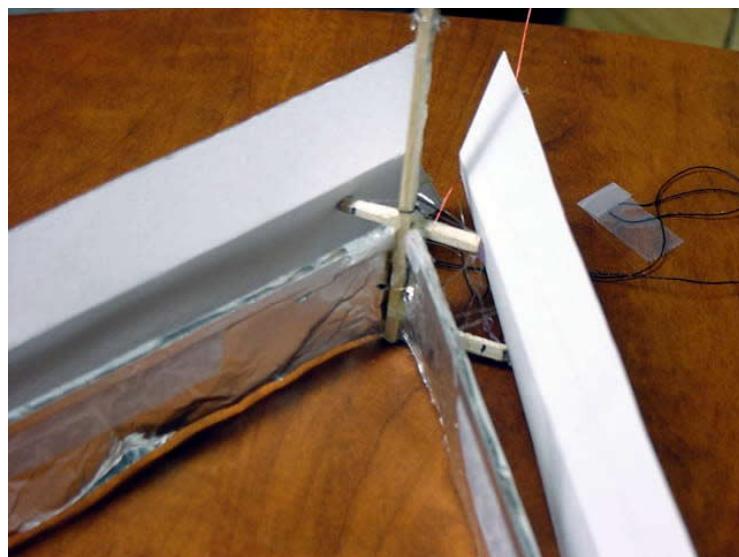

این نوع از لیفترا هنوز در مرحله تکامل است. با ۳۶ سلول و تنها ۱۰۰ فوت سیم با منبع ولتاژ GRA-۵۰ نمی توان کل کارایی این سیستم را ارزیابی کرد و برای فهمیدن کارایی این سیستم نیاز به منبع ولتاژ بالاتر داریم. ترکیب Yikی از پارامتر های کلیدی در افزایش عملکرد لیفترا است. در emitter/collector

یک لیفت‌ری که خوب ساخته شده و خوب طراحی شده است، کناره های هر سلول لیفت کننده به صورت طویل خواهد بود و دارای سلول های داخلی می باشد که میزان شدت میدان را افزایش می دهد.

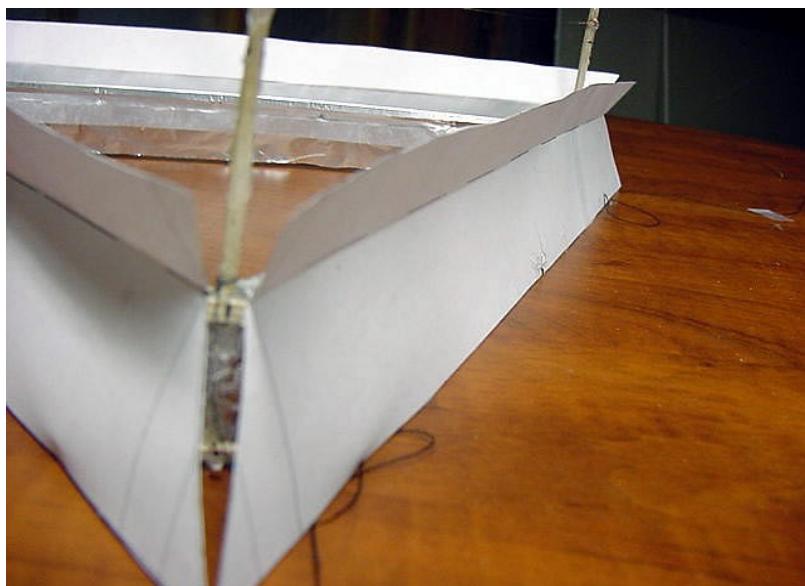
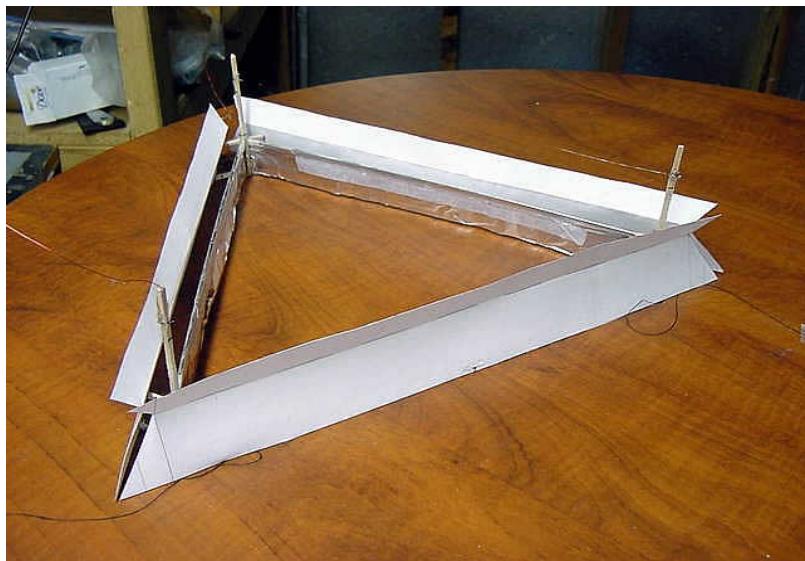
: Bernoulli Effect افزایش دهنده

هدف Bernoulli-Effect enhancer سرمایه گذاری روی ایده اضافه کردن یک المان فعال افزایش دهنده برای بالا بردن پیشرانه و بازده لیفت است. این ایده ابتدا به وسیله JLN Labs با آزمایش Lifter-Craft شروع شد. در شکل زیر افزایش دهنده (Bernoulli-Enhancer) از نزدیک نشان داده شده است.

نکته ۱: این افزایش دهنده شار هوای اطراف لیفت را به وسیله کم کردن فشار هوا و افزایش حجم هوایی که شتاب داده می شود را تغییر می دهد.

نکته ۲: به دلیل اینکه این المان یک المان فعال است، تنها میزان توانی که لازم است تا وزن خودش را لیفت کند را لازم دارد. در شماهای زیر نصب این المان بر روی یک لیفتراز زوایای مختلف نمایش داده شده است.

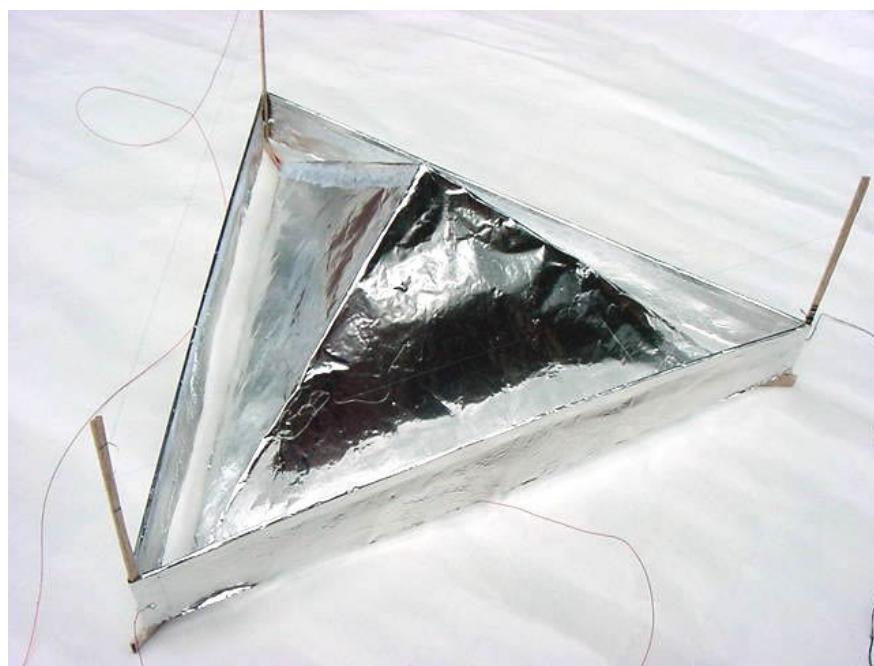

: Lifter Craft & Bernoulli Enhancement افزایش برنولی در بالابرها

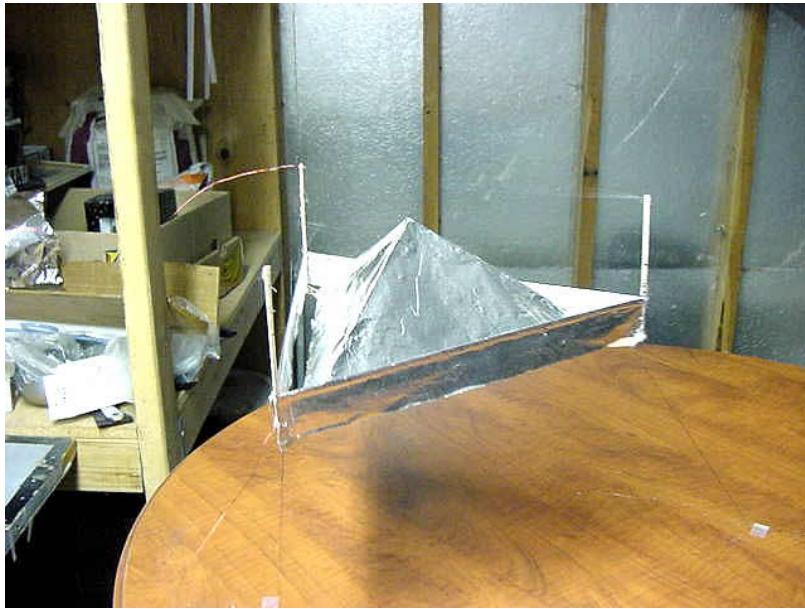
بر اساس لیفتراست که توسط Jean-Louis Naudin آزمایش شد، شرکت آمریکایی ضد جاذبه از یک متراکم کننده که براساس اثر برنولی کار می کرد را به سیستم اضافه کرد (Bernoulli-effect compressor) که برای افزایش شار هوای باد یونی برای افزایش نیروی قابل استفاده در لیفتراست.

: Lifter-Craft Design طراحی بالابر

طرح این نوع از لیفتراست حالت اصلاح شده لیفتراست های معمولی است، به این صورت که در وسط لیفتراست یک حاشیه آلومینیومی استفاده شده است. این ایده که توسط Jean-Louis Naudin ارائه شده است در شکل زیر نشان داده شده است.

در شمای زیر تست پروازی این سیستم نشان داده شده است:

: Power-Consumption and Efficiency

سؤال: آیا این سیستم توان بیشتری نسبت به سایر لیفتر ها مصرف می کند؟

خود سیستم افزایش دهنده در این مورد اندکی زیان آور است، زیرا در این مورد خود سیستم لیفت به صورت عمودی نصب شده است و خود مقداری انرژی برای لیفت کردن نیاز دارد. با این وجود اگر وزن و اندازه لیفت کرافت اولیه ای را که آزمایش شده است را به حساب آوریم، مشخص می شود که در حالتی که افزایش دهنده را اضافه می کنیم، یک افزایش اجمالی را در سیستم مشاهده می شود که نشان می دهد که بازده به واسطه پیشرفت های مهندسی آینده در تکنولوژی لیفت افزایش خواهد یافت.

: Plenum-Effect Smoothes Landings

انتهای فویلی که اثربرنولی را پوشش می دهد، یک حفره در زیر لیفترا ایجاد می کند که در داخل این حفره همانگونه که گفته شد هوا گیر افتاده و متراکم می شود. این حالف به لیفترا این قابلیت را می دهد که در مقایسه با سایر لیفتراها آرامتر نشست و برخواست کند، شبیه به چتربازی که به واسطه باز شدن چتربه آرامی فرود می آید.

فصل چهارم: زیرسیستمهای تغذیه، کنترل و آلات دقیق

منابع تغذیه ولتاژ بالا (*High Voltage Power Supply/HV-PS*) مورد استفاده در لیفترها و ویژگیهای ساختاری آنها

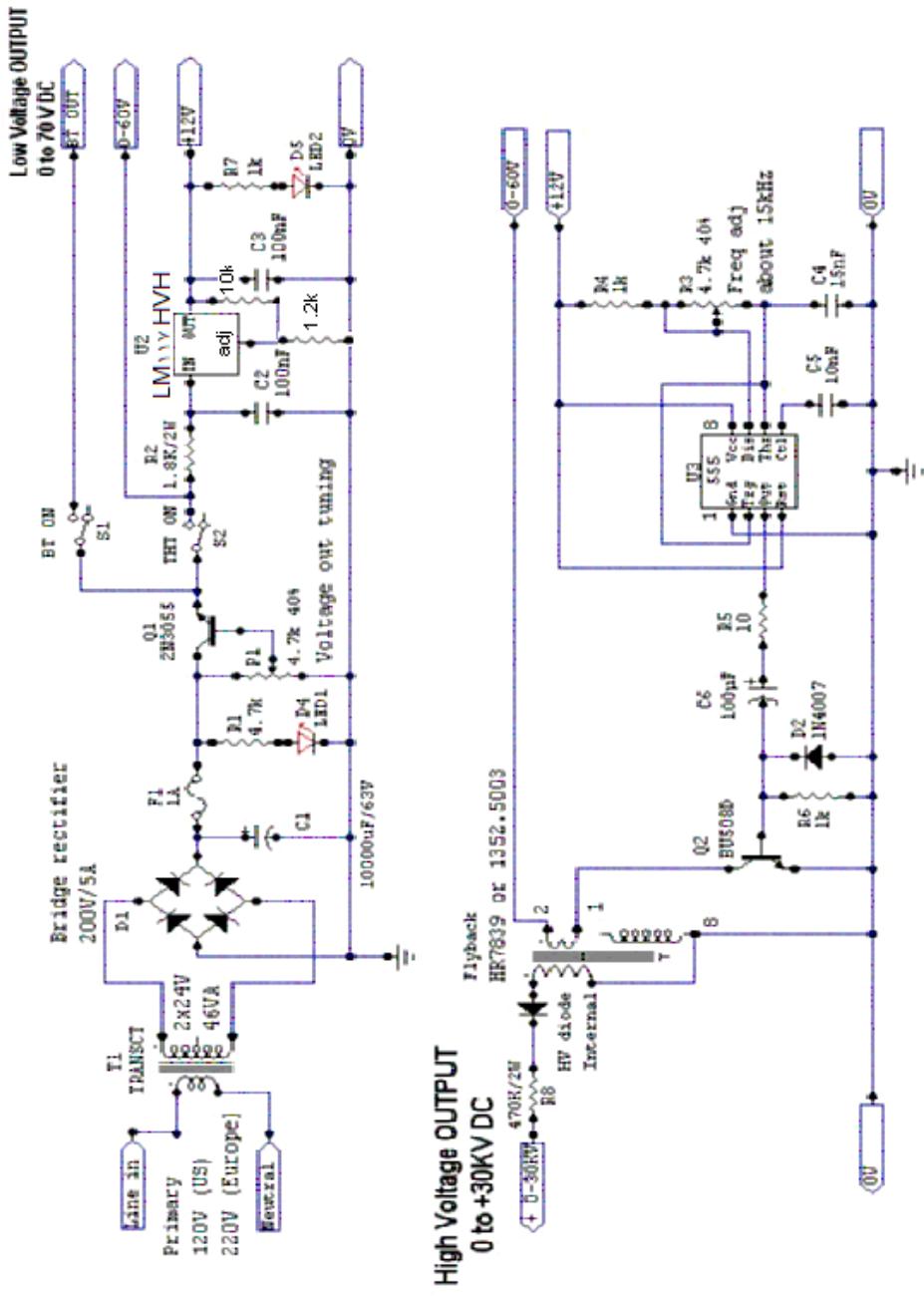
بدین منظور نتایجی از آزمایشات انجام شده با استفاده از منبع تغذیه ولتاژ بالا که در بالاروها بکار برده شده است، آورده شده است. اولین منبع تغذیه ولتاژ بالایی که به آن خواهیم پرداخت، منبع تغذیه ولتاژ بالایی است که قادر است با ولتاژ در حدود ۳۰ کیلو ولت یک بالارو را بلند کند، لذا با این منبع تغذیه ولتاژ بالا می‌توان با مانور دادن روی سطح ولتاژ خروجی آزمایشات جالبی را در مورد بلند کردن بالارو دنبال کرد.

Source : <http://jnaudin.free.fr/> (J. Naudin) <<http://www.soteria.com/brown/>> (Web site summarizing information about Thomas Townsend Brown

دیاگرام مداری این منبع تغذیه ولتاژ بالا در شکل زیر نشان داده شده است. همانطور که ملاحظه می‌شود، ورودی این منبع تغذیه برق تکفاز ۲۲۰ ولت می‌باشد. در جدول (۱) توضیحاتی در مورد قطعات الکترونیکی و الکتریکی استفاده شده در این مدار داده

شده است.

شكل ٢. مدار الكترون يك منبع تغذية ولتاز بالا

جدول (۱). قطعات مورد استفاده در منبع تغذیه ولتاژ بالا

Diagram Code	Part Number	Description	Quantity
U3	NE555	Timer	1
U2	LM117HV	Voltage Regulator	1
Q1	2N3055	NPN Bipolar transistor	
Q2	BU508D	HV Bipolar transistor	1
flyback	HR 7839 or 1362.5003	Flyback transformer TV	1
P1	4.7 k Potentiometer	Linear Potentiometer	1
R3	4.7 k Adj. Pot	Adjustable Potentiometer	1
D4, D5	RED LED	Light Emitting Diode	2
D1	1N4007	Diode	1
R1	4.7 k 1/4 Watts	Resistor	1
R4,R6,R7	1 k 1/4 Watts	Resistor	3
R8	470 k 2 Watts	Resistor	1
R5	10 ohms 2 Watts	Resistor	1
R2	1.8K 2 Watts	Resistor	1
C1	10000 uF/63V	Electrolytic capacitor	1
C2,C3	100 nF	Ceramic capacitor	2
C4	15 nF	Ceramic capacitor	1
C5	10 nF	Ceramic capacitor	1
C6	100 uF/63V	Electrolytic capacitor	1
S1,S2	Manual Switches ON/OFF	Single circuit switch	2
D1	Bridge rectifier	Bridge rectifier 200V/5A	1
F1	Fuse 1A	Fuse 1A and socket	1
T1	Transfo 75VA 2x24V 1.56A	Transfo 75VA 2x24V 1.56A	1
R	1.2 K 2 Watts	Resistor	1
R	10 k 2 Watts	Resistor	1

در مدار الکتریکی نشان داده شده در شکل (۲)، ورودی مدار برق شهر بوده که بسته به هر کشوری فرق می‌کند و در کشور ما AC ۲۲۰ V ۲۲۰ تکفاز می‌باشد. این ولتاژ با استفاده از یک ترانسفورمر ۲*۲۴V ۷۵VA که هم نقش یک ترانسفورمر ایزولاسیون و هم نقش یک ترانسفورمر کاهنده را بازی می‌کند، به ولتاژ ۲*۲۴V تبدیل می‌شود. ولتاژ خروجی ترانسفورمر T1 با استفاده از یک پل دیودی یکسوساز ۲۰۰V/۵A یکسو شده که استفاده از یک خازن ۱۰۰۰۰uF/63V ولتاژ کاملاً صافی را در خروجی بدست می‌دهد. با استفاده از یک پتانسیومتر ۴.۷k که در این مدار برای

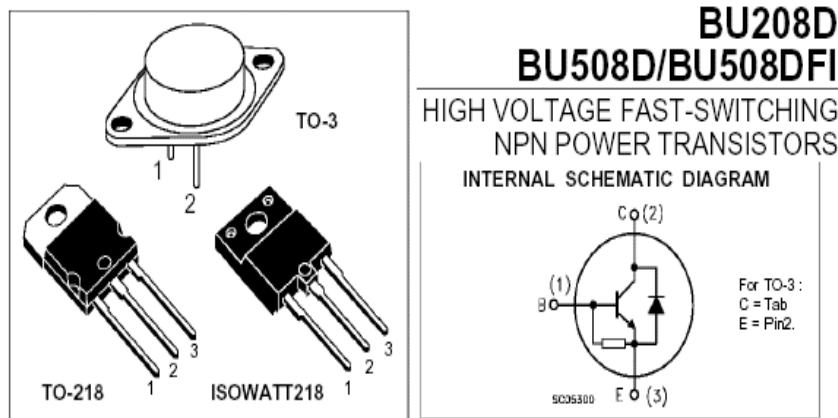
نمونه در ۴۰٪ تنظیم شده (P1)، می‌توان روی ولتاژ خروجی مانور داد. بدین ترتیب با تنظیم کردن پتانسیومتر در ۴۰٪ اولین خروجی مدار، یک خروجی ولتاژ پایین ۶۰ ولت می‌باشد که با استفاده از پتانسیومتر گفته شده قابل تنظیم است. در ادامه استفاده از رگولاتور ولتاژ ۱۲ ولتی ۷۸L۱۲ و همچنین استفاده از ترکیب موازی مقاومت/دیود و خازن، خروجی رگوله شده ۱۲ ولتی را بدست می‌دهد. حال در قسمت دوم مدار با استفاده از تایمر NE555 پالسهاایی تولید خواهد شد که فرکانس این پالسها با استفاده از تنظیم کننده فرکانس که یک پتانسیومتر قابل تنظیم هست (R3)، تنظیم کرد. در ادامه مدار با استفاده از ترانزیستور ولتاژ بالای BU508D و ترانسفورمر فلایبک HR7839 خروجی ولتاژ بالای ۰ تا ۳۰ kV DC خواهد بود.

یکی از قطعات مهم مورد استفاده در این مدار ترانزیستور BU508D بوده که یک ترانزیستور از نوع NPN، High Voltage Fast-Switching و

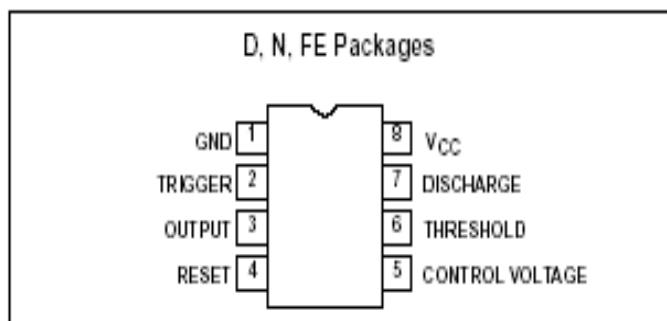
. ترانزیستورهای قدرت: این ترانزیستورها دارای مشخصه روشن و خاموش شدن کنترل شده می‌باشند. ترانزیستورهای قدرت که به عنوان عناصر کلید زنی استفاده می‌شوند، در ناحیه اشباع کار می‌کنند و افت ولتاژ حالت روشن کمی را سبب می‌شوند. سرعت کلید زنی ترانزیستورهای جدید بسیار بیشتر از تریستورها است و به همین دلیل همراه با دیودهای با پیوند موازی معکوس که جریان دو سویه را تامین می‌کنند، در مدارات فلایبک بکار برده می‌شوند. Mosfet ها نیز المانهای کنترل شونده با ولتاژ هستند و امپدانس ورودی خیلی بالایی دارند که هدایت انتقالی را در مدارات فلایبک معمولاً بعده می‌گیرند

این ترانزیستور بسیار حساس به پالسهای HV بوده و لذا پیشنهاد می‌شود که یک یا دو عدد از این ترانزیستور را به عنوان رزرو داشته باشیم. دیتاشیت کامل این ترانزیستور در ضمیمه آورده شده است. در شکل (۳) شماتیک‌های مختلفی از این ترانزیستور نشان داده شده است. همچنین در شکل‌های (۴) و (۵) شماتیکی از تایمر NE555 و رگولاتور ولتاژ LM317HV نشان داده شده است.

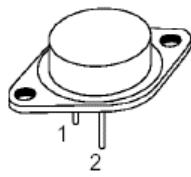

شکل (۳). شماتیک‌های مختلفی از ترانزیستور D BU508

NE/SA/SE555/SE555C PIN CONFIGURATIONS

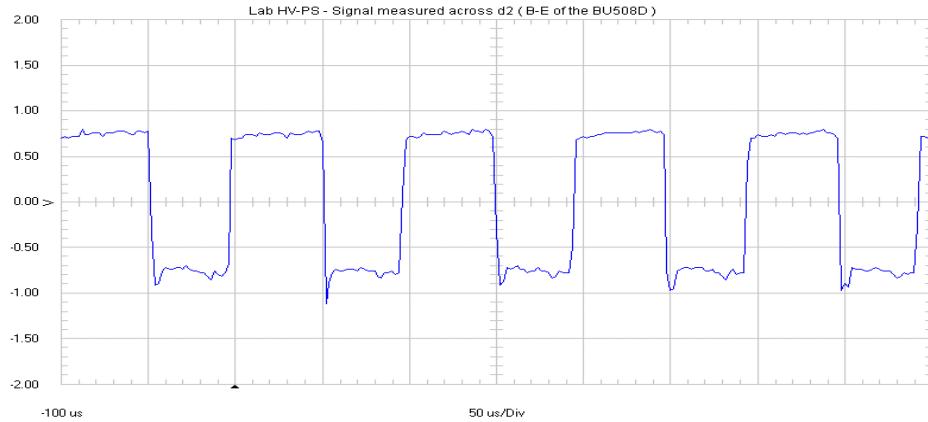

شکل (۴). شماتیکی از تایمر NE555

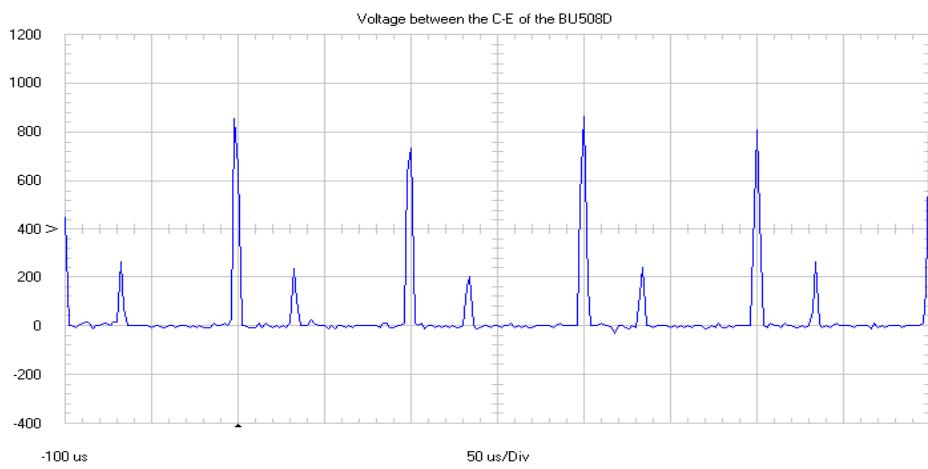

شکل (۵). شماتیکی از رگولاتور ولتاژ LM117HV

شکل‌های (۶) و (۷) به ترتیب ولتاژ اندازه‌گیری شده بین بیس-امیتر ترانزیستور BU508D و بین کلکتور-امیتر این ترانزیستور را نشان می‌دهد.

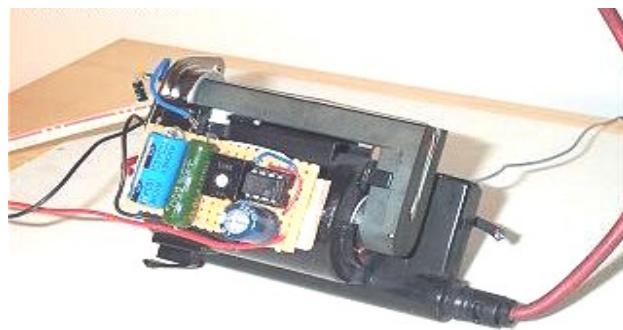
شکل (۶). ولتاژ اندازه‌گیری شده بین بیس-امیتر ترانزیستور BU508D

شکل (۷). ولتاژ اندازه‌گیری شده بین کلکتور-امیتر ترانزیستور BU508D

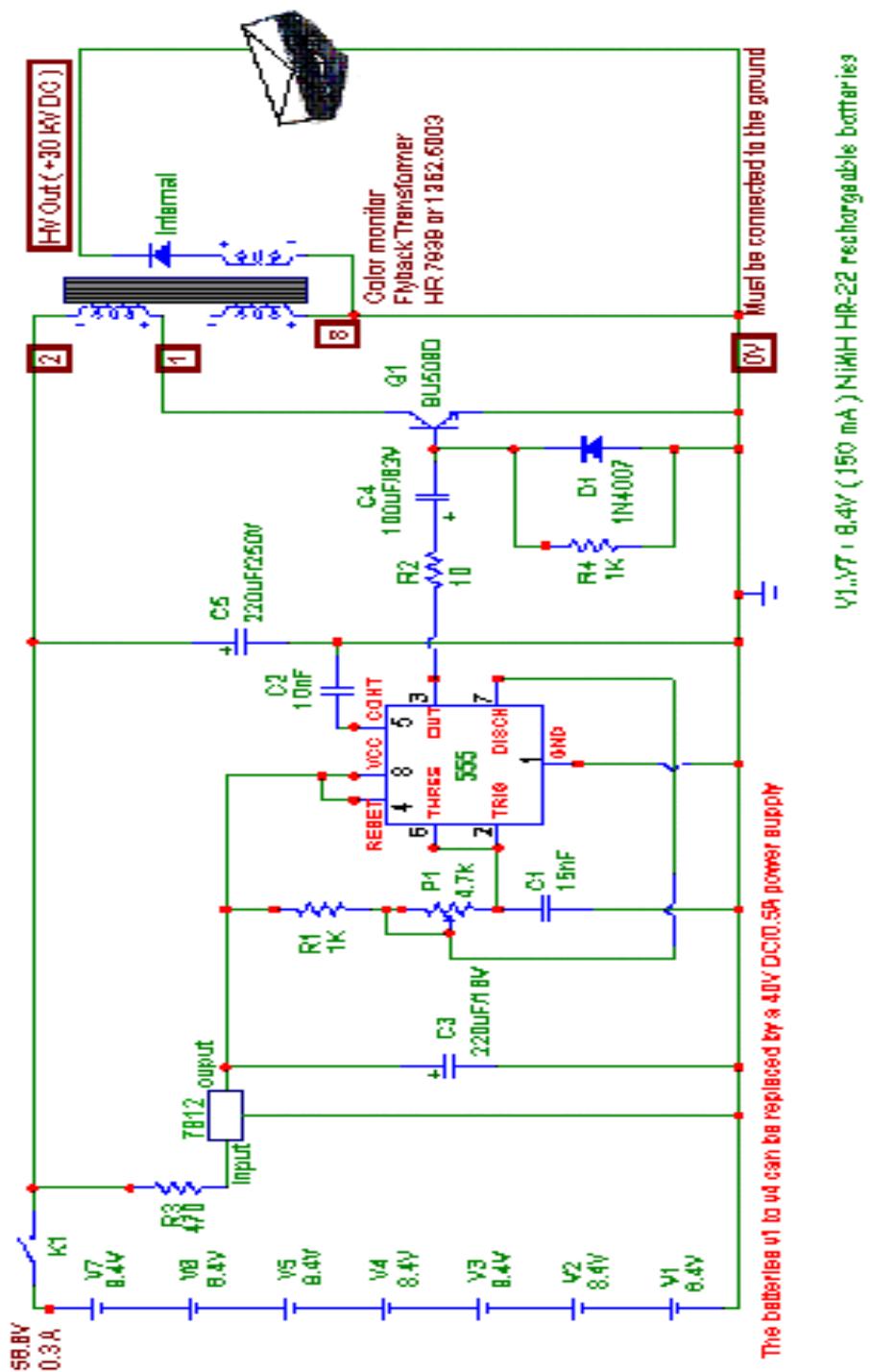
دومین منبع تغذیه ولتاژ بالایی که در اینجا مورد بررسی قرار می‌گیرد، یک منبع تغذیه ولتاژ بالای سبک وزن می‌باشد که به منبع تغذیه LW-HVPS معروف است منبع تغذیه ولتاژ بالای LW-HVPS قادر است با یک باتری قابل شارژ NiMH نوع HR۲۲ تغذیه شود. این منبع تغذیه ولتاژ بالا در مقایسه با منبع تغذیه ولتاژ بالای قبلی سبکتر، فشرده‌تر و ارزان‌تر است.

نمونه‌ای از این منبع تغذیه ولتاژ بالای سبک وزن در شکل (۸) نشان داده شده است.

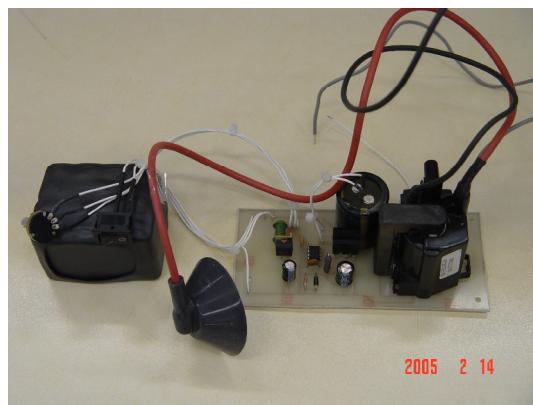
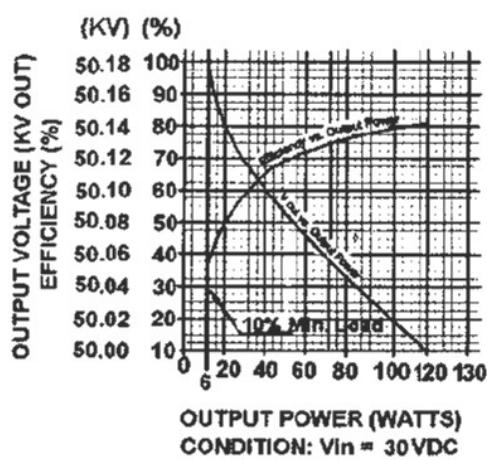
A Lightweight +30KV HV DC power supply

شکل (۸). نمونه‌ای از منبع تغذیه ولتاژ بالای سبک وزن دیاگرام مداری منبع تغذیه ولتاژ بالای LW-HVPS در شکل (۹) نشان داده شده است. همانطور که ملاحظه می‌شود و قبل‌آنیز ذکر شد، ورودی این منبع تغذیه ولتاژ بالا ۷ عدد باتری NiMH ۴/۸ ولتی بوده که به جای باتریهای ۱ تا ۴ می‌توان از منبع توان ۰.۵A ۴۰ V DC استفاده کرد. در جدول (۲) توضیحاتی مختصر در مورد قطعات الکترونیکی و الکتریکی مورد استفاده در این مدار الکتریکی داده شده است.

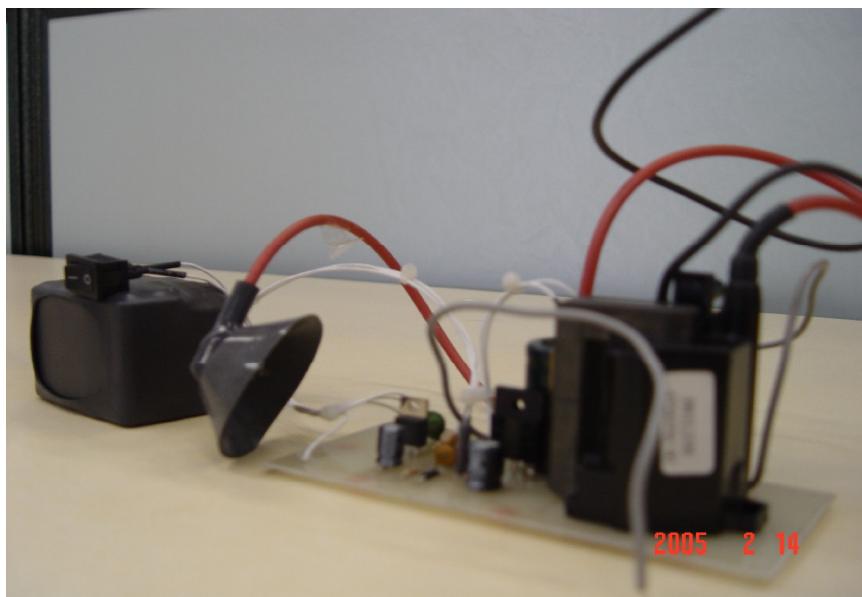
شكل (٩). مدار الكترون منبع تغذية ولتاز بالاي سبك وزن

توضیحات : در این مدار از یک ترانسفورم آماده تلویزیون ۲۹ اینچ فیلیپس با مشخصات مندرج در جدول (۲) استفاده شده است. مدارت ارائه شده در این گزارش غیر رگوله هستند رگولاتیون بار و خط معینی ندارند. ضمناً تغییرات ولتاژ خروجی به دلیل تغییر بار خروجی و تغییرات ولتاژ ورودی مانند منحنی شکل زیر می باشد که راندمان عملکرد آنها در برخاست لیفترها بسته به نوع لیفتر و چیدمانی سلولهای آنها ارائه شده است :

جدول (۲). قطعات مورد استفاده در منبع تغذیه ولتاژ بالای سبک وزن

Diagram Code	Part Number	Description	Quantity
	NE555	Timer	1
	7812	Voltage Regulator	1
Q1	BU508D	HV Bipolar transistor	1
	HR 7839 or 1352.5003	Flyback transformer TV	1
P1	4,7 K Adj. Pot	Adjustable Potentiometer	1
D1	1N4007	Diode	1
R1, R4	1 Kohm 1/4 Watts	Resistor	2
R2	10 ohms 2 Watts	Resistor	1
R3	470 ohms 2 Watts	Resistor	1
C1	15 nF	Ceramic capacitor	1
C2	10 nF	Ceramic capacitor	1
C3	220 uF/16V	Electrolytic capacitor	1
C4	100 uF/63V	Electrolytic capacitor	1
C5	220 uF/250V	Electrolytic capacitor	1
K1, K2	Dual Switch ON/OFF	Dual circuit switch	1
V1...V7	HR 22 - 8.4 V 150mA	Rechargeable Batteries	9

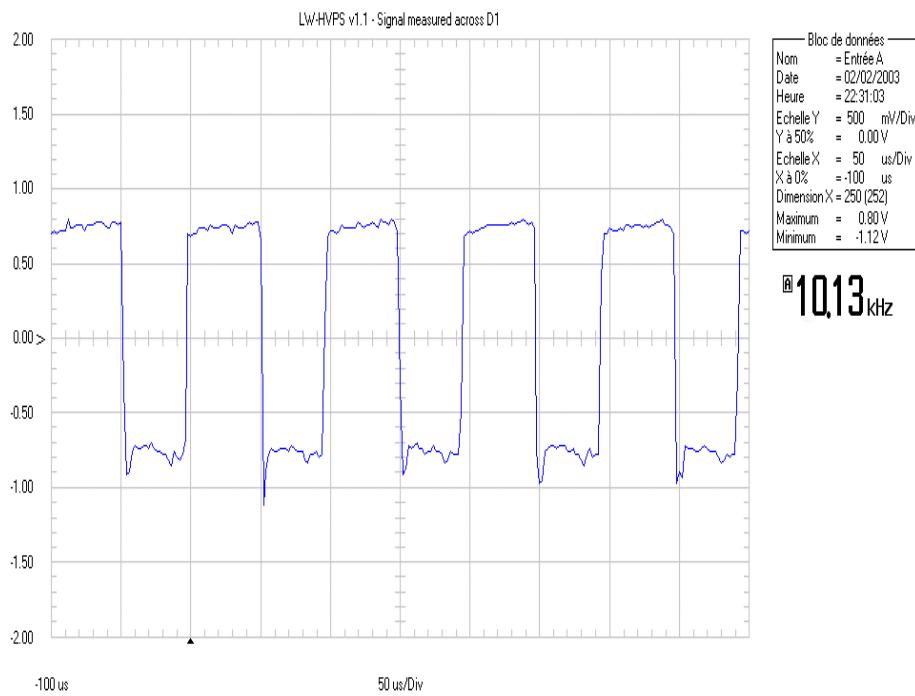

در شکل فوق نمونه دیگری از همین منابع تغذیه که در کشورمان ساخته شده است

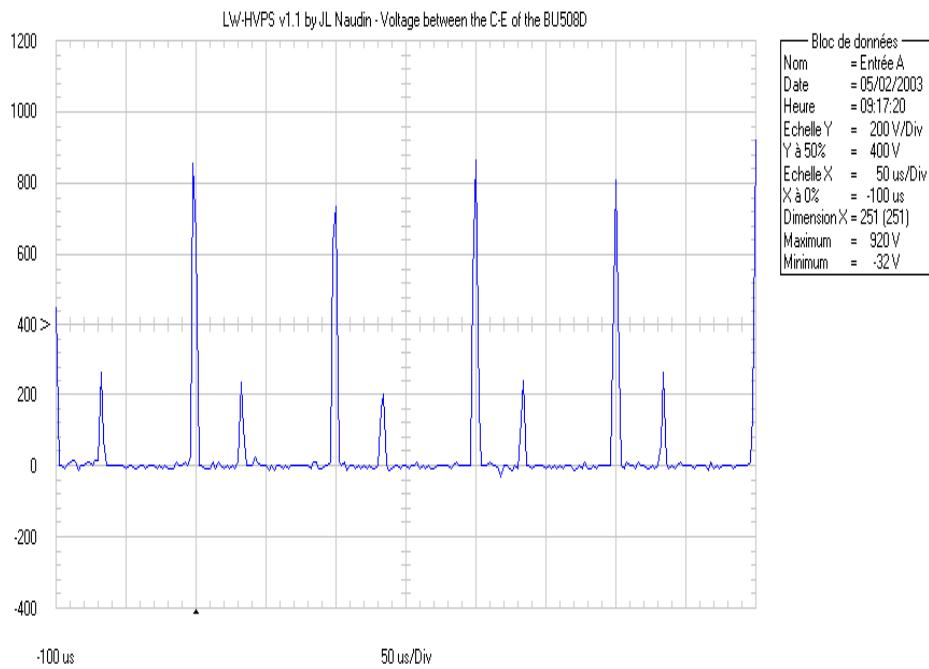
دیده می شود منبع تغذیه ای نشان داده دارای خروجی ۲۵ کیلوولت dc و جریانی

در حدود ۵/۰ میلی آمپر می باشد که به دلیل استفاده از باطری به عنوان منبع تامین توان این های ولتاژ مدت زمان مناسبی را برای انجام آزمایشات و استفاده مناسب از این منبع تغذیه به جهت بالابردن بالارو نمی دهد و خیلی زود تخلیه می گردد . زیرا سلول لیفتر برای یونیزه کردن دی الکترونیک هوا نیاز به جریان موثری از این ولتاژ بالا دارد اما اگر بتوان از آدابتور مناسبی به این منظور استفاده کرد این سیستم بد نیست.

شکل های (۱۰) و (۱۱) به ترتیب ولتاژ اندازه گیری شده عبوری از دیود D1 و ولتاژ بین کلکتور-امیتر ترانزیستور BU508D را نشان می دهد.

شکل (۱۰). ولتاژ اندازه گیری عبوری از دیود D1

شکل (۱۱). ولتاژ اندازه‌گیری شده بین کلکتور-امیتر ترانزیستور BU508D

سومین منبع تغذیه ولتاژ بالا، یک منبع تغذیه ولتاژ بالای بسیار ساده و سبک می‌باشد که به منبع تغذیه VS-HVPS معروف است منبع تغذیه ولتاژ بالای VS-HVPS کاملاً تنظیم‌پذیر بوده و قادر است ولتاژ ۶kV تا ۲۵kV تولید کند. با این منبع تغذیه ولتاژ بالا، بالارو قادر است یک پرواز پایدار فقط با یک ولتاژ ۲۳kV و ۲۸۸uA یا به عبارتی دیگر ۶.۶ Watts داشته باشد.

خروجی این منبع تغذیه با استفاده از یک دیمیر لامپ هالوژنی بین ۶kV تا ۲۵kV به آسانی قابل تنظیم است.

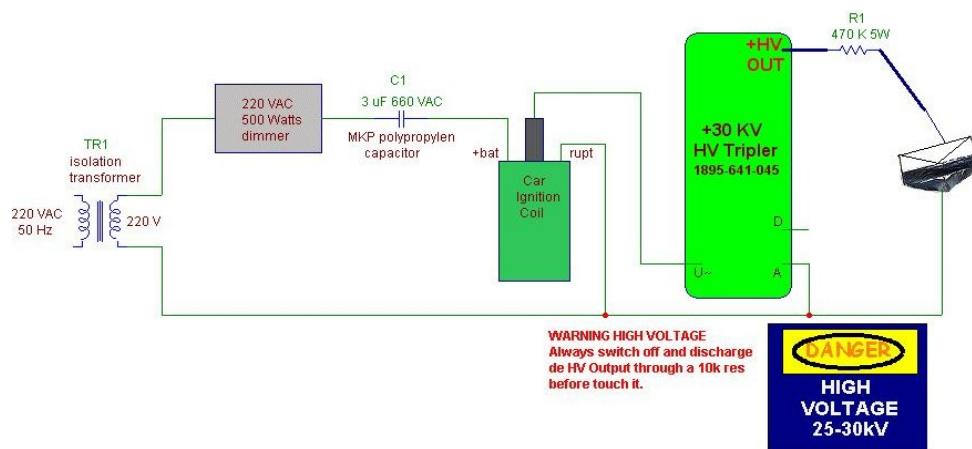
نمونه‌ای از این منبع تغذیه ولتاژ بالای بسیار ساده در شکل (۱۲) نشان داده شده است.

The VS-HV Power Supply (Output : 6 to 25 KV)

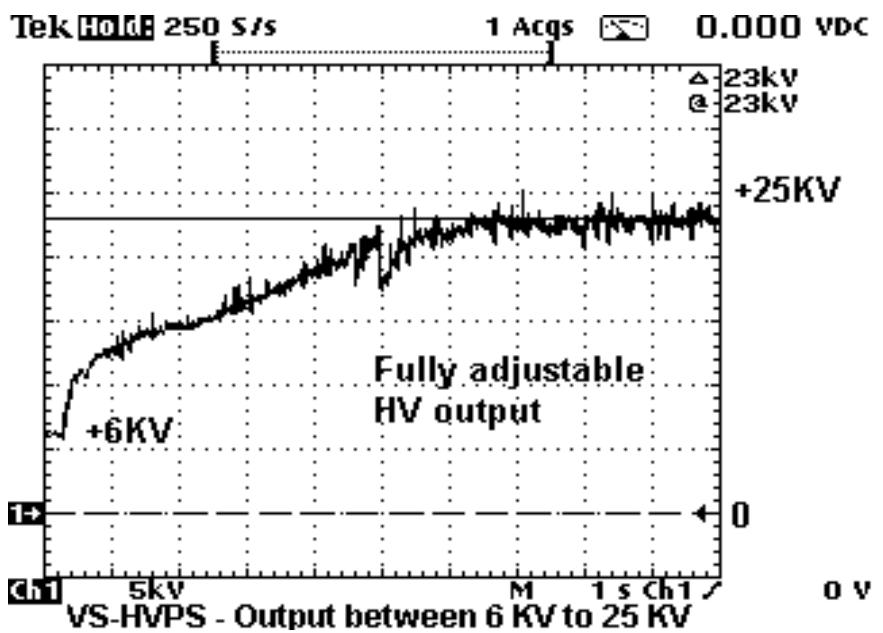
شکل (۱۲). نمونه‌ای از منبع تغذیه ولتاژ بالای بسیار ساده

دیاگرام مداری این منبع تغذیه ولتاژ بالا در شکل (۱۳) نشان داده شده است.

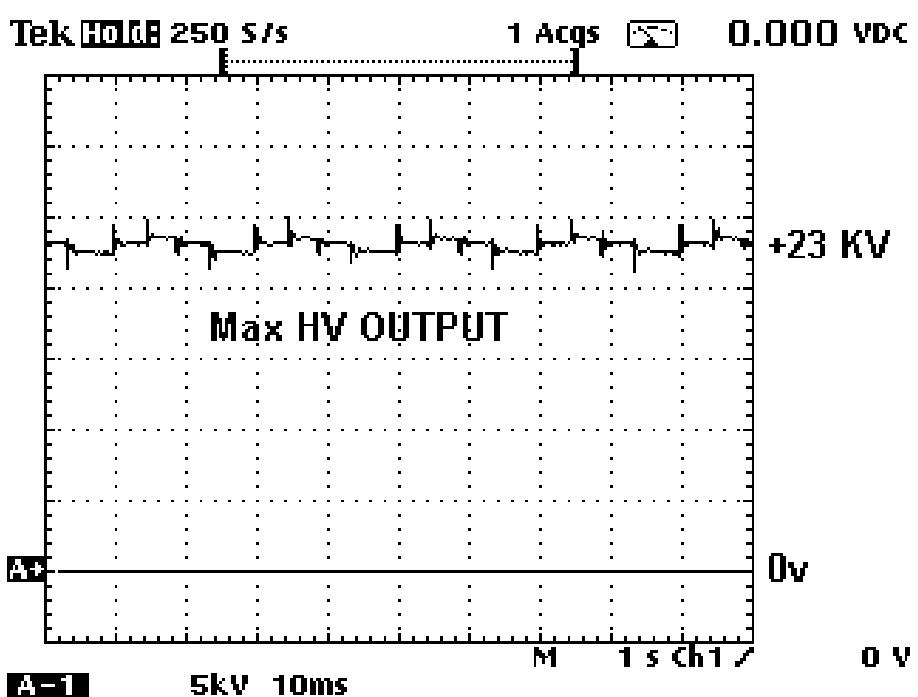

شکل (۱۳). مدار الکتریکی منبع تغذیه ولتاژ بالای بسیار ساده

شکل‌های (۱۴) و (۱۵) به ترتیب ولتاژ خروجی قابل تنظیم بین ۶ kV تا ۲۵ kV و ماکریزم ولتاژ خروجی را نشان می‌دهد.

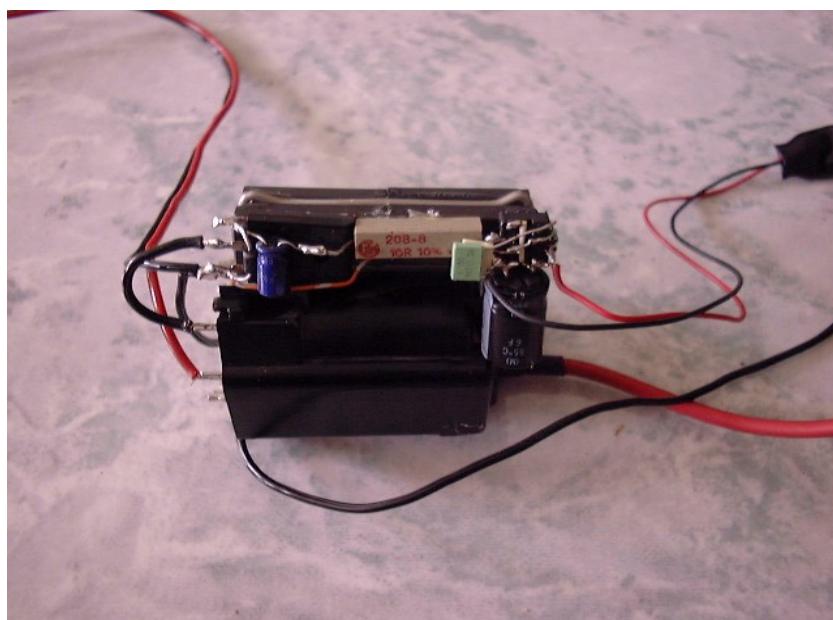
شکل (۱۴). ولتاژ خروجی قابل تنظیم بین ۶ کیلو ولت تا ۲۵ کیلو ولت

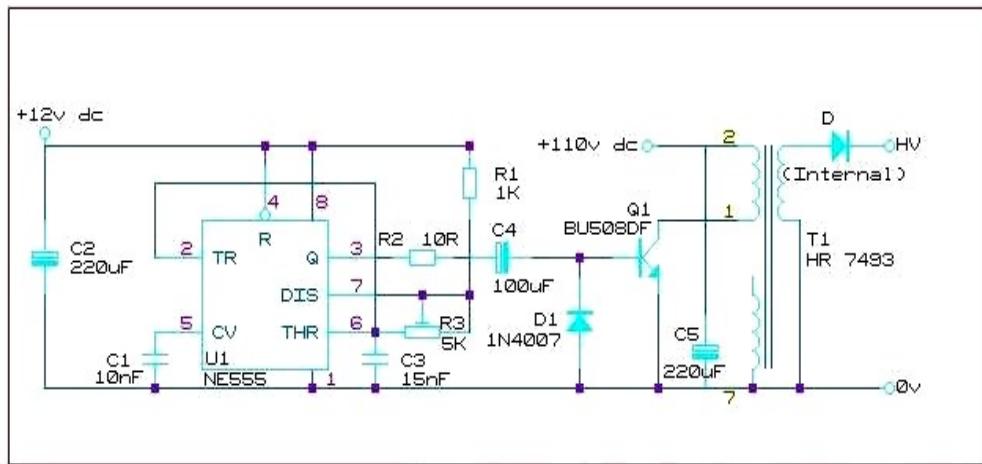
شکل (۱۵). ماکزیمم ولتاژ خروجی منبع تغذیه ولتاژ بالای بسیار ساده

منبع تغذیه ولتاژ بالای دیگری که در اینجا بررسی می‌شود، به همراه مدار الکتریکی آن در شکل‌های (۱۶) و (۱۷) نشان داده شده است. این منبع تغذیه که با باتری ۱۲ ولتی کار می‌کند، دارای وزنی در حدود ۳۰۰ گرم و توان ورودی تقریباً ۸۰ وات با خروجی mA@ ۵۰ kV می‌باشد. مدار داریور همانند مدارات قبلی شامل یک اسیلاتور ۵۵۵ و ترانزیستور BU8DF می‌باشد. این مدار قادر به کارکرد پیوسته در توان ۴۰ وات بدون نیاز به هیت‌سینک می‌باشد. این مدار مدل HR74393 است.

لازم به ذکر است که وزن این منبع تغذیه با باتری ۱۰۰ ولتی در حدود ۴۸۰ گرم و با باتری نیکل-کادمیوم ۱۲ ولتی در حدود ۳۶۰ گرم می‌باشد.

شکل (۱۶). منبع تغذیه توان بالا

شکل (۱۷). مدار الکتریکی منبع تغذیه توان بالا

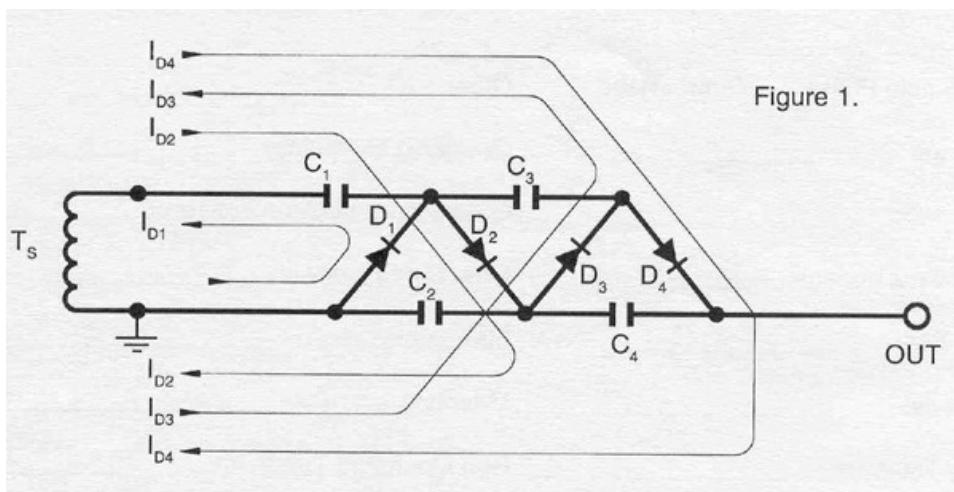
در مدار الکتریکی نشان داده شده در شکل (۱۷)، اگر به جای یک باتری از یک منبع تغذیه DC استفاده کنیم، نیازی به خازن C5 نیست. پتانسیومتر قابل تنظیم R^۳ که ۴.۷k^۳ بوده، برای تغییر فرکانس بوده، لذا بسیار مهم بوده و بنابراین ولتاژ خروجی را تغییر خواهد داد. بنابراین ابتدا این پتانسیومتر را روی ۱k^۳ تنظیم کرده و سپس سوئیچ ON مدار را روشن کرده و به تدریج افزایش می‌دهیم تا ولتاژ خروجی به ۳۰kV برسد. نکته‌ای که در مورد این مدار باید توجه شود این است که طراحی این مدار با اولویت وزن کم بوده لذا هیچ‌گونه مدار حفاظتی برای آن تعییه نشده است. بنابراین اگر افزایش مقاومت پتانسیومتر بدون مانیتورینگ خروجی انجام گیرد، امکان منفجر شدن ترانزیستور وجود دارد. اگر از یک باتری ۱۰۰ ولتی در این مدار استفاده شود، ماکزیمم ولتاژ خروجی قابل دسترسی در مقاومت ۲.۲k^۳ بدست می‌آید.

همچنین ترانزیستور پیشنهادی از نوع BU508DF بوده که بهترین فرکانس کارکرد آن در محدوده ۱۵-۲۵ kHz است. فرکانس تشديد ترانسفورمر فلايbek برابر با ۱۵۶۲۵ Hz بوده، لذا با استفاده از یک فرکانس‌متر در خروجی NE555 و تغيير پتانسيومتر قابل تنظيم ۴.۷k به اين عدد می‌توان رسيد.

منبع تغذييه ولتاژ بالاي ديجري که در اينجا بررسی می‌شود، منبع تغذييه ۶۵kV می‌باشد. يکی از ارزان‌ترین و عمومی‌ترین راههای تولید ولتاژ بالا در جريانهای نسبتاً پايان استفاده از چند برابر کننده ولتاژ ديو/خازن چند طبقه‌ای است که اين مدار به چند برابر کننده Cockcroft Walton (CW) مشهور است، که به اسم دو نفری است که طراحی اين مدار را مطرح کردند. برخلاف ترانسفورمر اين روش نياز به هسته سنگين را حذف می‌کند. طراحی مدار CW براساس چند برابر کننده سري نيم موج است. شکل (۱۸)، نمونه‌ای از اين مدار را نشان می‌دهد.

source Energy Conversion Lab, Hangar 73, Purdue Airport West Lafayette, IN

on Web ۲۰۰۰, ۱۹۹۰، September ۵

شکل (۱۸). مدار (CW). Cockcroft Walton (CW).

اساس کار مدار CW، به شرح زیر است:

Ts هنگامی که در پیک منفی است، خازن C1 از طریق دیود Epk D1 تا در جریان ID1 شارژ می‌شود.

Ts هنگامی که در پیک مثبت است، خازن C2 از طریق دیود D2 Epk تا در جریان ID2 شارژ می‌شود.

Ts هنگامی که در پیک منفی است، خازن C3 از طریق دیود D3 Epk تا در جریان ID3 شارژ می‌شود.

Ts هنگامی که در پیک مثبت است، خازن C4 از طریق دیود D4 Epk تا در جریان ID4 شارژ می‌شود. بنابراین خروجی (Epk(N)) بوده که N تعداد پله‌ها است.

مدار تشریح شده در بالا یک چند برابر کننده CW است که عموماً به سه برابر کننده مشهور است و اکثرآ در تلویزیونهای رنگی کاربرد دارد. چند برابر کننده CW دارای معایبی از جمله رگولاسیون ولتاژ بسیار ضعیف می‌باشد که باعث افت ولتاژ بسیار سریع به عنوان تابعی از جریان خروجی است. مشخصه V/I تقریباً هذلولوی بوده، بنابراین در توانهای تقریباً ثابت بانکهای خازنی ولتاژ شارژینگ بالایی دارند. همچنین این مدار در شرایط بارهای سنگین دارای ریپل خروجی کاملاً بالا است. این مدار همچنین برای تولید ولتاژهای در حد مگاولت بکار برده می‌شود که نمونه‌ای از آن در شکل (۱۹) نشان داده شده است.

شکل (۱۹). نمونه‌ای از مدار Cockcroft Walton (CW) برای تولید ولتاژ در حد مگاولت در مدار CW، ولتاژ خروجی اسمی (E_{out}) هر طبقه دو برابر پیک ولتاژ خروجی (Eac) است.

$$E_{out} = 2.828 * n * E_{ac} - V_{Drop}$$

در دیاگرام بالا چهار طبقه نشان داده شده است، بنابراین $E_{out}=2.828*4*E_{rms}$
اگر پیک ولتاژ خروجی برابر ۱۰ کیلو ولت باشد، خروجی مدار بالای ۱۱۳ کیلو ولت خواهد بود. در عمل به خاطر افت ولتاژ یا همان پارامتر V_{Drop} مخصوصاً در تعداد طبقات بالاتر ولتاژ خروجی از این مقدار کمتر است. هر دیود دارای افت ولتاژ

در حدود ۶۰ ولت داشته و لذا تلفات توان هر دیود در هر سیکل شارژینگ اتفاق می‌افتد. لذا مساله تلفات گرمایی برای دیودهای کوچک باید مدنظر باشد.

اft ولتاژ تحت شرایط بار به شرح زیر مورد محاسبه قرار می‌گیرد:

$$VDROP = Iload/(fC) * (2/3 n^3 + 1/2 n^2 - 1/6 n)$$

:که

Iload: جریان بار بر حسب آمپر

C: خازن هر طبقه بر حسب فاراد

f: فرکانس بر حسب هرتز

n: تعداد طبقه‌ها

ریپل ولتاژ هم از طریق رابطه زیر محاسبه می‌شود:

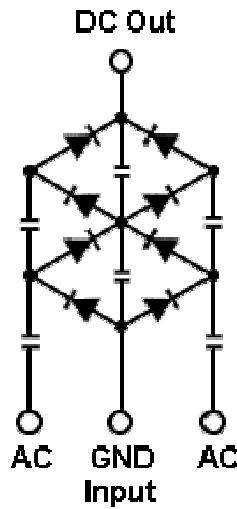
$$Eripple = Iload/(fC)*n*(n+1)/2$$

همانطورکه در این رابطه مشهود است، ریپل ولتاژ با افزایش تعداد طبقات به سرعت افزایش پیدا می‌کند چرا که در این معادله n با توان دوم می‌باشد.

برای مقادیر بزرگ ($n >= 5$) $n^2/2$ و $n/6$ در رابطه افت ولتاژ در مقایسه با $2/3n^3$ بسیار کوچک می‌شود. با مشتق‌گیری رابطه افت ولتاژ نسبت به n (تعداد طبقات) یک رابطه برای تعداد طبقات بهینه به شرح زیر حاصل می‌شود:

$$Noptimum = \text{SQRT} (V_{max} * f * C/Iload)$$

همانطور که از رابطه ریپل ولتاژ و افت ولتاژ مشخص است، با افزایش فرکانس ریپل و افت ولتاژ تحت بار بطور چشمگیری کاهش می‌یابد. یک متده جالب جهت کاهش افت ولتاژ پیاده‌سازی یک دو برابر کننده ولتاژ تمام موج بوده که نمونه‌ای از آن در شکل (۲۰) نشان داده شده است. ورودی این دو برابر کننده از تپ وسطی ترانسفورمر تغذیه می‌شود.

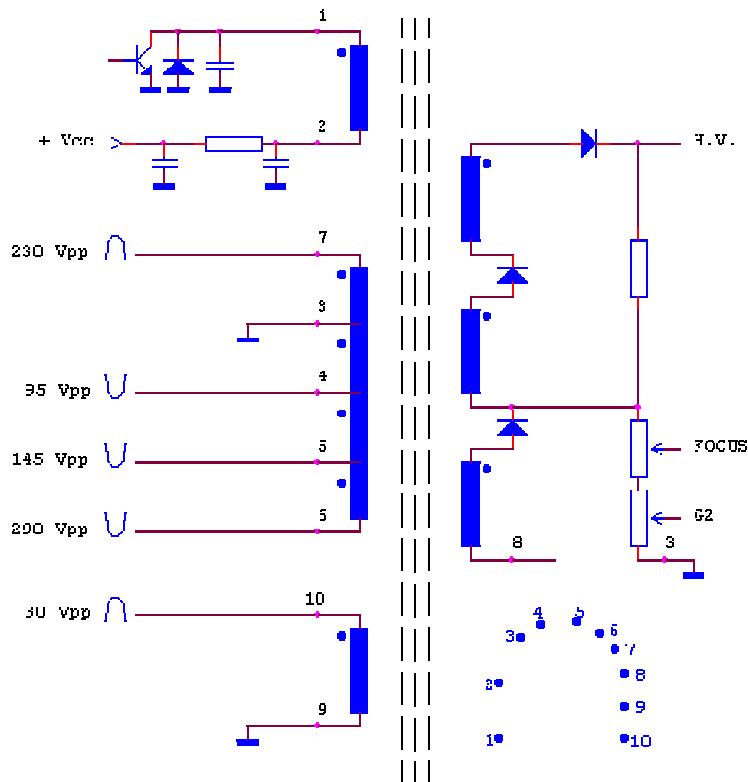
شکل (۲۰). دو برابر کننده ولتاژ تمام موج

استفاده از ترانسفورمر فلای‌بک (FB)

به منظور ساختن منبع تغذیه ولتاژ بالا (HV-PS) استفاده از ترانسفورمر فلای‌بک الزامی است، به عبارت دیگر قطعه مهم مورد استفاده دیگر منبع تغذیه ولتاژ بالا، ترانسفورمر فلای‌بک (FB) بوده که دیاگرام مداری کامل آن در شکل (۲۱) نشان داده شده است.

HR 7839

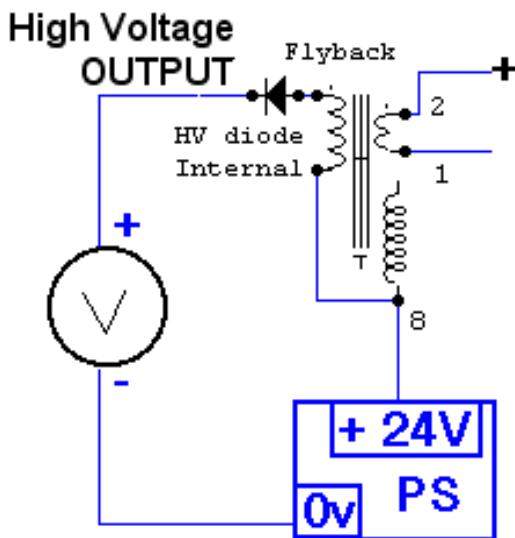
INSTRUM.	MAT	+	CCJ	I A	I 1	I 2	I 3	TYPE
87VDS-01	29.5	2	1	0	3	9		90

شکل (۲۱). شماتیک مداری ترانسفورمر HR7939

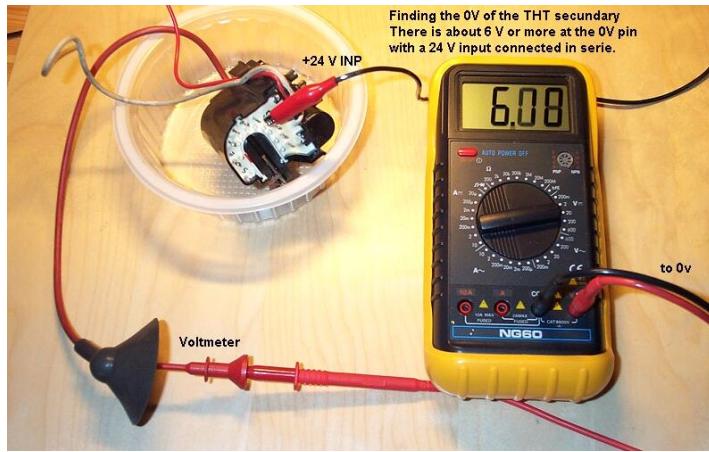
مساله مهم در استفاده از ترانسفورمر فلایبک دیاگرام pinout چنین ترانسفورمری میباشد. در این بخش یک متاد ساده جهت شناسایی پینهای ورودی سیمپیچی اولیه و همچنین V^+ پین خروجی سیمپیچی ثانویه HV ارائه میشود. چگونگی پیدا کردن اتصال پین V^+ سیمپیچی ثانویه: با استفاده از یک اهمتر دیجیتالی شناسایی pinout سیمپیچی ثانویه امکان پذیر است، چرا که این سیمپیچی

دارای مقاومت بسیار بالایی است. خروجی اصلی HV جهت شناسایی بسیار ساده است، چرا که یک کابل قرمز رنگ بزرگ است، اما شناسایی پین V + سیمپیچی ثانویه ترانسفورمر فلایبک الزامی است.

الف. ابتدا وجود یک منبع توان ۲۴ V DC و یک ولتمتر دیجیتالی تنظیم شده در رنج V ۲۰ الزامی است. همانند شکل (۲۲) ورودی مثبت (+) ولتمتر را به فیش خروجی THT و ورودی منفی (-) را به منبع توان V + وصل کنید. سپس با استفاده از خروجی V + منبع توان هر یک از پین‌های ترانسفورمر فلایبک را تست کنید. هنگامیکه ولتمتر ولتاژ بین ۵ تا V ۱۰ را نشان می‌دهد، پین V + سیمپیچی ثانویه ترانسفور شناسایی شده است. نمونه‌ای از این اندازه‌گیری در شکل (۲۳) نشان داده شده است.

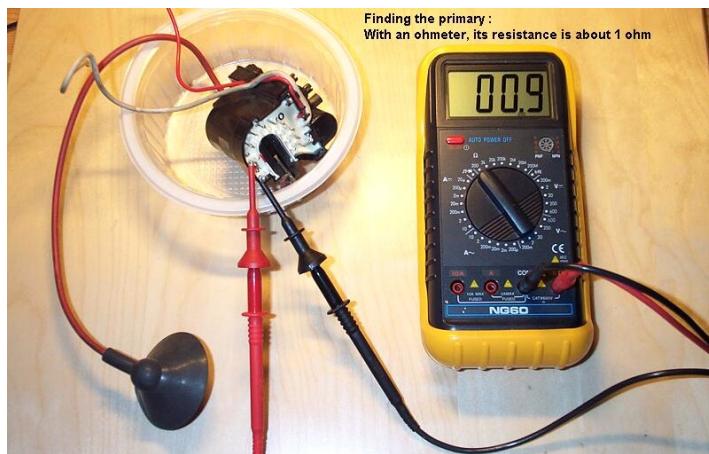

شکل (۲۲). متد شناسایی پین V + سیمپیچی ثانویه ترانسفورمر فلایبک (پین ۸)

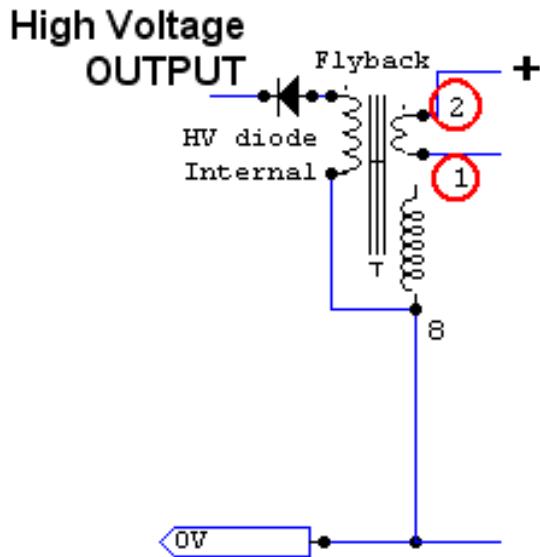

شکل (۲۳). نمونه‌ای از اندازه‌گیری جهت شناسایی پین 0° سیم‌پیچی ثانویه ترانسفورمر فلای‌بک (پین ۸)

چگونگی پیدا کردن محل پین‌های سیم‌پیچی اولیه: با استفاده از یک اهم‌متر ساده شناسایی پین‌های سیم‌پیچی اولیه بسیار ساده است، چرا که مقاومت سیم‌پیچی در حدود یک اهم است که نمونه‌ای از این اندازه‌گیری در شکل (۲۴) نشان داده شده است. شکل (۲۵) دیاگرام مداری این متد را نشان می‌دهد.

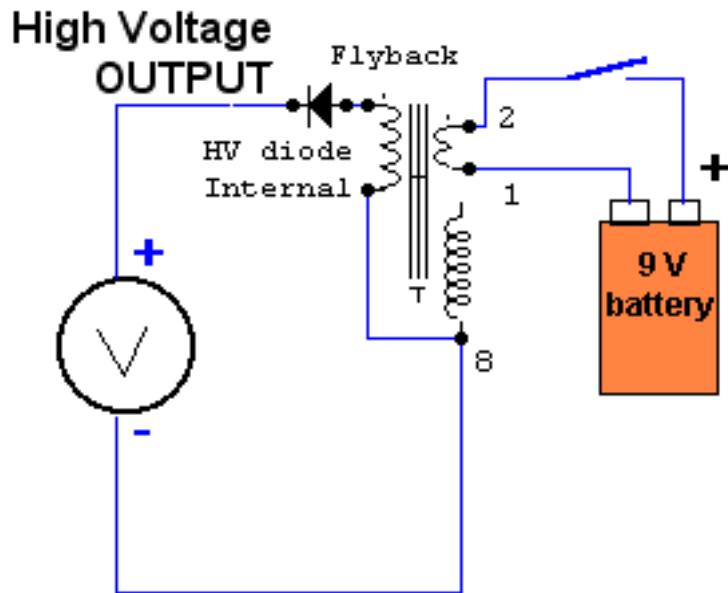

شکل (۲۴). نمونه‌ای از اندازه‌گیری جهت شناسایی پین‌های سیم‌پیچی اولیه

شکل (۲۵). متد شناسایی پین های سیم پیچی اولیه ترانسفورمر فلاپلک

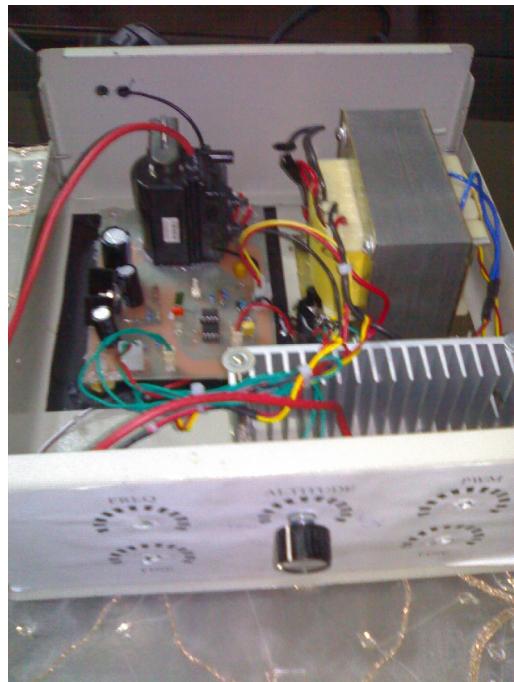
چگونگی شناسایی پلاریته سیم پیچی اولیه: جهت این کار نیاز به یک باتری ۹ V است. همانند شکل (۲۶) ولتمتر دیجیتالی را که در ۱۰۰ V تنظیم شده بین خروجی THT و پین ۹ V + وصل کنید. با استفاده از باتری ۹ V یک پالس کوتاه روی ورودی اولیه ارسال کنید، ولتاژ ضربه را اندازه گیری کنید، سپس پلاریته باتری ۹ V را معکوس کنید. هنگامی که ماکریموم ولتاژ (ولتاژ ضربه در حدود ۳۰ V) را داشته باشید، شناسایی پلاریته سیم پیچی اولیه به درستی انجام گرفته است. در این حالت پلاریته مثبت (+) پین شماره ۲ بوده و پلاریته منفی (-) پین شماره ۱ می باشد.

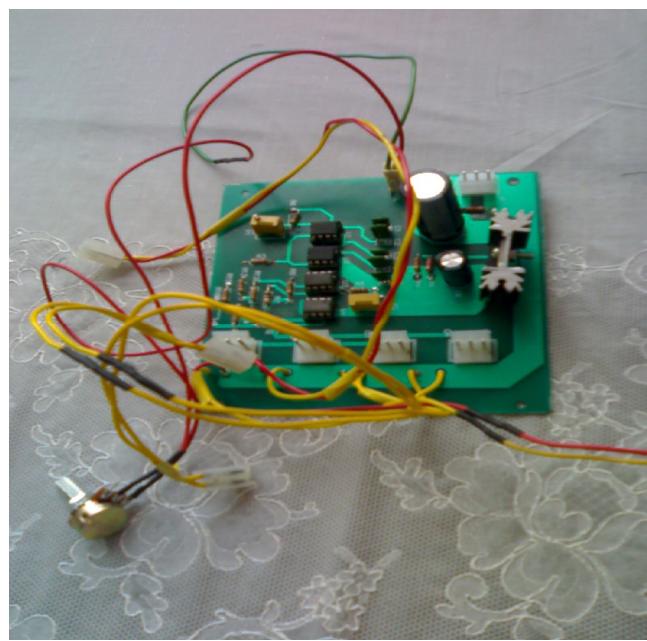
شکل (۲۶). متدهناسایی پلاریته پینهای سیمپیچی اولیه ترانسفورمر فلایبک

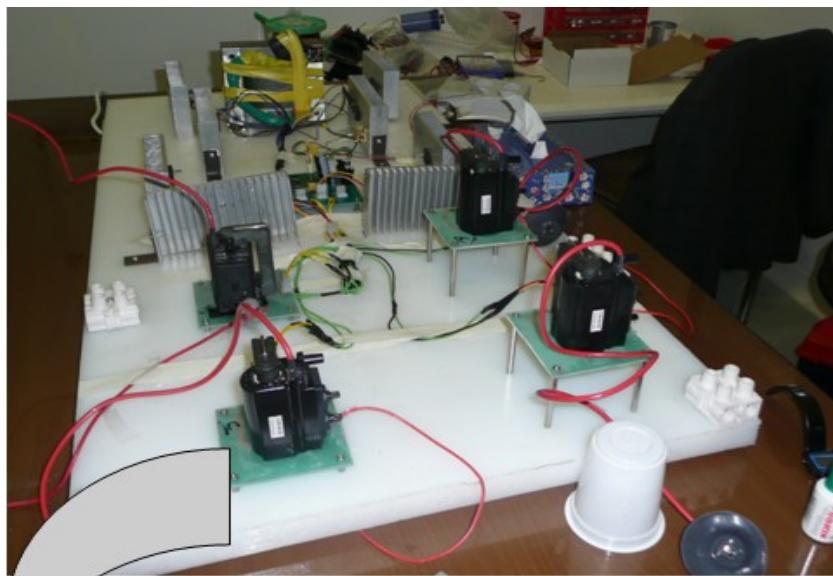
در این قسمت ما مدار کاملاً تست شده و مورد تائیدی را که چندین بار در کشور عزیزمان بمنظور بالابردن سازه لیفترهای مختلف ساخته شده با ذکر مشخصات و ابعاد دقیق خدمتتان عرضه می‌کنیم تا هم بر دانش ساخت منابع تامین ولتاژ بالا بیافزاییم و هم بتوانید با صحت و اطمینان بیشتری در این راه گام بردارید:

این‌های ولتاژ در دو شکل ساده ابتدایی و بعد در شکل تکمیلتر بصورت جند ثانویه (یعنی دارای چهار خروجی ثانویه) ساخته شده است. یعنی مداری که دارای چهار ترانس خروجی و با مجموع توان بالاتری است ارائه می‌گردد:

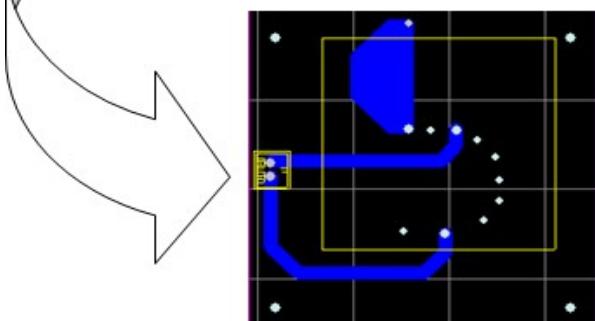

منابع تغذیه با یک خروجی ثانویه ولتاژ بالا در حدود ۳۰ کیلو وات ۲ میلی آمپر

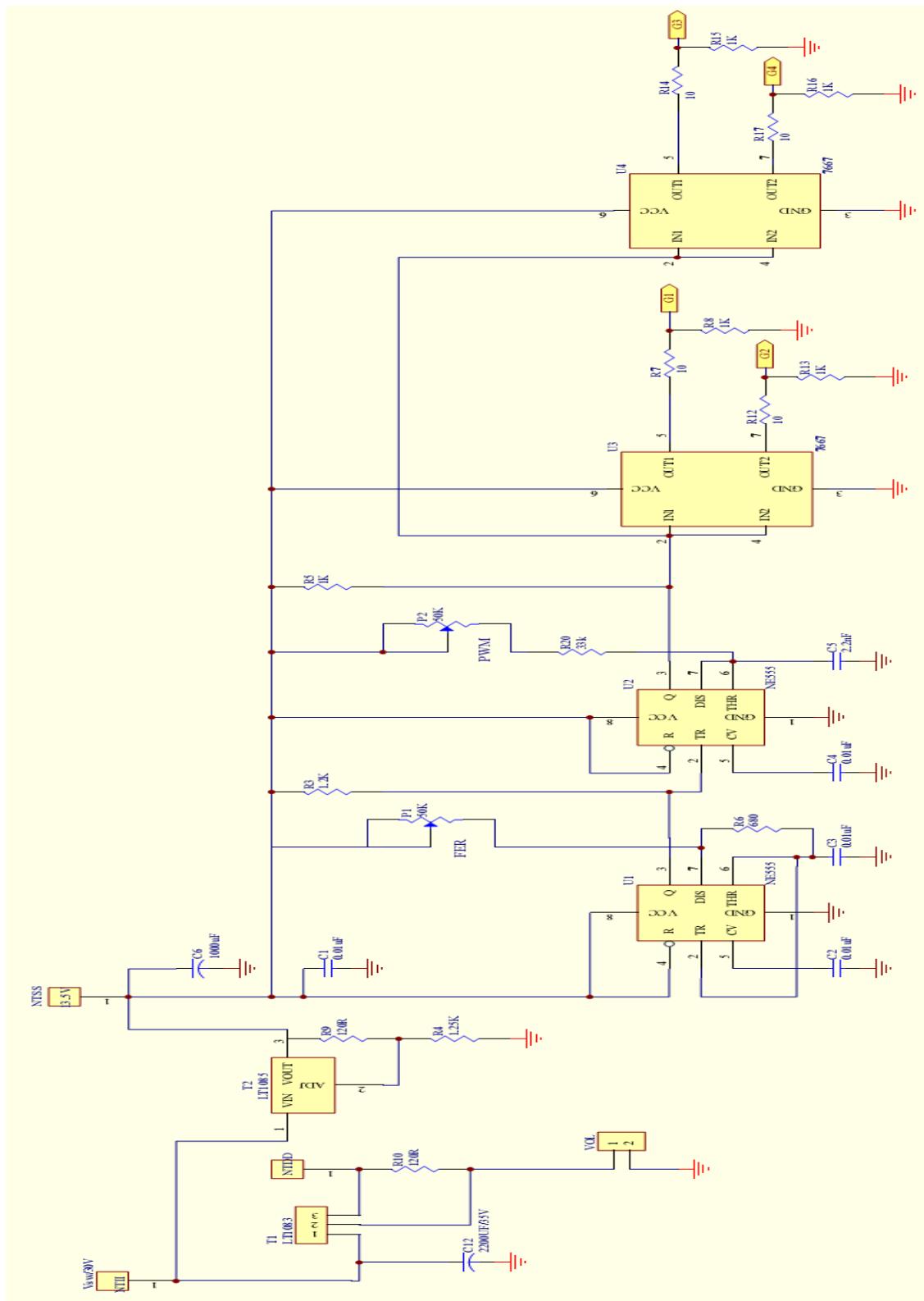
منبع تغذیه ولتاژ بالا با چهار خروجی ۵۰ کیلو واتی ۸ میلی آمپری

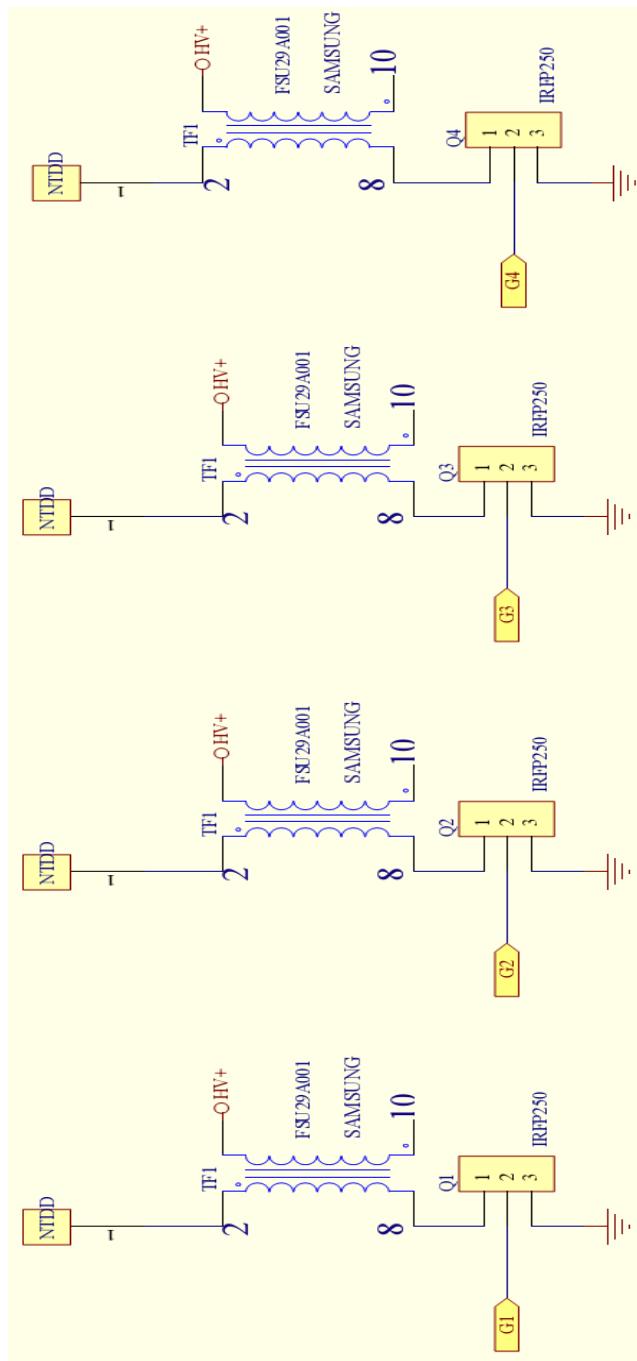

مدار مربوط به ترانسهاي ثانويه که مي بایستي ۴ عدد ساخته شود اين مدار يك لايه مي باشد و ابعاد آن ۹۶ در ۹ سانتي متر مي باشد.

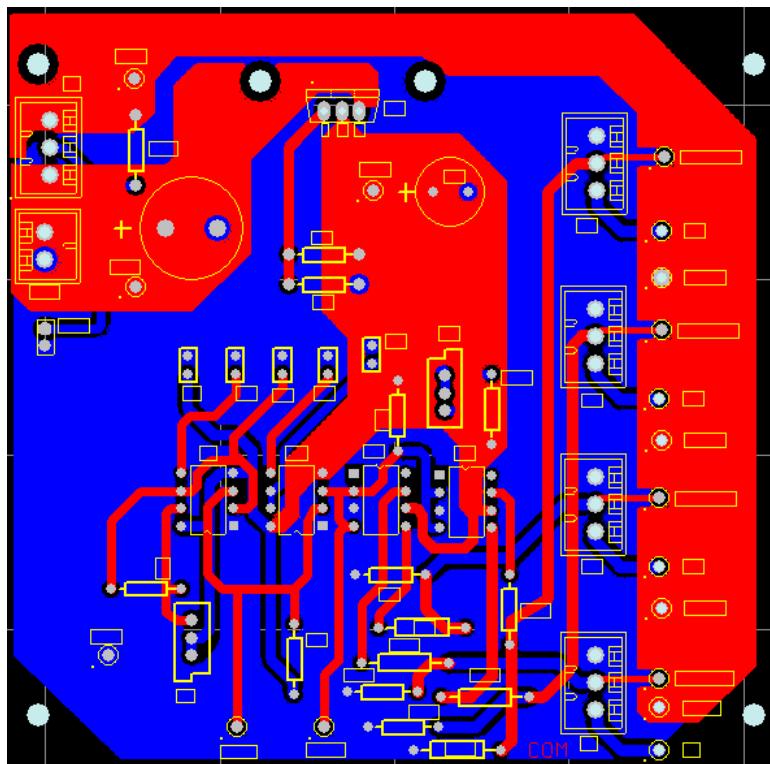
لیست قطعات مورد نیاز برای این بورد		
FSU۲۹A۰۰۱	TF1	Transformer کانکتور ۳ پین مناسب

لیست قطعات مورد نیاز برای بورد فوق

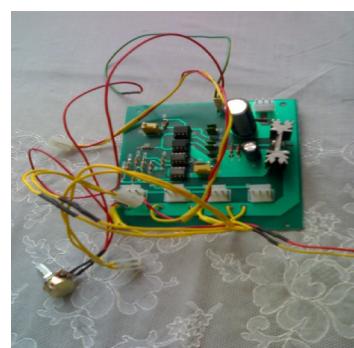

طرح شماتیک مدار

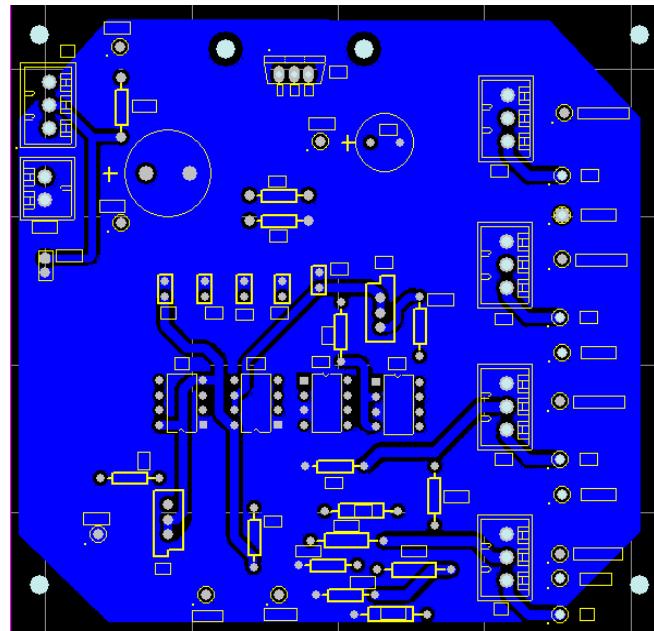
بورد اصلی (اوسیلاتور و ورودی ترانسهاز ثانویه) این مدار دو لایه بوده و از نوع متالیزه (چاپ سبز) و قطعات فوق بر روی این مدار مونتاژ می‌گردند و ابعاد این بورد ۱۱ در ۱۱ سانتی متر می‌باشد و شما می‌توانید با توجه به دو لایه که بصورت جدا در صفحات بعدی آمده نسبت به ساخت این بورد در این اندازه به همین صورت ارائه شده اقدام نمائید.

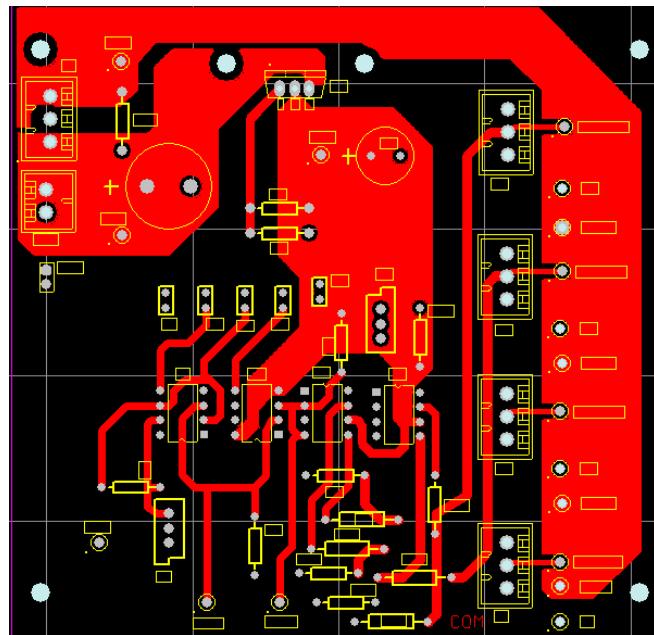
لیست قطعات مورد نیاز بورد اصلی

تعداد	نوع قطعه	جاگاه در مدار
4	0.01uF or 10nF	C1 C2 C3 C4
1	1.2K	R3
1	1.2K	R4
4	1K	R8 R13 R15 R16
1	1K	R5
1	خازن عدسي 2.2nF or 222k50 کاغذی	C5
1	5K VOLUME	VOL
4	10R	R7 R12 R14 R17
1	33k	R20
2	50K Potentiometer uk 64w 503 640 uk	P1 P2
2	120R	R9 R10
1	680R	R6
1	1000UF /25V Capacitor الكتروليت	C6
1	2200UF /50V Capacitor الكتروليت	C12
2	7667 IC	U3 U4 IC
4	FSU29A001 Transformer HV TV somesung	TF1
4	IRFP250	Q1 Q2 Q3 Q4
4	LT1083	T1 IC
1	LT1085	T2 IC
2	NE555	U1 U2 IC

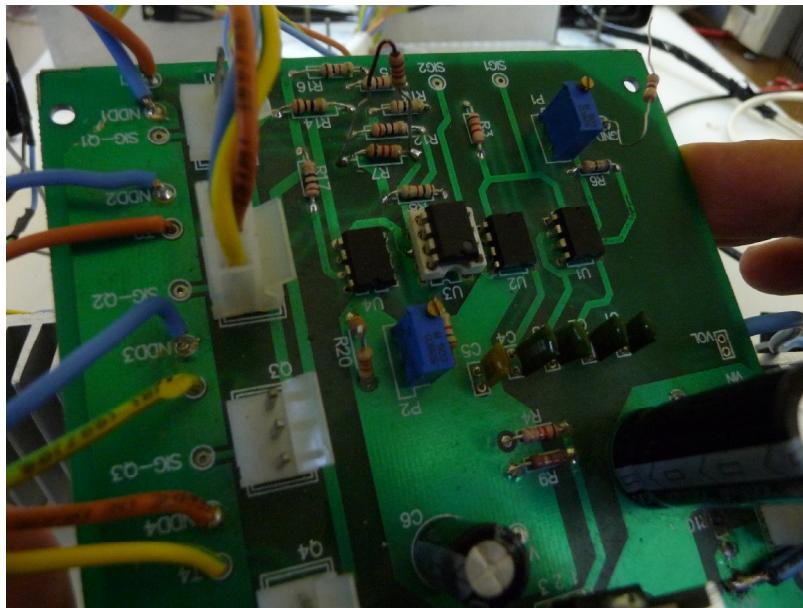
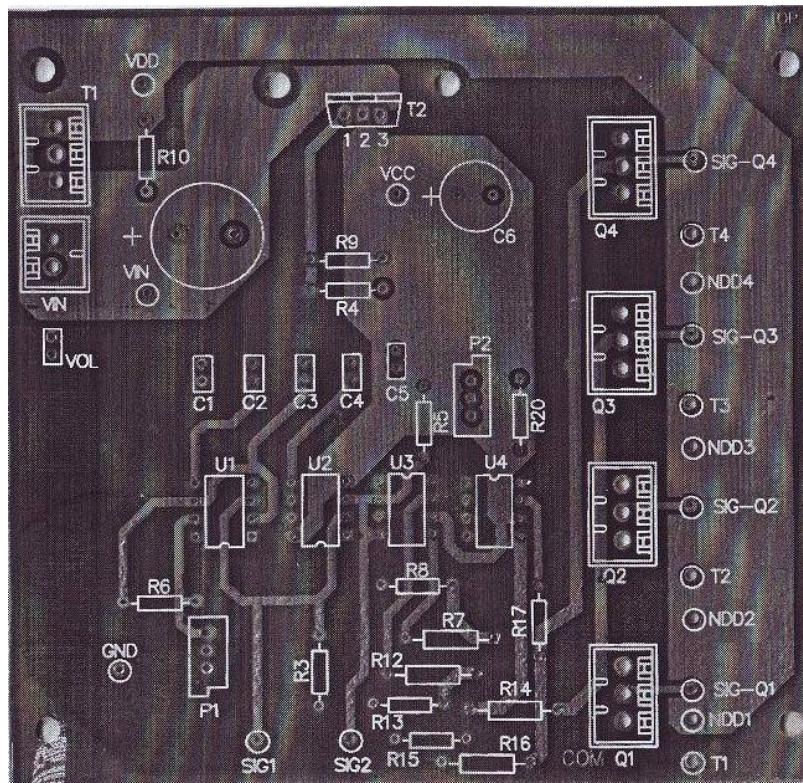
لیست قطعات اصلی مورد نیاز برای بورد اصلی و چهار بورد ترانسهاي ولتاژ بالاکه در فوق آمده است

بورد پایین (BUTTON LAYER)

بورد بالا (TOP LAYER)

شرح مدار:

VIN در حدود ۴۰ ولت dc ولتاژ خام مدار

VDD ۳۰ ولت که ولتاژ ورودی قطعات آمپر بالا مثل ترانس ها و ترانزیستورها را می سازد که خود توسط ۴ آی سی LT1083 که چگونگی اتصال آنها بهم را توضیح خواهیم داد و برای متغیر کردن ولتاژ خروجی منبع تغذیه ولتاژ بالایمان کاربرد دارد را می سازد.

VCC که ۱۳/۵ ولت جهت تغذیه آی سی ها استفاده می شود و خود توسط LT1085 ساخته می شود.

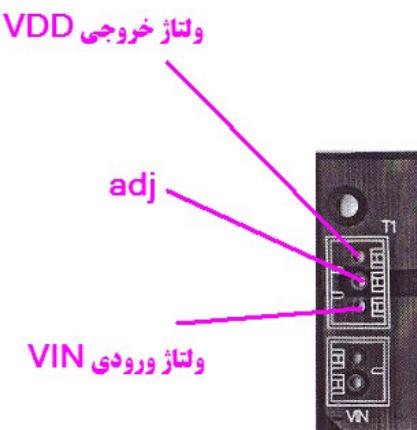
برای مونتاژ بورد ابتدا قطعات ریز مانند مقاومتها و خازنها را نصب می کنیم. خازنهای کاغذی و عدسی و پلی استر و پتانسیومتر مولتی ترن ها مثبت یا منفی ندارند و از هر طرف روی بورد قرار گیرند فرقی نمی کند و درست است و سپس سایر عناصر مدار (آنچیزی که روی بورد نصب می گردد). مانند پایه های ۳ پین و ۲ پین و مولتی ترن ها و خازنها و .....غیر از آی سی ها)

منبع ولتاژ ورودی مدار که به VIN وصل می شود می تواند یک منبع تغذیه ۵۰ ولتی با آمپر حداقل ۵ آمپری باشد که با یک بربیج ریکتفایر DC شده و به VIN وصل می گردد یا اینکه از یک ترانس حداقل ۵۰۰ واتی با خروجی ۳۰ ولتی استفاده شود که بعد از DC شدن ولتاژی معادل ۴۰ ولت DC پیدا می کند که باید با اهمتر

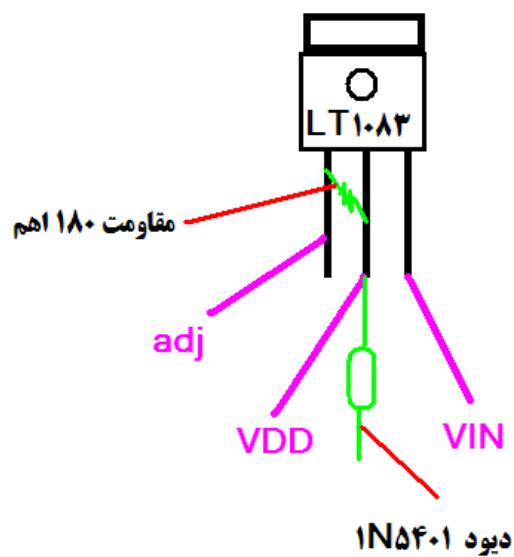
چک کرد و اندازه گرفت و یا اینکه از یک اتوترانس استفاده کرد و قسمت متغیر کردن ولتاژ ورودی را در مدار حذف نمود که متعاقبا توضیح داده شده است.

اولین مرحله برای تست مدار :

در این قسمت بورد اصلی چک میگردد لذا پایه های ۲ پین و ۳ پین آزاد هستند و به ترانزیستورهای IRFP۲۵۰ و LT۱۰۸۳ وصل نخواهند بود. ولتاژ ورودی VIN را بعد از نصب قطعات در مدار اعمال کرده و تست پوینتهای آزمایش می کنیم. سیم منفی اهمتر را روی گراند GND مدار و سیم مثبت اهمتر را به VIN اتصال می دهیم ولتاژی حدود ۲۸/۶ dc نمایش داده می شود. همزمان که سیم منف اهمتر را به GND گراند متصل است سیم مثبت اهمتر را به VCC وصل می کنیم ولتاژی در حدود ۱۳/۵ ولت dc نمایش داده می شود. کنار VIN بر روی بورد اصلی یک سه پایه بنام T1 وجود دارد. که به ترتیب

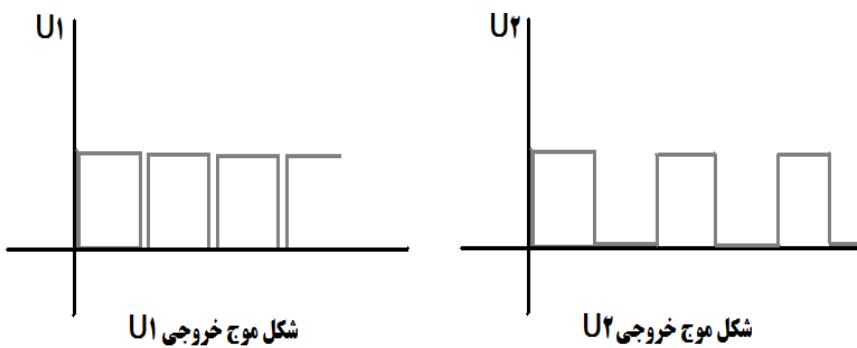
در صورت نبود آی سی LM117HVH قابل‌مهم‌ای ۴ عدد LT1083 CP به شکل زیر پایه‌های اول یعنی adj آنها را به هم وصل می‌کنیم. پایه وسط ۱۰۸۳ که VDD را به هم وصل کرده و یکی می‌کنیم و همینطور پایه سوم ۱۰۸۳ را با هم یکی کرده و به هم وصل می‌کنیم سپس هر پایه را طبق شکل فوق در جای خودش روی سه پین مادگی قرار می‌دهیم. این قسمت بمنظور متغیر کردن ولتاژ خروجی مدار تغذیه ولتاژ بالایمان طراحی شده است

سپس ولوم $5\text{ k}\Omega$ را بوسیله سیم به قسمت VIN شکل فوق نصب می‌کنیم. (اتصال هر پین کناری ولوم و پین وسط ولوم به VIN، جهت فرق نمی‌کند.

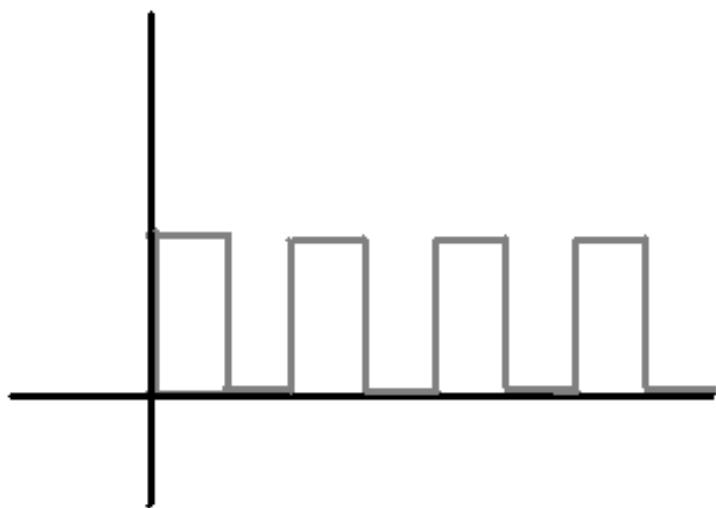
تست پوینت VDD را آزمایش می کنیم پایه منفی اهمتر را روی GND بورد و پایه مثبت را روی VDD قرار می دهیم و ولتاژی در حدود ۱.۵ ولت dc حدودا نشان می دهد. ولوم را آرام آرام می چرخانیم این رنج ولتاژ تا ۲۸/۵ ولت تغییر می کند که همان میزان ولتاژ ورودی مدار است.

آی سی LT1085 را که ولتاژ ورودی VCC آی سی ها را که ۱۳/۵ ولت است می سازد را در مدار نصب می کنیم . U۱ و U۲ آی سی های ۵۵۵ هستند آی سی ها را در جایگاه خود در مدار با توجه به سوراخی که در محل قرار گرفتن آی سی تعبیه شده قرار می دهیم. بعضی از پایه های IC می باشند از زیر بورد و بعضی از روی بورد باید لحیم گردد. (یادآوری ، بورد دو لایه است). سیمهای ترانس یا منبع ولتاژ ورودی خود را به VIN وصل کرده ، سیگنال پوینتهای Sign۱ و Sign۲ روی بورد را با اسیلوسکوپ چک می کنیم . منفی الکترود اسکوپ را به GND و مثبت آن الکترود را به Sign۱ و Sign۲ وصل می کنیم به ترتیب شکل موجهای زیر نمایان می شوند. این شکل موجها مربوط به دو IC ۵۵۵ می باشد.

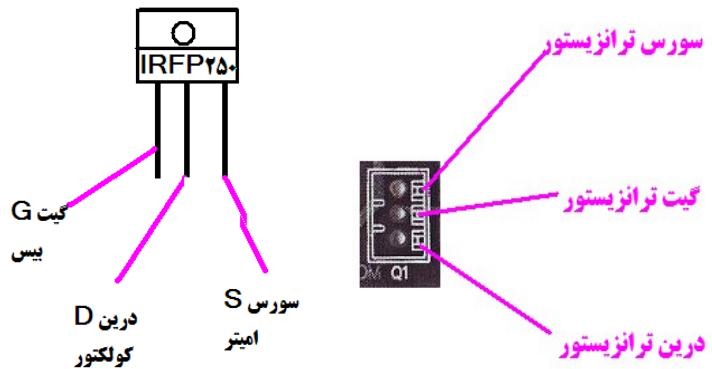

اگر شکل موجها صفر یا خط ممتد یا مثلثی شکل بود نشان دهنده آن است که IC های ۵۵۵ سوخته یا نیم سوز شده است و باید تعویض گردد لذا توصیه می کنیم که در هنگام نصب IC ها بر روی بورد از پایه IC استفاده کنید تا تعویض IC ها به دشواری انجام نگیرد.

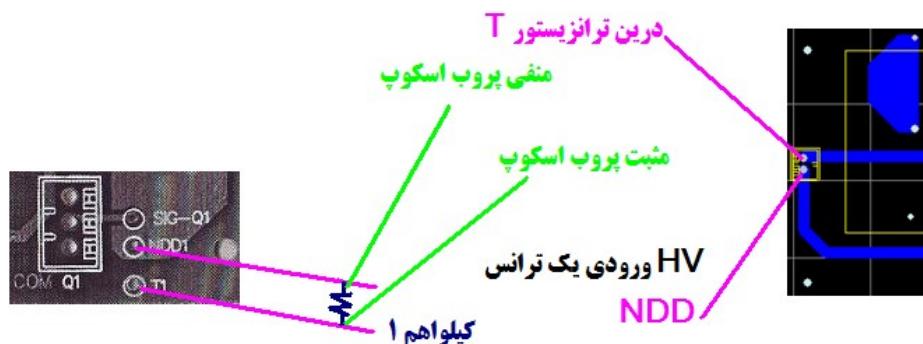
بعد از نصب دو IC ۵۵۵ نوبت به دو IC ۷۶۶۷ می رسد که در جهت عکس دو IC ۵۵۵ می باشند روی بورد نصب گردند. با نصب این دو IC برق ورودی ترانزیستورهای ترانسیپتور HVFSU۲۹A۰۰۱ فعال می گردد. لذا با اسکوپ سیگنالها را چک می کنیم. منفی الکترود اسکوپ را روی GND و مثبت آن را روی SIG۴-Q۴ قرار می دهیم. شکل موج آنها بصورت زیر نمایان می شود :

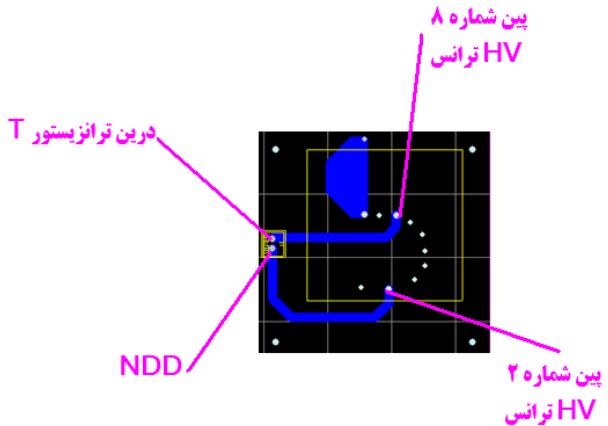

نوبت به نصب ترانزیستورهای IRFP۲۵۰ است .

در این قسمت از NDDها و T ها زوج سیمی بیرون آورده و به مدار ترانسهای HV اتصال می دهیم مطابق شکل بهتر است از فیشهای دو پایه نر و مادگی در این اتصالات استفاده شود. به ترتیب شماره ها هر کدام از ۴ ترانس بورد اول را به ترتیب شماره های NDD و T به آنها طبق شکل زیر وصل می کنیم . برای تست خروجی NDD و T ها می توان یک مقاومت $1k\Omega$ را به هر کدام متصل کرد و با اسکوپ شکل موج را دید باید همان شکل موج IC را بدهد اگر داد خروجی درست است و می توانید به ترانسها وصل نمایید.

و تنظیم آخر اینکه فرکانس مدار می بايستی روی $3/57$ کیلوهرتز تنظیم شود ، برای اینکار خط عمودی اسکوپ مربوط به ولتاژ است. خط افقی اسکوپ مربوط به زمان سیگنال است . از آنجایی که داریم :

$$= 1/(0.28) \text{ ms} = 3/57 \text{ khz} \quad F = 1/T$$

مشخصات اسکوپ :

$$\text{Volt/div} = 5 \text{ v} \quad \& \quad \text{time/div} = 5 \cdot \text{ms}$$

زمان روشن بودن باید روی 0.084 ثانیه تنظیم گردد. با پتانسیومتر $P1$ ، T پریود را روی 280 میلی ثانیه تنظیم می کنیم ، سپس با پتانسیومتر $P2$ زمان روشن بودن $Ton = 84 \text{ ms}$ تنظیم می کنیم تا سیگنال لازم برای NDD ترانزیستور ها ساخته شود و ترانزیستورهای بایپولار بتوانند با ترانسهاهای Hv سوئیچ کنند. این تنظیمات آخر برای این است که بهترین راندمان خروجی از ترانسهاهای HV را داشته باشیم

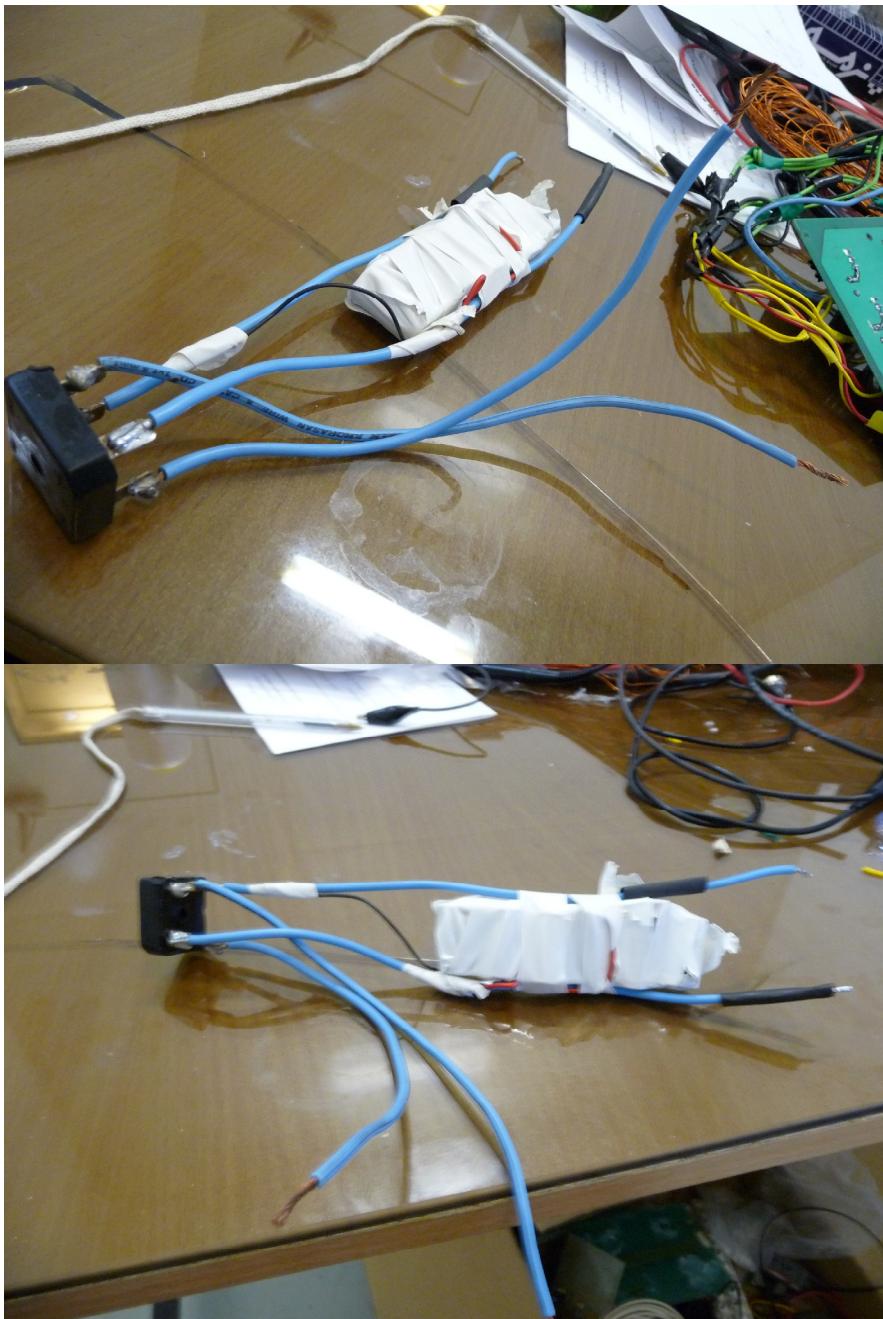
یعنی ماگزیم ولتاژ ثانویه. نکته اگر ما بخواهیم مدار منبع تغذیه ولتاژ بالایمان ، ماکزیم خروجی را همواره در ثانویه داشته باشد یعنی ثابت بوده و متغیر نباشد کافی است آی سی های LM117HVH یا LT1083 را از مدار خارج کرده و VIN و VDD را به هم متصل نماییم . در اینصورت ولوم نیز از کار خواهد افتاد و همواره ماکزیم ولتاژ خروجی را در ثانویه خواهیم داشت که بخاطر اثر خطرات ولتاژ بالا در ورود اولیه به عناصر مدار امکان سوختگی قسمتی از قطعات مدار وجود خواهد داشت که توصیه نمی شود.

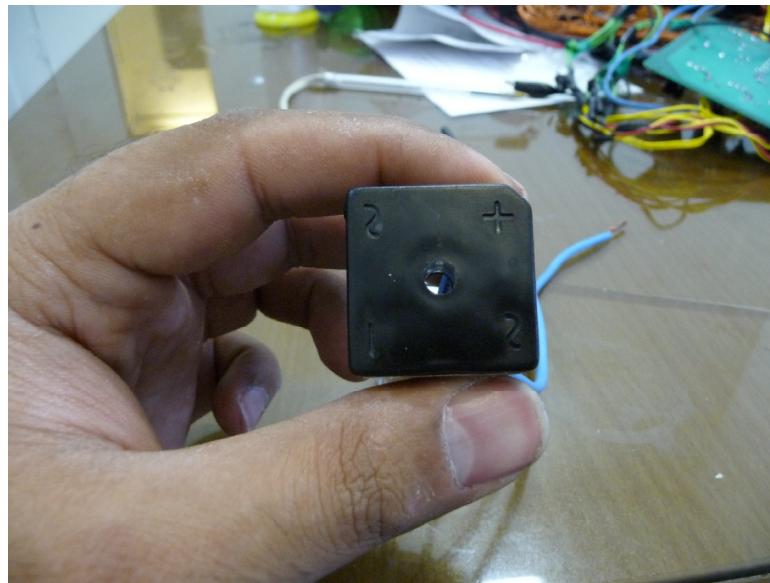
مراحل مونتاژ این منبع تغذیه با استفاده از اتوترانس بعنوان ورودی اولیه مدار

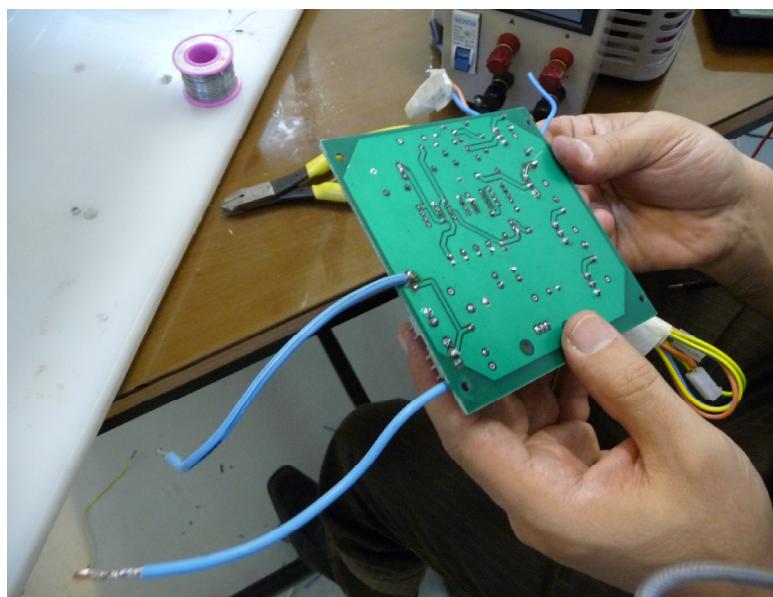
ما در این مدار بعنوان ولتاژ ورودی اولیه از یک اتوترانس ۱۰ آمپری با توان ۳KVA یا ۳KW استفاده می کنیم . با استفاده از اتوترانس بعنوان ورودی مدار تغذیه ولتاژ بالا ، چون خود اتوترانس متغیر بوده و خروجی آن را می توان تغییر داد دیگر نیازی به تغییر ولتاژ ورودی اتوترانس در مدار نمی باشد لذا کافی است آی سی های LM117HVH یا LT1083 را از مدار خارج کرده و VDD و VIN را به هم متصل نماییم . باید مراقب باشیم در هنگام تست از اتوترانس تا ۲۰ ولت بیشتر بعنوان ورودی مدار تغذیه داده نشود زیرا ۲۰ ولت AC معادل ۳۰ ولت DC است و این ولتاژ با استفاده از اتوترانس بعنوان ورودی ولتاژ اولیه برای مدار ما کافی می باشد.

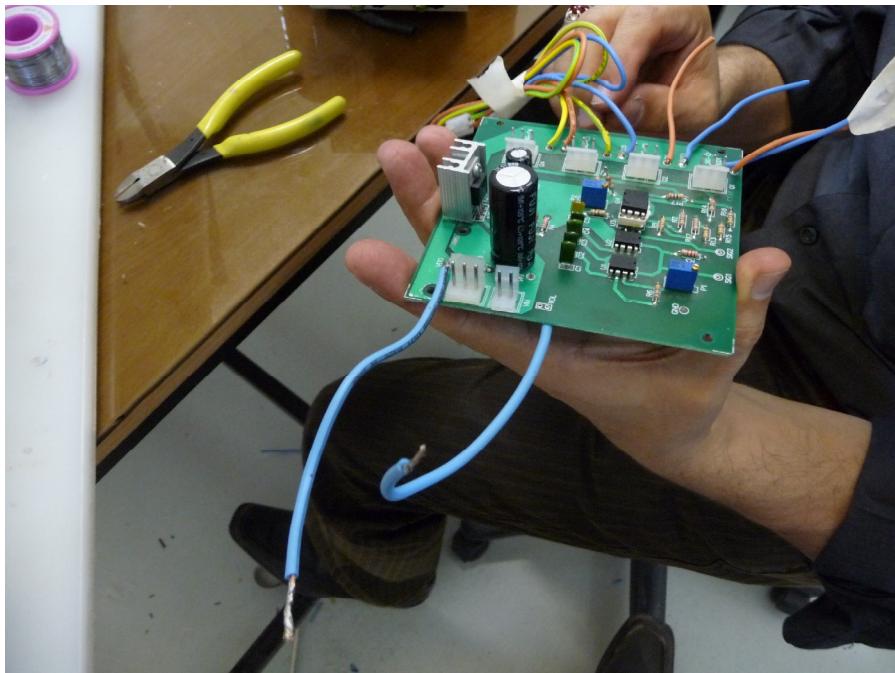
شش عدد خازن ۱۰۰۰ میکرو فاراد ۵۰ ولتی یا ۶۳ ولت را با هم موازی کرده و به یک پل دیود خوب برای مثال ۱۶ یا ۳۲ آمپری خوب لحیم کرده و بصورت زیر ولتاژ خروجی اتوترانس را dc می کنیم . (پایه های منفی خازنهای را به هم وصل و به پایه منفی برج ریکتیفایر وصل و پایه های مثبت خازنهای را به هم وصل و به پایه مثبت برج ریکتیفایر وصل مطابق شکل زیر وصل می کنیم و خروجی اتوترانس را به دو پایه دیگر برج ریکتیفایر که بعنوان ورودی هستند وصل کرده و ورودی اتوترانس را به برق شهر وصل می کنیم و از انتهای خازنهای که به مثبت و منفی برج وصل هستند دو سیم جهت ورودی مدار بیرون می آوریم.

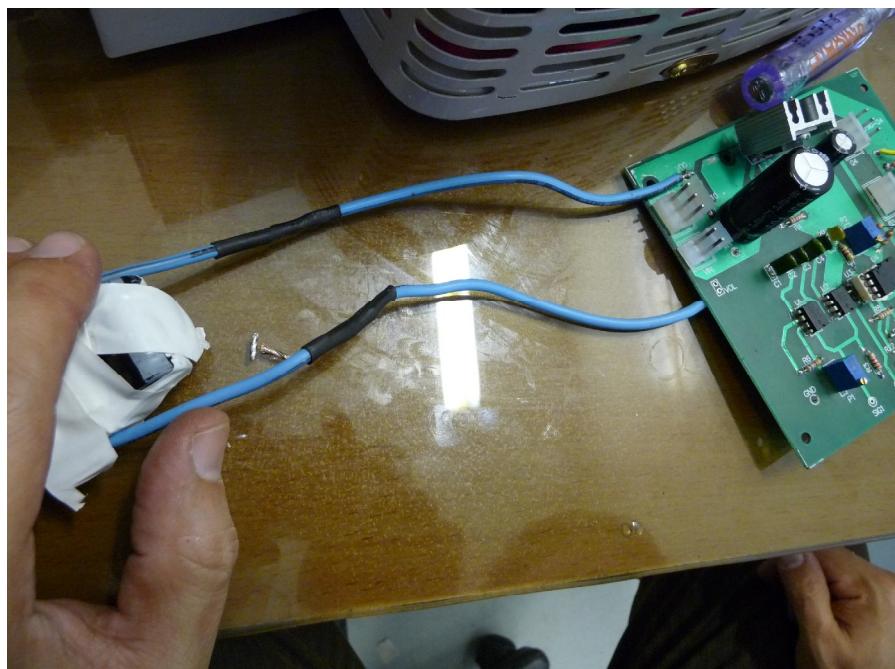

در بورد اصلی منفی مدار و VDD را مشخص نموده و سیم مناسبی که توان حمل جریانی در حدود چند آمپر را داشته باشد لحیم کرده و از بورد خارج می کنیم و پایه های مثبت خازنها را به VDD و منفی خازنها را به منفی مدار وصل می کنیم.

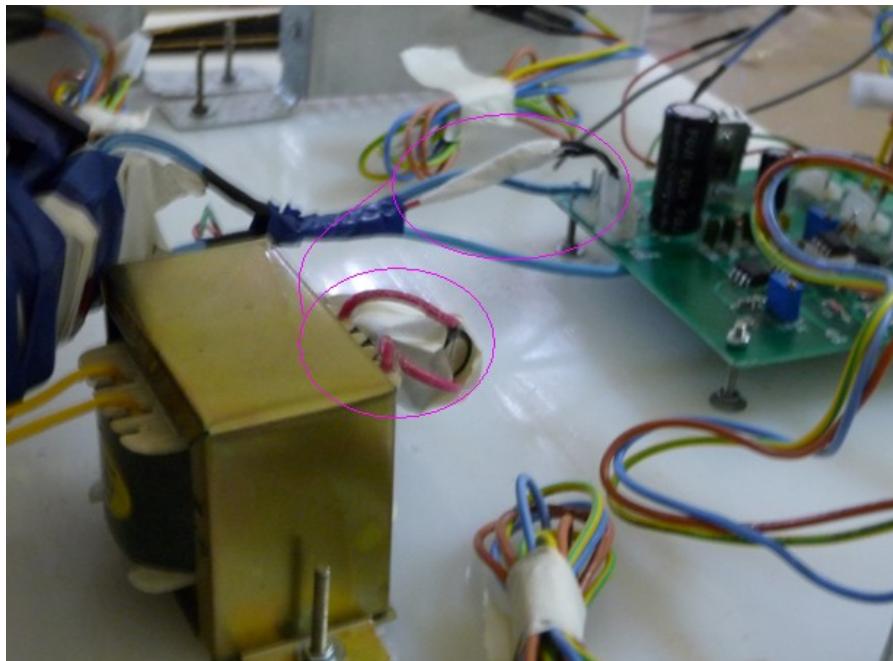

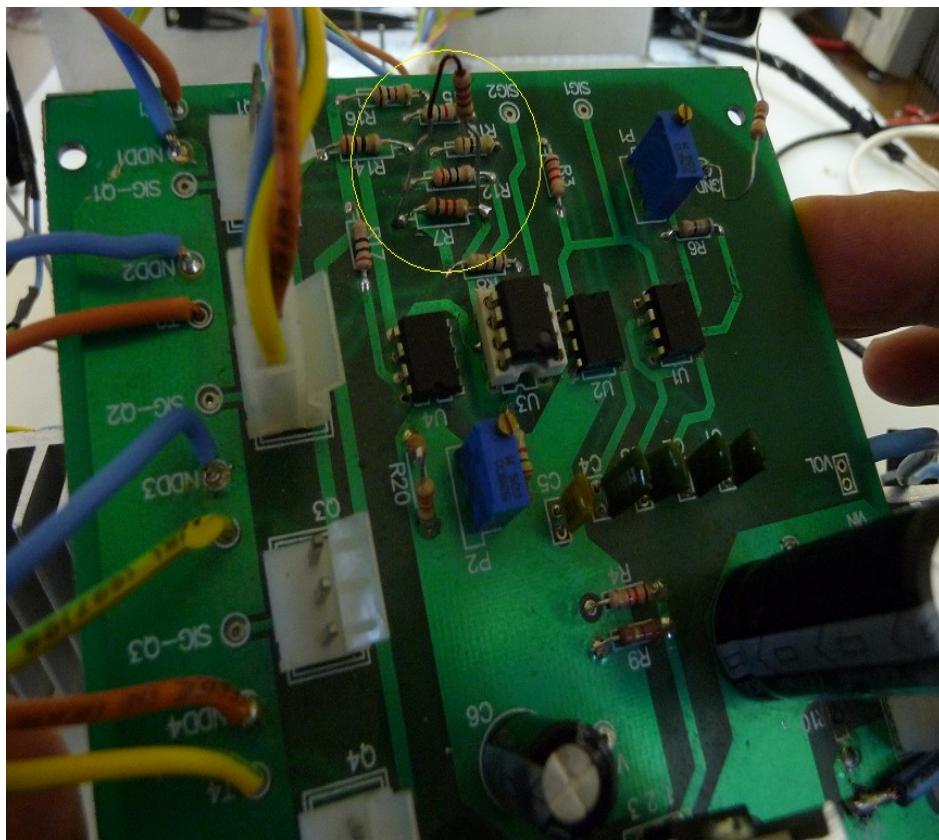
اتصال خروجی پل دیود(خازنهای) به ورودی مدار اصلی

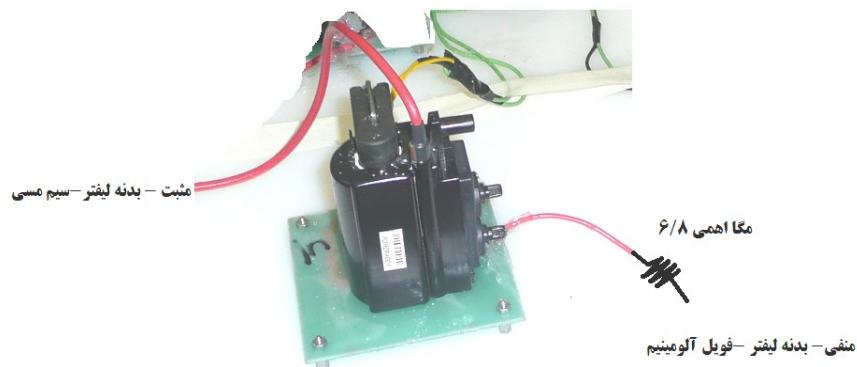
سپس ترانس دیگری آماده می کنیم در حدود ۱۲ ولت ac که بعد از تبدیل کردن آن به Dc بوسیله پل دیود از آن برای تغذیه قسمت اوسیلاتور یعنی ورودی آی سی ها و ...در مدار استفاده می کنیم یا بطور خلاصه خروجی ترانس فوق را به VIN وصل می کنیم . همانطور که در بالا توضیح داده شد VCC برق مربوط به آی سی ها و اوسیلاتور است که با وجود آی سی LT1085 ساخته می شد و در مدار مورد استفاده قرار می گرفت .

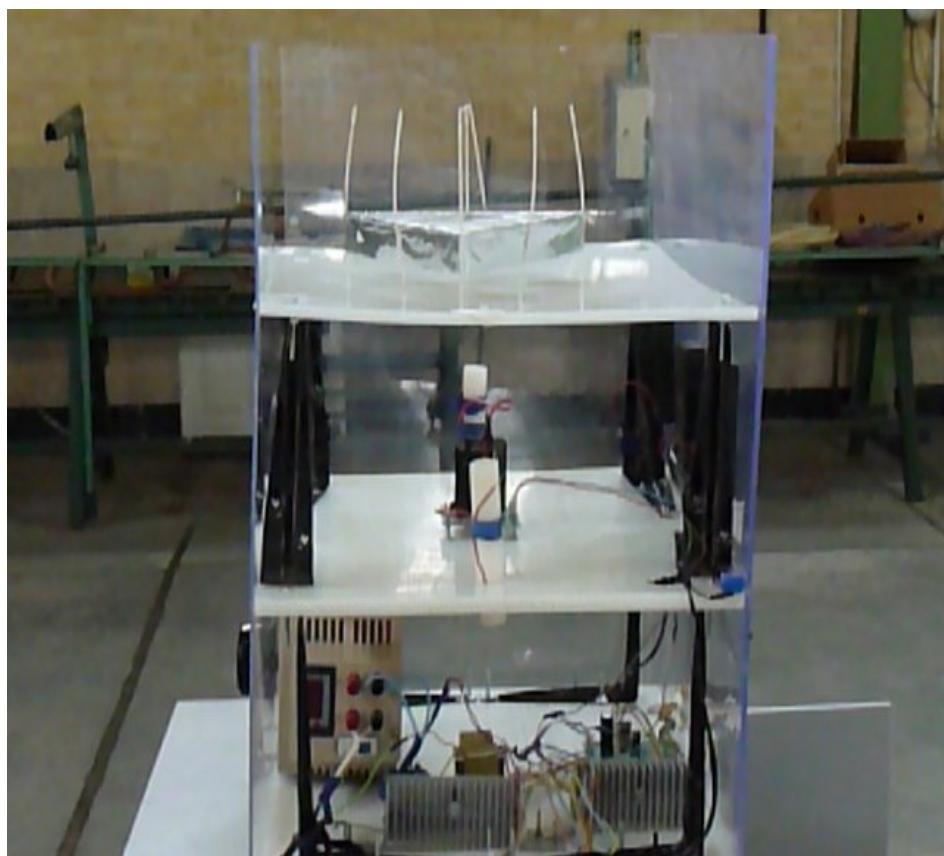
در بورد اصلی مدار مقاومت $R7$ به یک مقاومت $1/2$ کیلو اهمی تبدیل شده و بعد یک مقاومت 120 اهمی روی همان بصورت شکل زیر قرار می دهیم تا جریان داخل مدار کنترل شود و عرض پالس کمی کاهش یابد.

خروجی مدار اصلی را به بورد ترانسها و لتاژ بالا که قبل آماده کرده ایم وصل می کنیم و خروجی آنها را به بدنه سازه لیفتمن وصل می نماییم با بالابردن و لتاژ ورودی اتوترانسман حداکثر تا ۲۰ ولت لیفتمن از زمین جدا می شود. لازم به ذکر است جهت حفاظت و جلوگیری از جریان کشی اضافی در سازه لیفت در صورت نقص داشتن که منجر به سوختن مدار تغذیه می گردد می توان از یک مقاومت ۶/۸ مگا اهمی در انتهای سیم منفی ترانس و لتاژ بالا استفاده کرد به شکلهای زیر توجه فرمائید :

نمونه ساخته شده در کشور عزیzman(لیفت و منبع تغذیه ولتاژ بالا)

تستهای تعریف شده منبع تغذیه ولتاژ بالا

در تست منبع تغذیه ولتاژ بالا ، یکی از موارد لازم و ضروری ، اندازه گیری دقیق مقادیر ولتاژ و جریان می باشد. این کار با توجه به رعایت کامل حفاظت و ایمنی شخص و خود تجهیزات صورت می گیرد ، بنحوی که خطر اضافه ولتاژ و نیز هرگونه ولتاژ القایی وجود نداشته باشد. بنابراین طراحی و محل قرار گرفتن قطعات و عناصر الکترونیکی از اهمیت ویژه ای برخوردار است . از سوی دیگر افزایش خطی محدوده قرائت وسایل و ابزار اندازه گیری فشار قوی نتیجه صحیحی نداشته و بایستی آنها را در هر یک از محدوده ها تنظیم و کالیبره کرد. تداخل الکترومغناطیسی نیز از مسائل

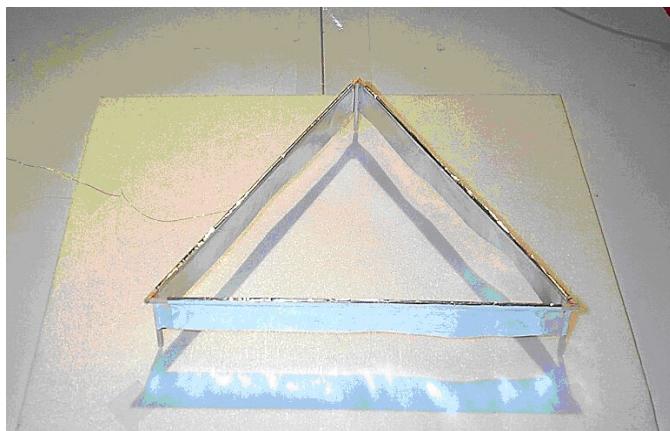
مهم و جدی در اندازه گیری ولتاژ و جریان ضربه بوده که حتی الامکان باید آنها را از بین برد و یا اینکه به حداقل رساند.. لذا علارغم مشابه بودن ، وسایل و تجهیزات اندازه گیری فشار قوی را می توان بصورت زیر دسته بندی کرد :

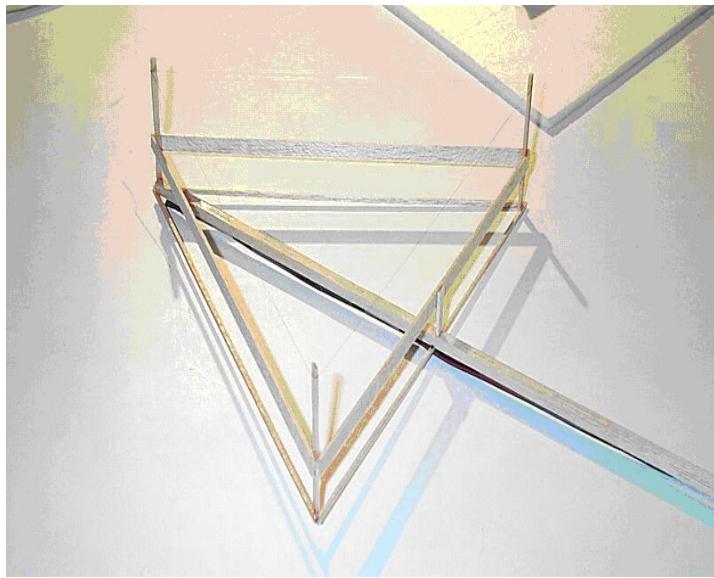
- میکرو آمپر متر با مقاومت سری
- مقسم پتانسیل مقاومتی
- ولتمترهای تولیدی
- ولتمتر اندازه گیر مقدار پیک ولتاژ

اندازه گیری ولتاژ DC (ولتاژ بالا) همانند اندازه گیری ولتاژ های کم با توسعه محدوده قرائت آمپر متر توسط یک مقاومت سری صورت می گیرد. جریان خالصی که از آمپر متر می گذرد ، معمولاً تا میزان ۱ الی ۱۰ میکروآمپر محدود می شود (برای انحراف کامل عقریه) . برای ولتاژ های خیلی بالا مثل ۳۰ کیلو ولت یا بیشتر مسائلی مانند اتصال توان زیاد ، جریان نشتی ، محدودیت استقامت الکتریکی و نیز تغییر مقاومت بر اثر دما و .. بوجود می آید. از این رو برای برخورداری از دقت بیشتر در اندازه گیری ، بهتر است دراینگونه موارد از یک مقسم پتانسیل مقاومتی با ولتمتر الکترواستاتیکی سود جست. لیکن این وسیله اندازه گیری نیز کاملاً عاری از مسائل فوق الذکر نیم باشد. هر یک از وسیله های مذکور یعنی آمپر متر با مقاومت سری و مقسم پتانسیل مقاومتی ، از منبع جریان می کشد. ولتمترهای تولیدی ، تجهیزاتی با

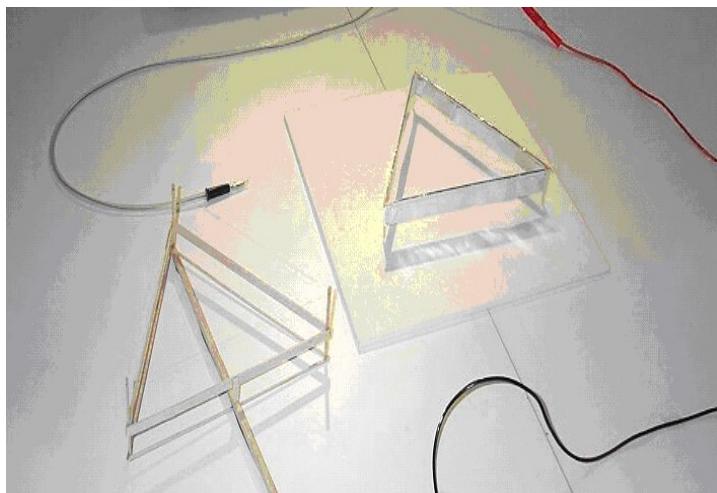
امپدانس زیاد بوده و اثر بار گذاری بر روی منبع ندارند. اینمی بیشتر در کاربرد آنها بدليل مجزا بودنشان از منبع و اتصال غیر مستقیم به خروجیهای منبع تغذیه ولتاژ بالا می باشد. استفاده از روش ایجاد جرقه در فاصله هوایی (آستانه تخلیه) نیز یکی دیگر از انواع وسایل اندازه گیری بشمار می آیند. این کار بر اساس تخلیه الکتریکی دی الکتریک (مانند گازها در بالارو) می باشد. ساختمان آنها ساده بوده و قادرند اندازه گیری دقیقی از مقدار پیک ولتاژ را ارائه دهند. این اندازه گیری مستقل از شکل موج ولتاژ و فرکانس آن می باشدولی متاثر از شرایطی مانند دما ، فشار ، رطوبت و عواملی مانند نوع الکترودها که بر جریان الکتریکی گپها نیز تاثیر می گذارند ، موجب خطا در اندازه گیری می گردد.

تعیین میزان گپ منبع تغذیه های ولتاژ به جهت تعیین فاصله آستانه تخلیه
ابتدا طبق تصویر دو الکترود یک سلول لیفترا به طور مجزا ساخته سپس دو الکترود را به منبع تامین توان ولتاژ بالای خود وصل می کنیم :

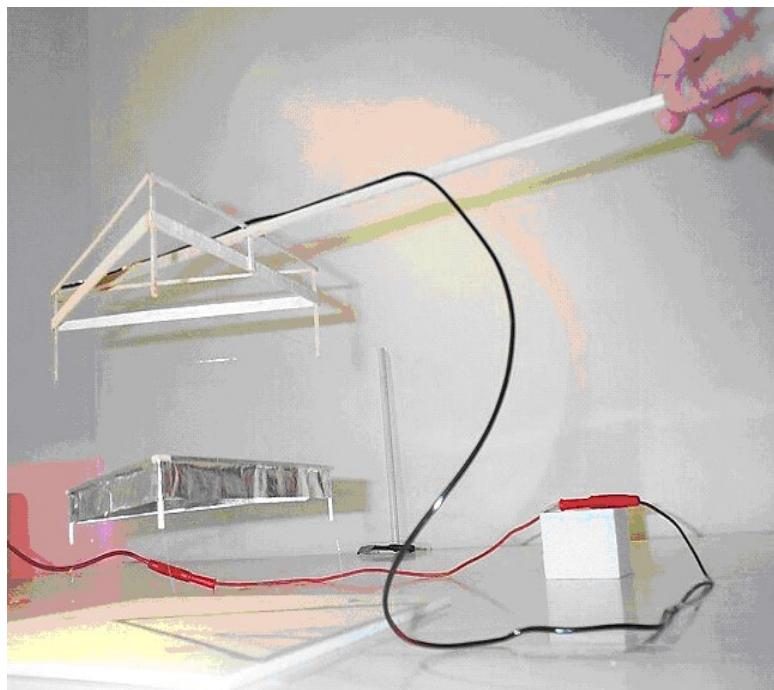

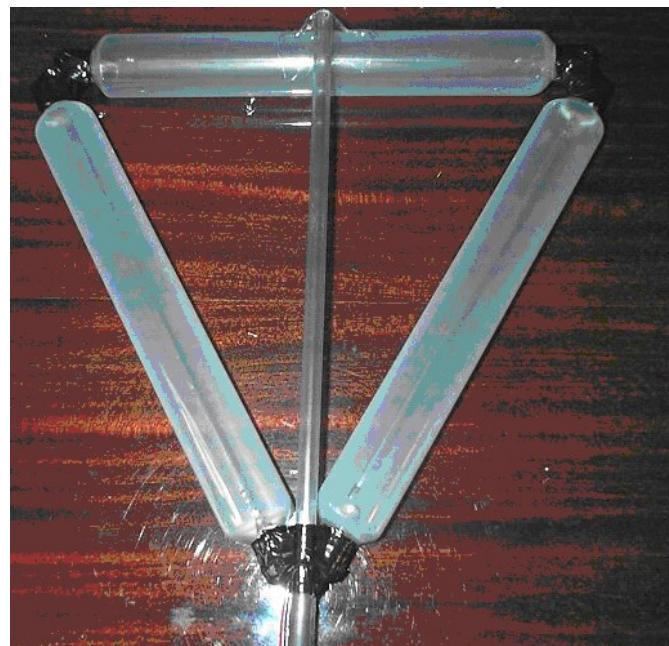

برای جلوگیری از اتصال دست و بدن به برق ولتاژ بالا به مانند شکل دسته ای با طول مناسب را روی الکترودی که جریان مشبت از آن می گذرد قرار می دهیم آنگاه با دور و نزدیک کردن دو الکترود به هم میزان فاصله مناسب آستانه تخلیه های ولتاژ مورد نظر اندازه گرفته شد.

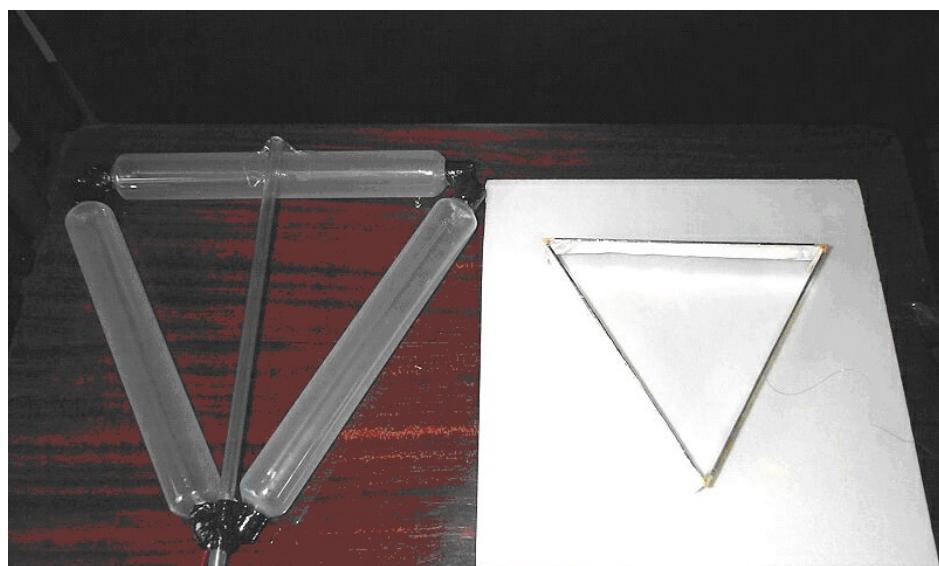

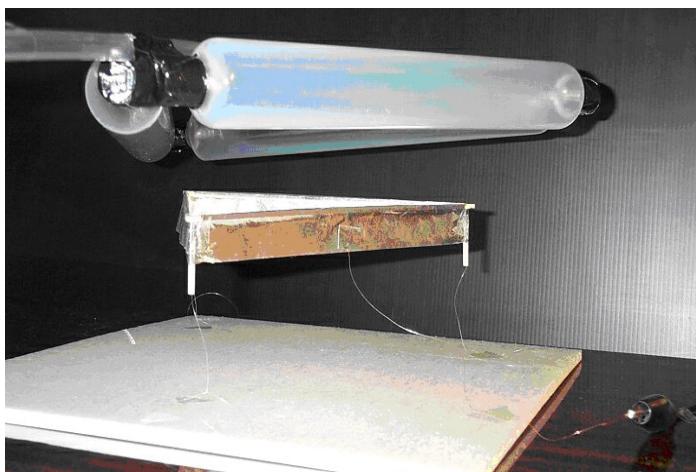
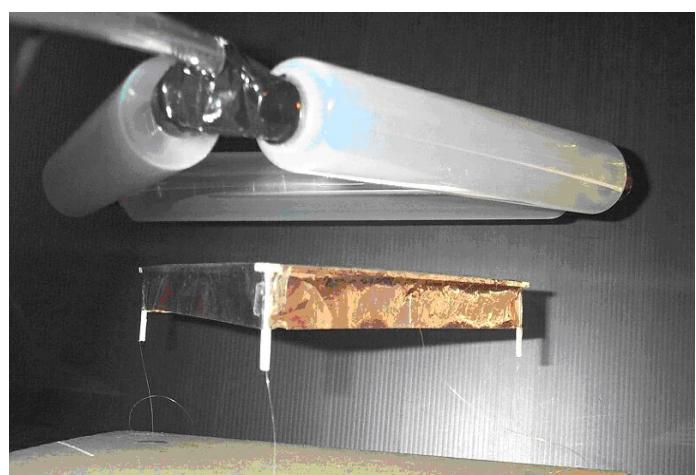
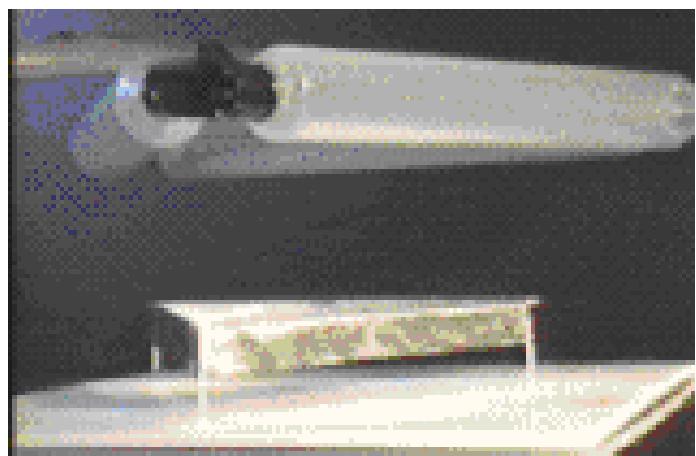
استفاده از تیوب پلاستیکی و سیم تنگستن بعنوان الکترود مثبت و برخاست الکترود منفی و برخاست آن به دلیل قطبیت مغناطیسی ایجاد شده توسط دو الکترود در آستانه تخلیه که نشان دهنده آن است که طرفنظر از حرکت توده شناور یونی عامل برخاست تنها به دلیل حرکت یونهای یونیزه شده هوا نیست. به تصاویر این آزمایش توجه کنید.

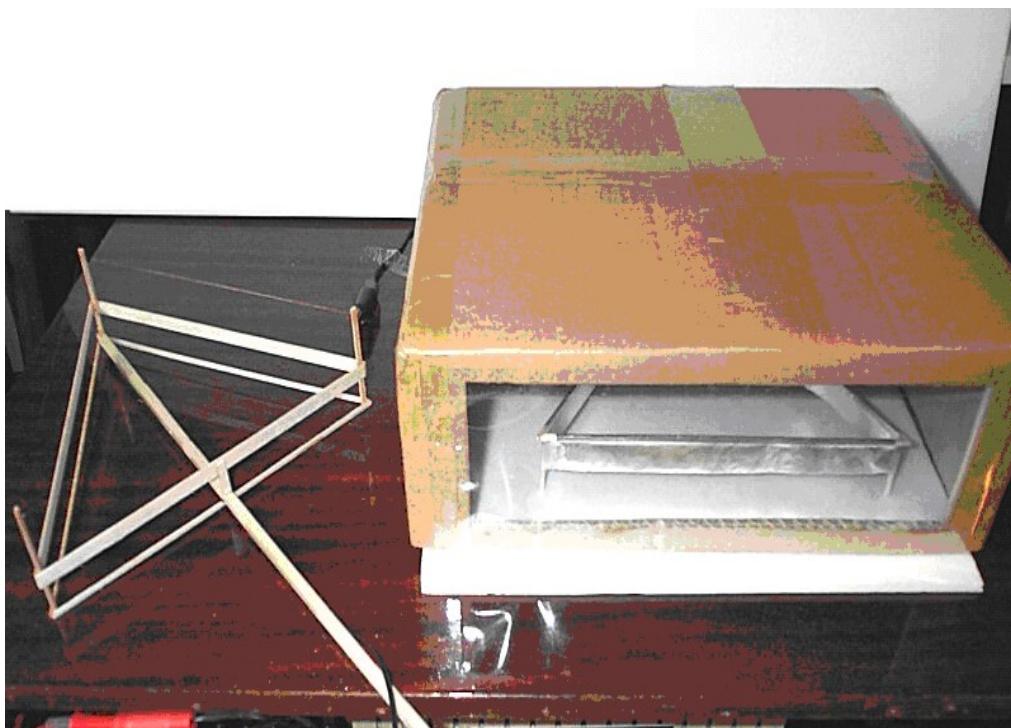

الكترود منفي و مثبت بصورت زیر ساخته شده و آزمایش انجام می گردد:

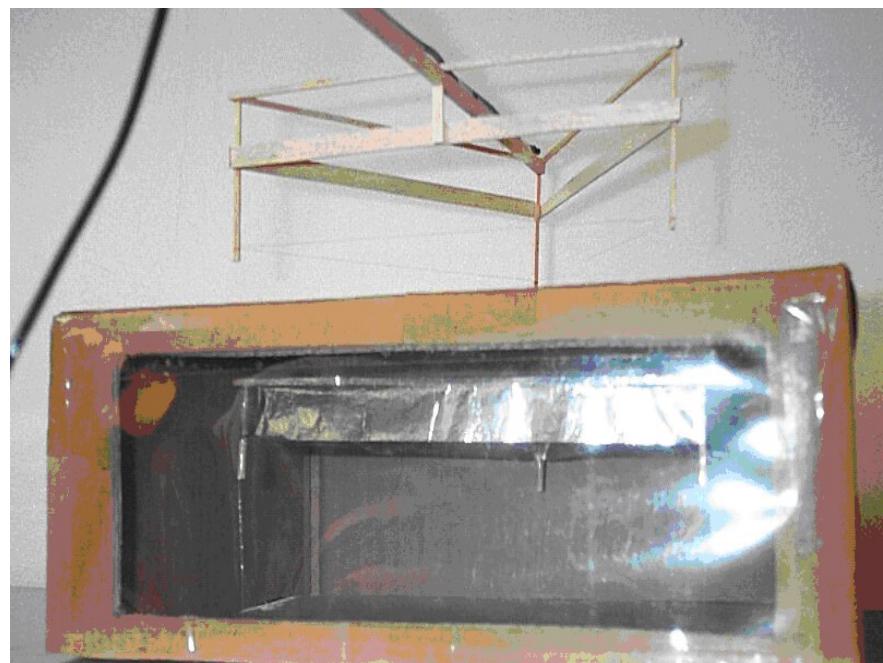

و باز آزمایش دیگری که اینبار به طور کامل نشان می دهد که علت برخاست به دلیل باد شناور یونی که بصورت شار گلابی شکل از بالا به پایین سازه حرکت می کند نیست بلکه ممکن تا حد زیادی بخار کوپلینگ است که میان قطبیتهای مجازی یک دو قطبی معناطیسی ایجاد شده در اطراف سازه نسبت به گرانش زمین ایجاد شده است . به تصاویر زیر توجه کنید.

یکی از الکترودها که به قطب منفی منبع ولتاژ بالا وصل شده است در داخل جعبه ای قرار می گیرد تا اثر کرانایی که توسط دی الکتریک هوا یونیزه شده بوجود می آید کمتر باشد باز هم مشاهده می شود که :

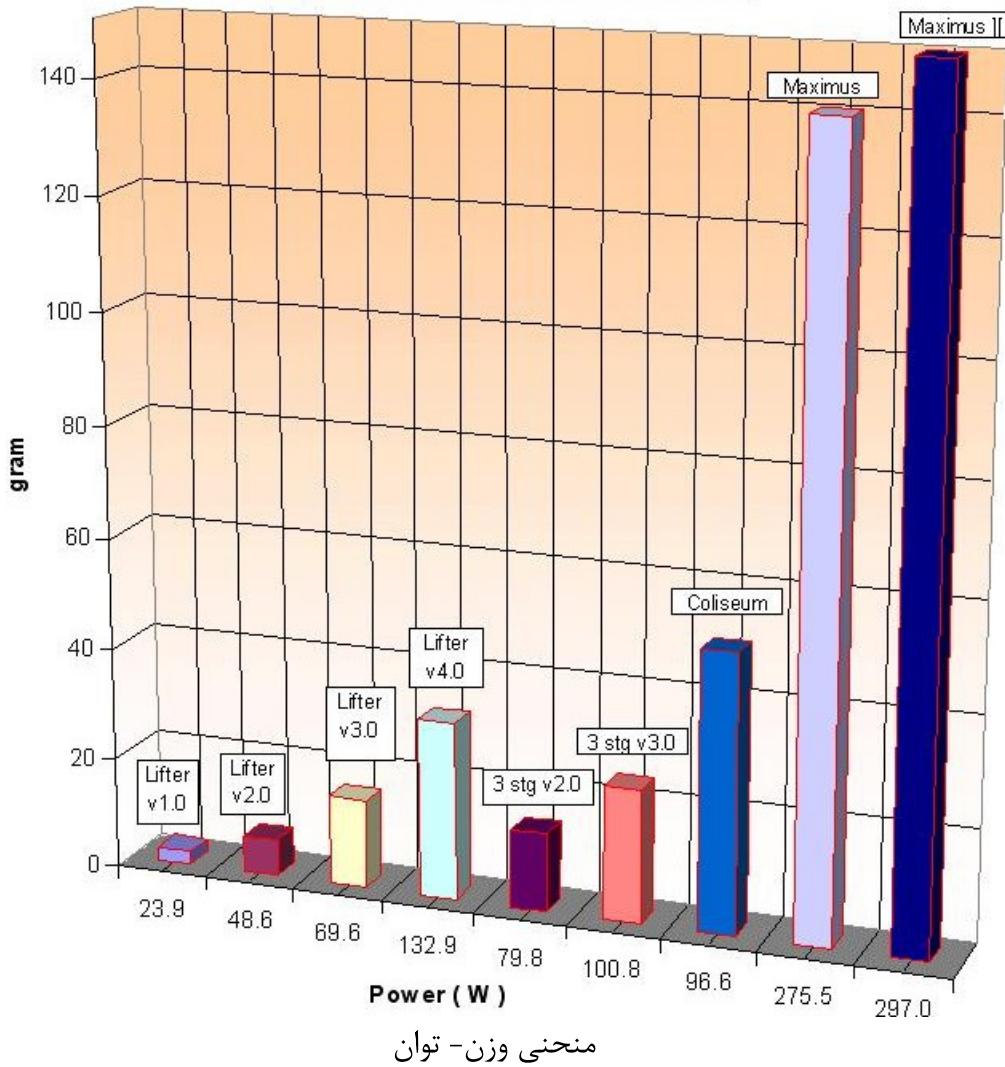

بررسی عملکرد منبع تغذیه ولتاژ بالا (HV-PS)

در این قسمت عملکرد منبع تغذیه ولتاژ بالا (HV-PS) مورد بررسی قرار می‌گیرد. بدین منظور نتایج یک سری از آزمایشات که با استفاده از منبع تغذیه ولتاژ بالا (HV-PS) جهت بلند کردن لیفترهای مختلف (شکل زیر) بکار رفته است، آورده شده است. اولین منحنی، منحنی وزن (W) - توان (Watts) می‌باشد (شکل زیر). این منحنی بیان می‌کند که برای بلند کردن لیفترهای مختلف با وزنهای مشخص بر حسب گرم نرخ توان بر حسب وات منبع تغذیه ولتاژ بالا چقدر باید باشد؟ مثلاً برای بلند کردن یک لیفترا به وزن ۱۹۰ گرم به یک منبع تغذیه ولتاژ بالای ۲۹۷ نیاز Watt است.

The Lifters performances analysis

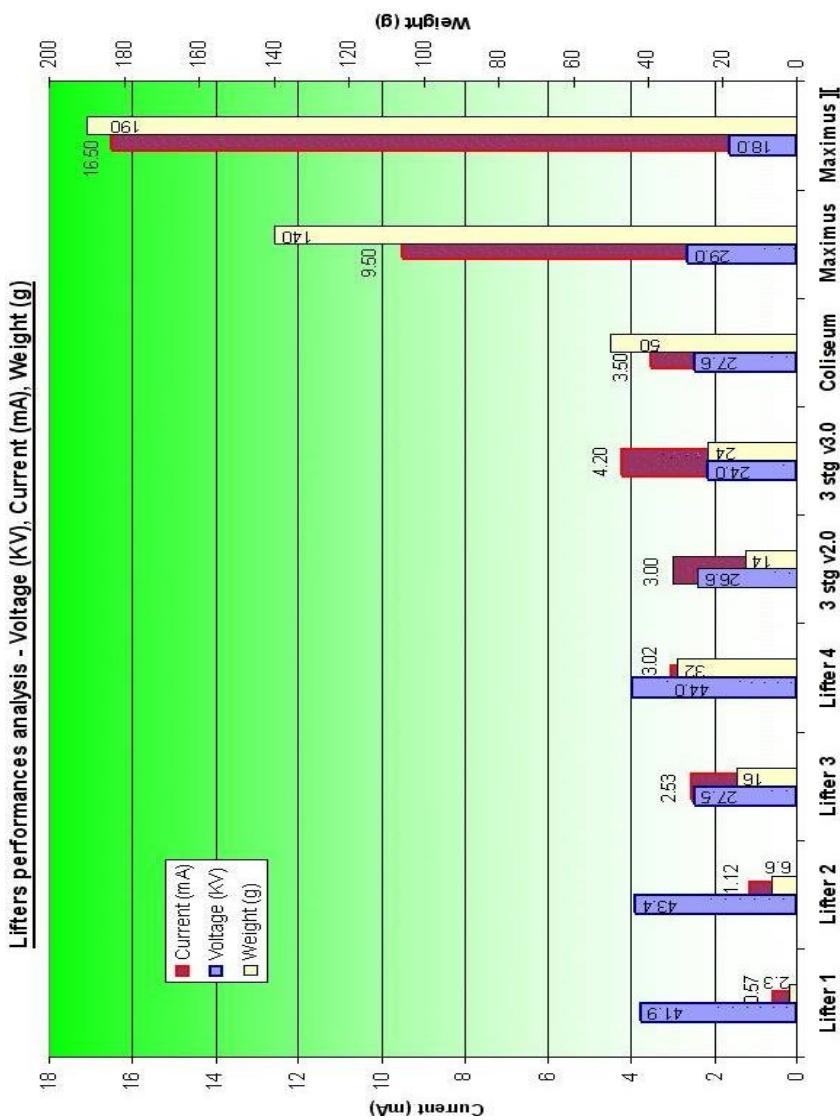

دومین منحنی، منحنی وزن (grams)- جریان (mA)/ ولتاژ (kV) می‌باشد

(شکل (۳۶)). این منحنی بیان می‌کند که برای بلند کردن لیفترهای مختلف با

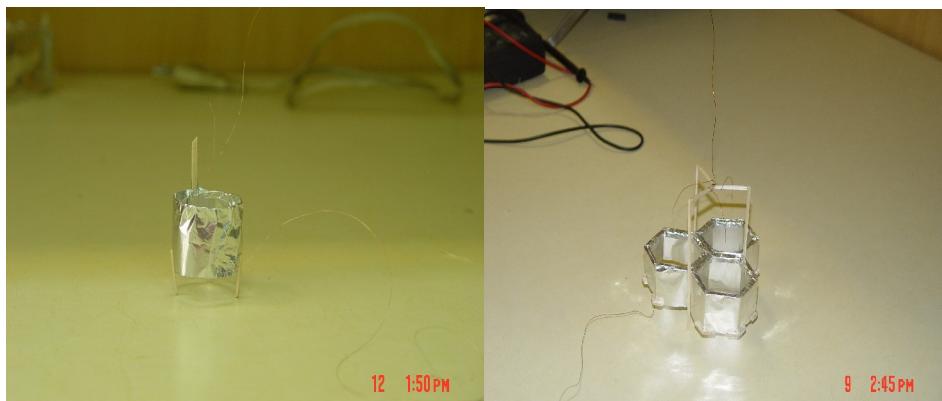
وزنهای مشخص بر حسب گرم نرخ ولتاژ و جریان منبع تغذیه ولتاژ بالا چقدر باید

باشد؟ مثلاً برای بلند کردن یک لیفترا به وزن ۱۹۰ گرم به یک منبع تغذیه ولتاژ بالای $16.5 \text{ kV}/16 \text{ mA}$ نیاز است.

منحنی وزن- ولتاژ/جریان

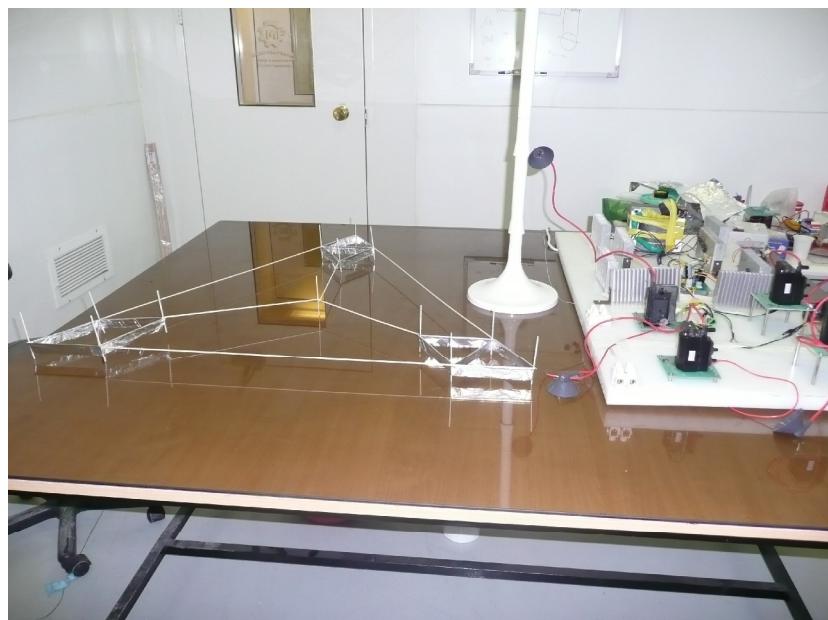
فصل پنجم: انواع لیفترهای ساخته شده، تولیدکنندگان و کاربردهای آنها

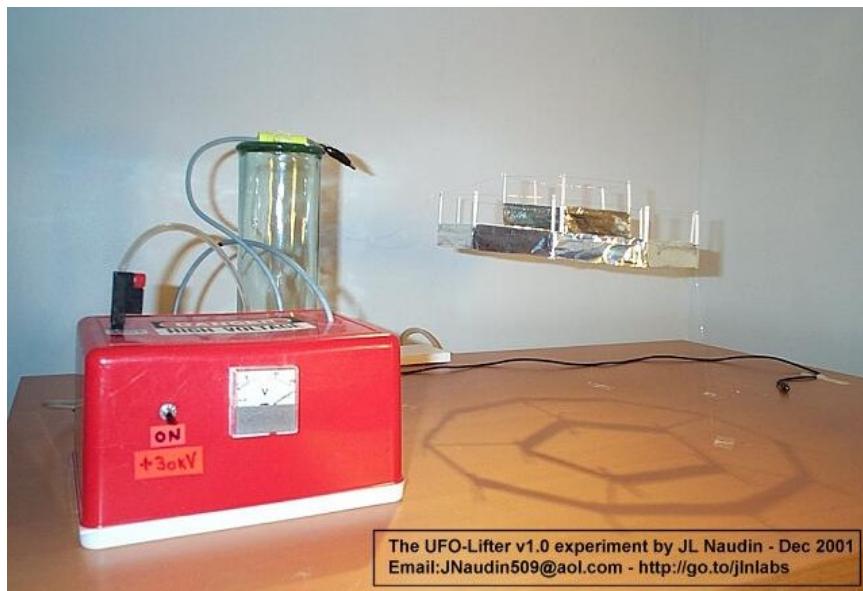
لیفترهای ساخته شده در کشور عزیzman

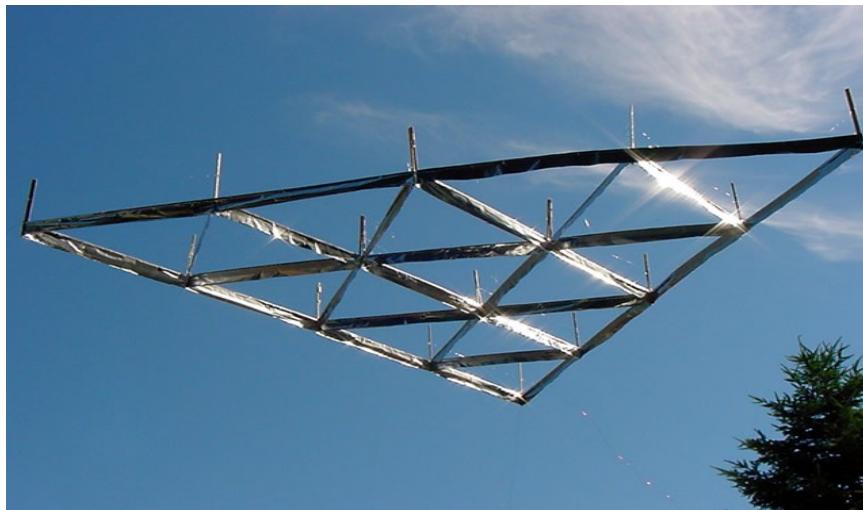
لیفترا با سه سلول مثلثی در کشور عزیzman

لیفترا با شش سلول مثلثی در کشور عزیzman

((لیفتربه شکل یک ufo))

((لیفت طراحی شده بوسیله گروه American Antigravity در ناسا))

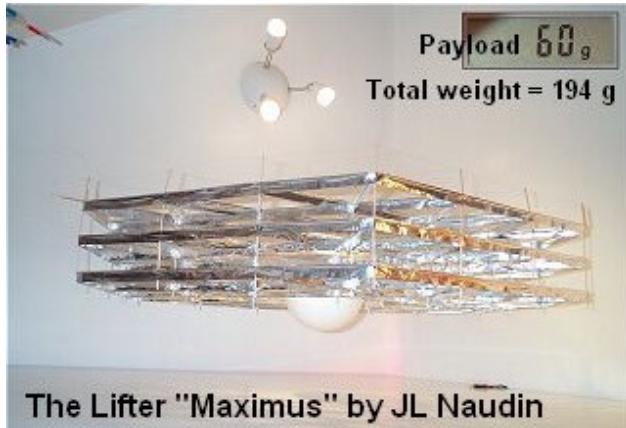
نوع دیگر لیفت‌های ساخته شده در ژاپن جهت تله های هوایی با مشخصات زیر :

- طول لیفترا ۱۵ متر هم ساخته شده است
- های ولتاژ ۴۱ کیلو ولت
- میزان جریان ۱۰.۷ میلی آمپر
- قابلیت حمل ۱۰۰ گرم محموله

و انواع دیگر :

تصاویر	سازنده لیفترا	ابعاد سطح	وزن کل	مجموعه قابل حمل
 <p>100 g of Payload by Saviour</p>	SAVIOUR (Usa)	٢٠٠ m m	١٨ ٥ g	١٠٠ g
 <p>The Lifter Maximus][Total Weight : 250 g, payload : 60 g by JL Naudin - January 22th, 2003</p>	JL Naudin (Usa)	١٢٠٠ m m	٢٥٠ g	٦٠ g
	Maziar ramadan (Iran)	١٢٠٠	١٩٠ g	٤٠ g

JL
Naudin
(Usa)

12..
m
m

194
g

6.. g

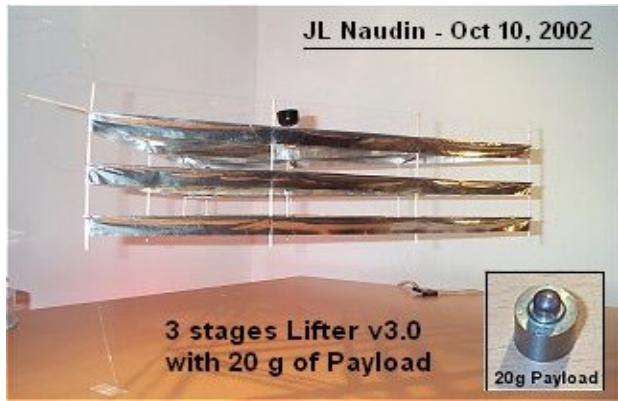

JL
Naudin
(Usa)

8..
m
m

9..
g

7.. g

JL
Naudin
(Usa)

8..
m
m

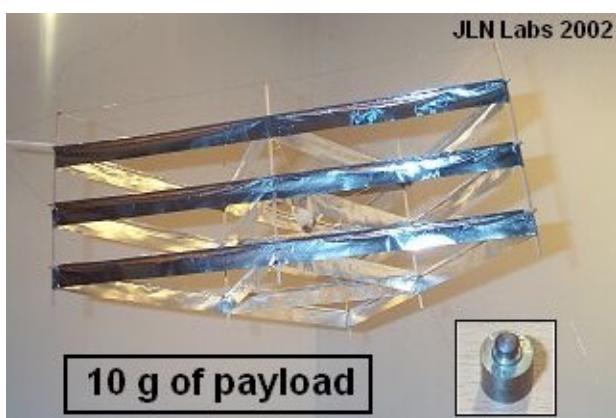
11
g

7.. g

Two Stages Hexagonal Lifter by Saviour
January 16, 2002

Saviour
(Usa)
4..
m
m
4..
g
19 g

10 g of payload

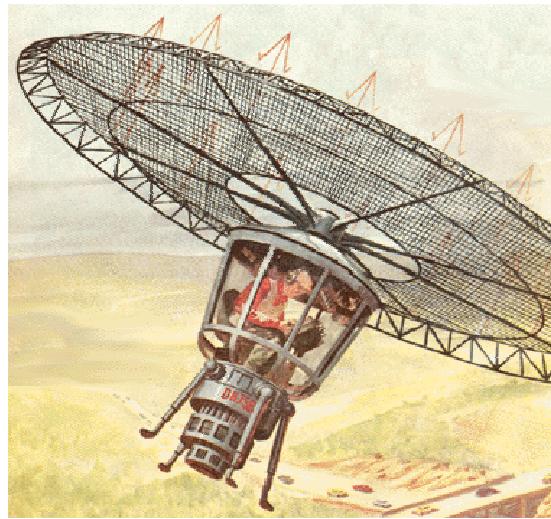
JL
Naudin
(Usa)
4..
m
m
4..
g
14 g

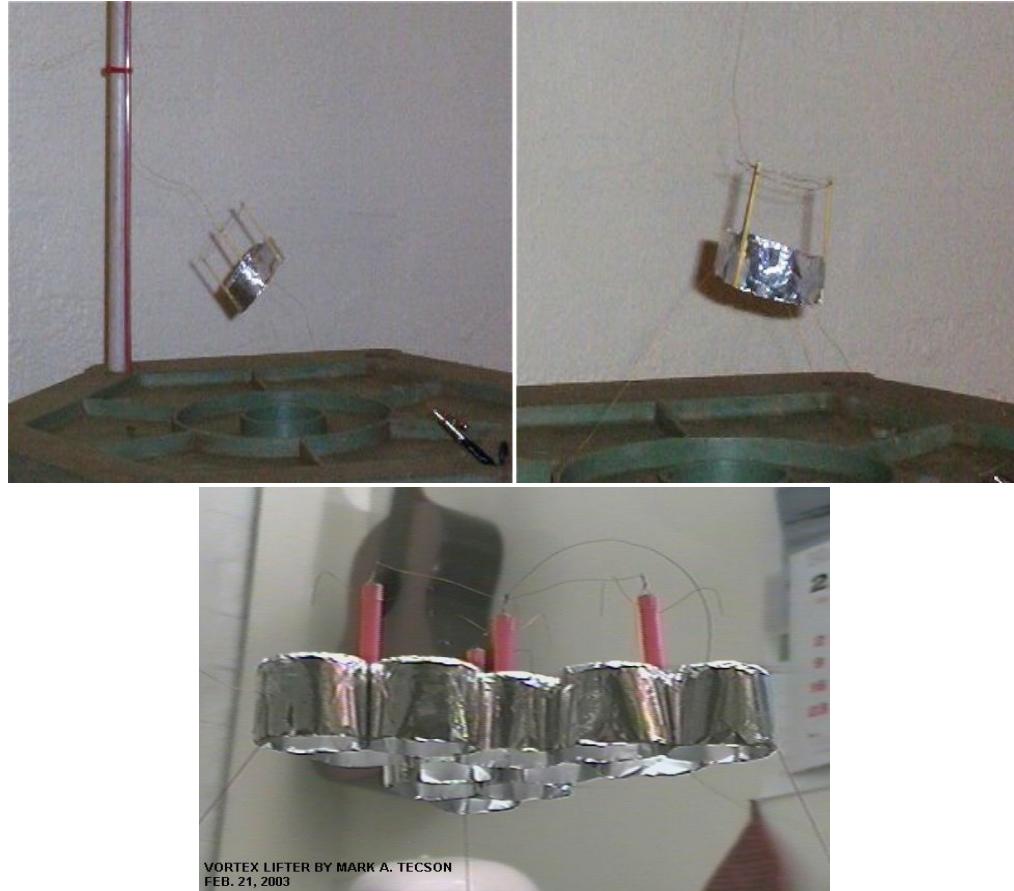
Maziar
ramadan
(Iran)
Δ4..
m
m
4..
g
12 g

	Maziar Ramadan (Iran)	٧٢٠ m m	٧٨ g	٢٢ g
--	-----------------------------	---------------	---------	------

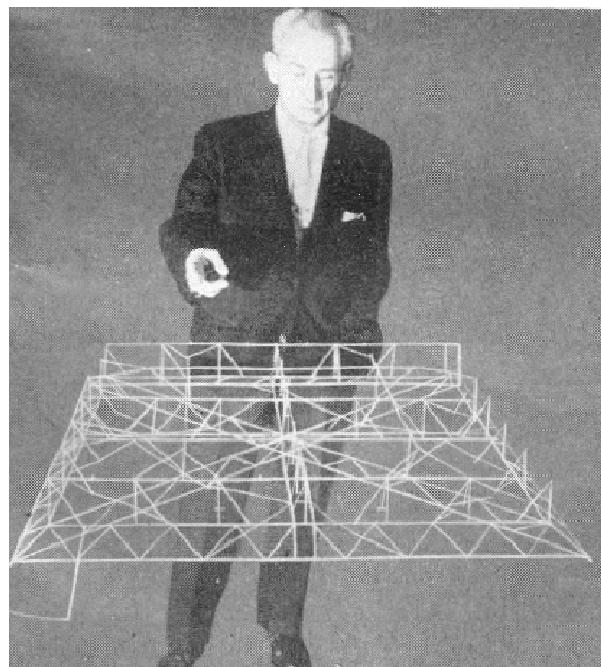
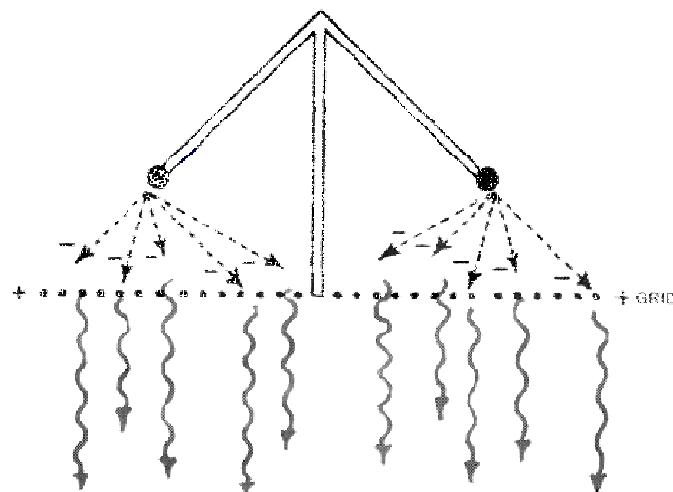
و نوع دیگری از لیفترها که به Ionocraft مشهورند توسط Hans Fintel از آلمان طراحی و تنظیم شده است ایشان در این خصوص تحقیقات ارزنده و جالبی در خصوص نحوه چیدمانی سلولی و نحوه قرارگرفتن محموله و برآیند کنشی سلولها بر هم و ... داشته است.

ایشان در خصوص قرار گرفتن بار مثبت و در خصوص نحوه چیدمانی سلولی از اصل بازوی ساکن در لیفترها استفاده کرد در این اصل نحوه چیدمانی سلولها بصورت دایره ای ایستا است .

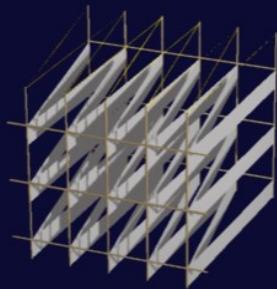

در این ترکیب خاص آقای Fantel نحوه تغییر بار را بصورت شکل زیر نشان داده است :

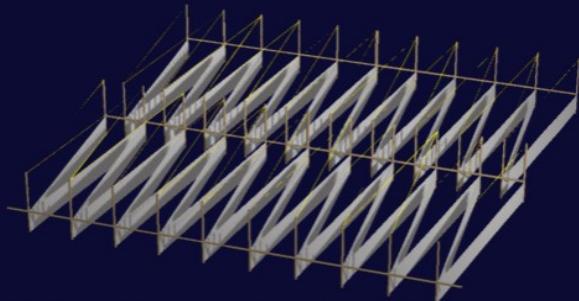
از جمله طراحیهای دیگر موجود در دنیا می‌توان طرح سلولهای شبکه چند طبقه که توسط JL Naudin ابداع گردیده را نام برد که در ذیل به چندین شکل همراه با مشخصات آنها اشاره می‌شود:

(c) 2003 by JL Naudin

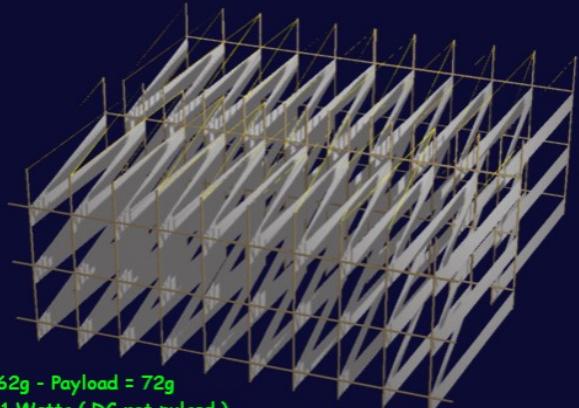
Lifter-Cells can be stacked...
Thrust = 27g - Payload = 12g
Power = 35 Watts (DC not pulsed)

(c) 2003 by JL Naudin

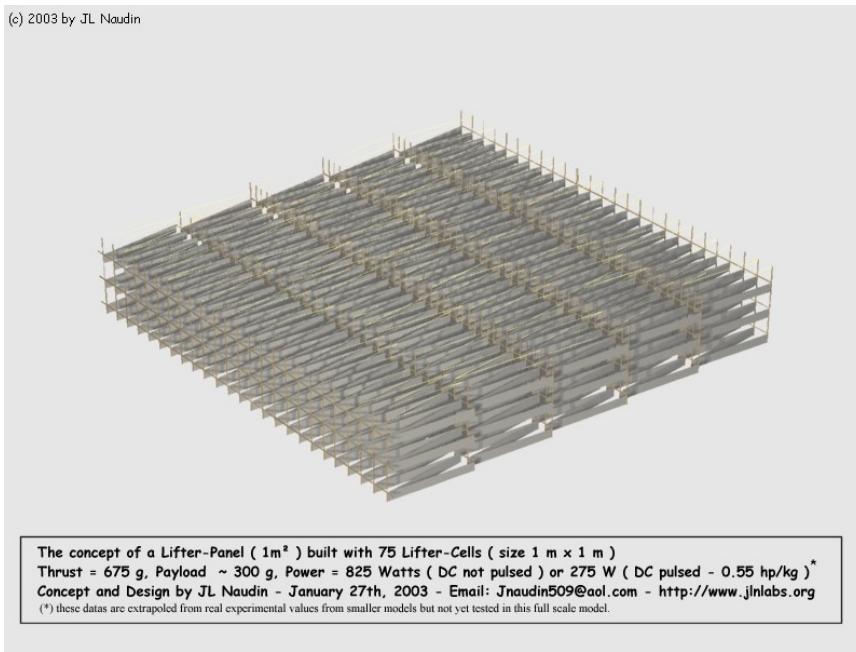
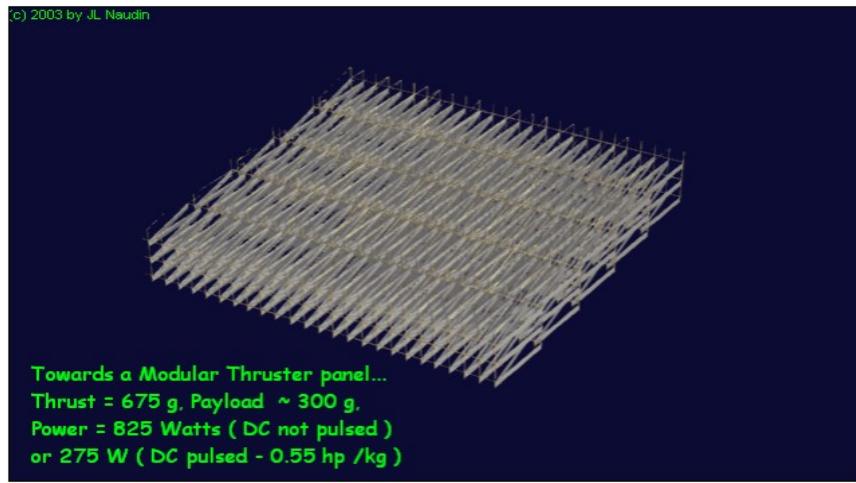

Lifter-Cells can be mounted in panel...
Thrust = 54g - Payload = 24g
Power = 69 Watts (DC not pulsed)

(c) 2003 by JL Naudin

Thrust = 162g - Payload = 72g
Power = 101 Watts (DC not pulsed)

که این طراحیها در دنیا موجود و در حال بررسی و تحقیق می باشد.

اما نوع دیگری از این لیفترهایی که جهت مصارف نظامی در امریکا تولید شده است و در مجلات متعددی به ان پرداخته شده است استفاده از آنها بصورت مینهای هوایی

است :

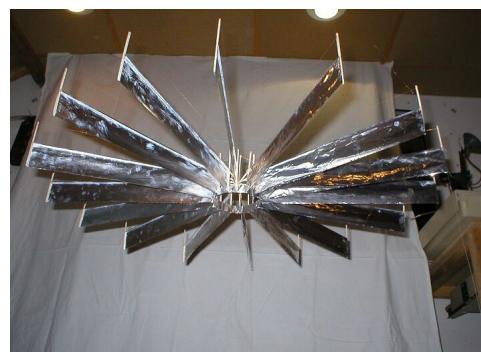
باز لیفترهای ساخته شده از لحاظ تنوع شکل در جهان :

((G. Vizza and F. Daran (لیفترا با سلولهای لوله ای ساخته شده توسط

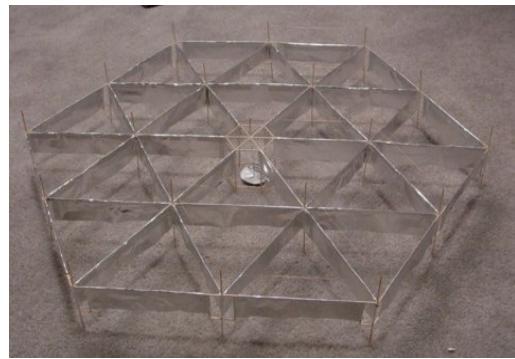
((لیفترهای مثلثی ساخته شده بوسیله TROWERJL))

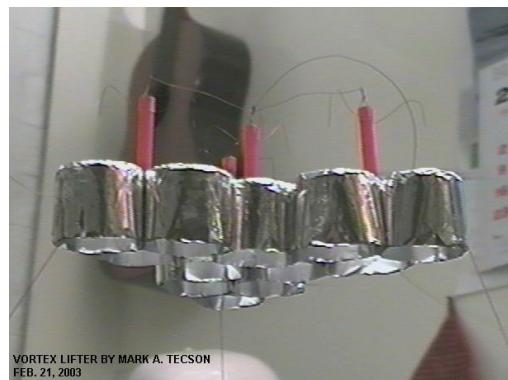
((لیفترهای رادیال ساخته شده بوسیله Marco Van Rees))

Stéphane Bernard لیفترهای بالونی کوچک ساخته شده بوسیله

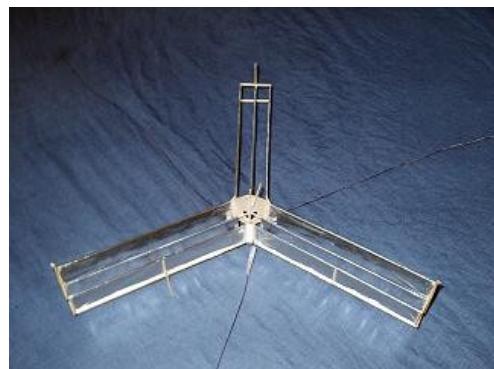
لیفترهای با کنترلر الکترومکانیکی ساخته شده بوسیله John Rigg

لیفترهای ورتکس ساخته شده بوسیله Mark A. Tecson

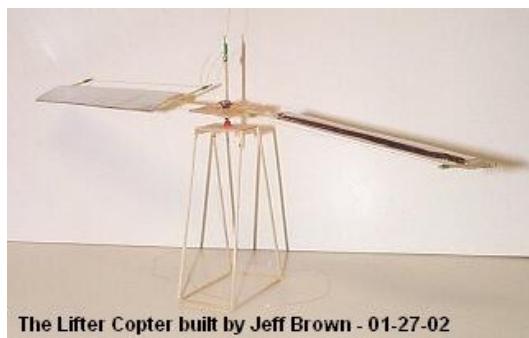
لیفترهای دو دایره‌ای ساخته شده بوسیله Chris Gupta

لیفترهای وای شکل ساخته شده بوسیله Carl Bellmann

لیفترهای عمود پرواز صفحه ای ساخته شده بوسیله Gaetan Masse

لیفترهای هلکوپتری شکل ساخته شده بوسیله Jeff Brown

The Juan Barrios Lifter (01-27-02)

لیفترهای باصفحات موازی شکل ساخته شده بوسیله **Juan Barros**

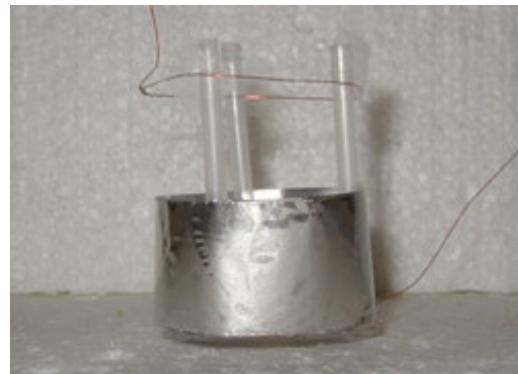

Two Stages Hexagonal Lifter by Saviour
January 16, 2002

لیفترهای استک با توانایی حمل محموله ساخته شده بوسیله **by Saviour**

لیفترهای اچ سی دی ساخته شده بوسیله **de Claude Dupré**

لیفتراهای با توان کم مصرف ساخته شده بوسیله Tony

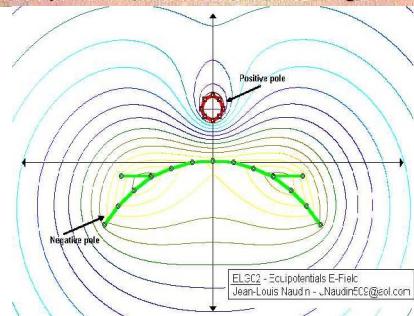

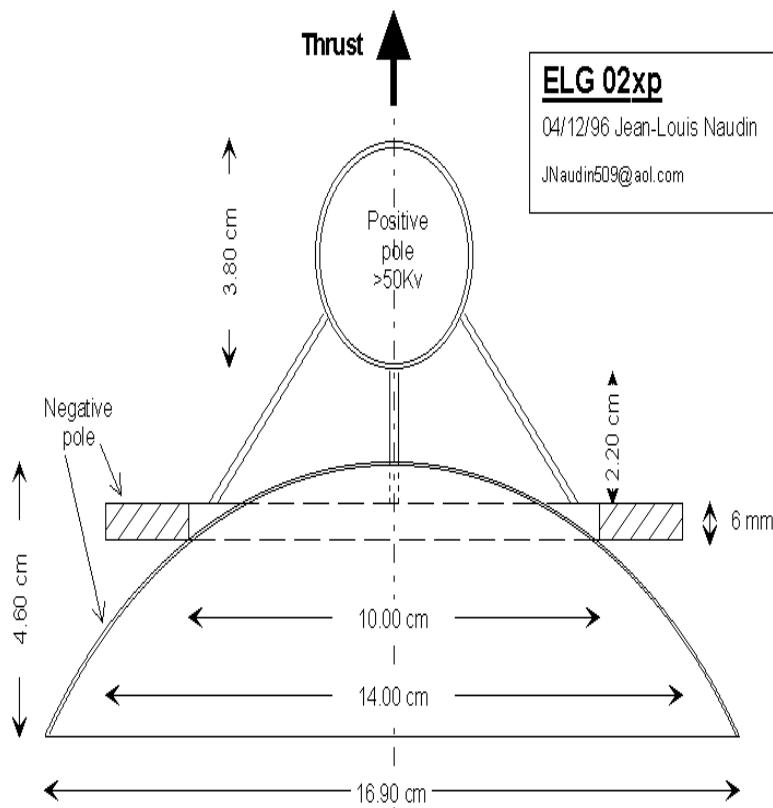
لیفتراهای کی اوپس ساخته شده بوسیله Stéphane Bernard

و این هم نمونه‌ای از لیفترا مشبک دارای سلولهای مربعی و در نمونه زیر سعی شده است نیروی محرکه پیشران غیر متعارف که در بشقابهای پرندۀ روئیت شده است بررسی گردد :

Notes : The ring is made with polystyrene (depron) covered by an aluminium sheet,
Sphere is a ping-pong ball covered by an aluminium sheet, support is in wood staff,
Cupola is made with a formed aluminium sheet.

البته تلاشهایی در جهت حرکات لیفت به سمت بالا و پایین و چپ و راست نیز در بعضی از شکلهای ساخته شده به جهت شبیه سازی حرکات ماهواره ها در جهت نیل نیروی محرکه انها به نیروهای پلاسمایی انجام شده است که به نمونه هایی از آنها اشاره می شود :

برای لیفت گرفتن به جهات مختلف در این شکل خاص طراحی با حرکت دادن صفحه وسط بصورت دروائی حول محور خود نتیجه حاصل می شود. که البته در این سیستمها از باطری های سبک وزن و منبع ولتاژ بالای سبک وزن استفاده شده و بصورتی است که فرامین کل سیستم با رادیو کنترل اعمال میگردد.
و من ا.. توفيق

References •

There are numerous references to asymmetric capacitors, called "lifters" on the internet, see Web sites :

- *><http://jnaudin.free.fr/> (J. Naudin) > (<http://www.soteria.com/brown/>)
(Web site summarizing information about Thomas Townsend Brown)*
- *><http://www.tdimension.com/> > (Transdimensional Technologies)*
- *><http://www.jlnlabs.org> > (J. Naudin)*
- *><http://tventura.hypermart.net/index.html> > (American Antigravity)*

*RL (Army Research Laboratory : Force on an Asymmetric Capacitor : by
(Thomas B.Bahder and Chris Fazi)*

Stein, W. B. "Electrokinetic Propulsion: The Ionic Wind Argument."

Purdue University

Energy Conversion Lab, Hangar #1, Purdue Airport West Lafayette, IN

8/9/7, September 1999, on Web

at<<http://foldedspace.com/EKP%20Ionic%20Wind%20Study%20-%20Purdue.doc>>

*Talley, R. L. "Twenty First Century Propulsion Concept." Veritay
Technology, Inc. 8/8/99*

*Millersport Highway, East Amherst, N.Y. 14226), Report prepared for
the Phillips*

*Laboratory, Air Force Systems Command, Propulsion Directorate,
Edwards AFB CA*

*Cheng, Sin-I. "Glow discharge as an Advanced Propulsion Device," ASRS
Journal vol. 12, p. (1972) 1917-1919.*

*Christenson, E. A. and P. S. Moller. "Ion-Neutral Propulsion in
Atmospheric Media," AIAA Journal vol. 6, no. 1, p. 177-178
(1978). See the Web site of Evgenij Barsoukov,
<http://sudy_zhenja.tripod.com/lifter_theory/>*

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.